

**JAARVERSLAG &
JAARREKENING 2010**

**JAARVERSLAG &
JAARREKENING 2010**

Juni 2011

Inleiding		3
Verslaggeving		5
Rekeningresultaat		6
Grondexploitatie		6
Financiële positie		6
Programma 1	Bestuur	9
Programma 2	Openbare orde en veiligheid	13
Programma 3	Beheer openbare ruimte	17
Programma 4	Economische zaken	21
Programma 5	Onderwijs	23
Programma 6	Cultuur, sport en recreatie	27
Programma 7	Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	33
Programma 8	Volksgezondheid en milieu	39
Programma 9	Ruimtelijke ordening en huisvesting	43
Paragraaf	Bedrijfsvoering	51
Paragraaf	Financiering	55
Paragraaf	Grondbeleid	57
Paragraaf	Lokale heffingen	65
Paragraaf	Onderhoud kapitaalgoederen	69
Paragraaf	Verbonden partijen	71
Paragraaf	Weerstandsvermogen	75
Paragraaf	Klimaat en Duurzaamheid	79
Jaarrekening		
Balans		86
Programmarekening		91
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling		93
Toelichting op de balans		97
Reserves en voorzieningen		111
Analyse begrotingsafwijking per Programma (Wat heeft het gekost?)		119
Overzicht	Incidentele baten en lasten	131
Overzicht	Onvoorzien	132
Overzicht	Algemene dekkingsmiddelen	133
Vaststellingsbesluit		135
Controleverklaring		137
Bijlagen		
Kerngegevens		142
Overzicht	Investeren met Gemeenten (IMG)	143
Overzicht	Investerings- en Kredieten	145
Overzicht	Specifieke uitkeringen (SISA)	151

Inleiding

Wij bieden u hierbij de verslaglegging over het jaar 2010 aan.

Deze verslaglegging bestaat uit het verslag en de programma-jaarrekening en dient ter verantwoording van het in 2010 gevoerde beleid.

In dit verslag komen aan de orde:

- Verslaggeving
- Rekeningresultaat
- Gerealiseerd beleid
- Financiële positie

Het jaarverslag bestaat uit:

- Programmaverantwoording
- Paragrafen

De jaarrekening bestaat uit:

- Balans per 31 december 2010
- Programmarekening 2010
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- Toelichting op de balans
- Staat van reserves en voorzieningen
- Analyse begrotingsafwijkingen per programma
- Overzicht incidentele baten en lasten
- Overzicht aanwending onvoorzien
- Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bijlagen:

- Kerngegevens
- Overzicht Investeren met Gemeenten (IMG)
- Overzicht investeringen en kredieten
- Overzicht specifieke uitkeringen (SISA)

Verslaggeving

De jaarrekening 2010 is samengesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Begrotingscijfers

De in de jaarrekening vermelde begrotingscijfers zijn overeenkomstig de primaire begroting, aangevuld met 39 begrotingswijzigingen.

Rekeningresultaat

**De jaarrekening 2010 sluit met een voordelig saldo van € 120.625.
Hieronder wordt dit verklaard.**

	(€)
Nadelig geprognosticeerd resultaat najaarsnota	83.500
Voordelig saldo rekening 2010	<u>121.000</u>
Toename voordelig saldo ten opzichte van de najaarsnota	204.500

De toename van het voordelig saldo ten opzichte van het geprognosticeerd saldo bij de najaarsnota wordt onder meer veroorzaakt door de volgende voor- en nadelen:

<u>Voordelen:</u>	
- algemene uitkering gemeentefonds nabetaaling 2008 en 2009	153.000
- algemene uitkering gemeentefonds 2010	240.000
- leges bouw- en sloopvergunningen	65.000
- Diverse stelposten	110.000
- Diversen	33.500
<u>Nadelen:</u>	
- leerlingenvervoer	55.000
- Voorziening wethouderspensioenen	<u>342.000</u>
Totaal	204.500

Overeenkomstig de voorschriften is dit resultaat afzonderlijk op de balans tot uitdrukking gebracht.

In de toelichting bij de programmarekening is een analyse opgenomen van de afwijkingen tussen de werkelijke uitkomsten en de ramingen.

Gerealiseerd beleid

Algemeen

De programmaverantwoording biedt per programma inzicht in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd en de wijze waarop is getracht de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken. Hier wordt antwoord gegeven op de eerste twee W-vragen uit de begroting: Wat hebben we bereikt? En: Wat hebben we ervoor gedaan? Het antwoord op de derde W-vraag: Wat heeft het gekost? Is gegeven in de jaarrekening.

Grondexploitatie

Ten aanzien van de in bouwexploitatie genomen gronden zijn in hoofdlijnen de verwachtingen per complex nader toelichting. Deze toelichting staat in de paragraaf grondbeleid.

Financiële positie

De totale positie met betrekking tot de reserves en voorzieningen bedraagt met inbegrip van het voordelig rekeningsaldo van € 120.625 (voorshands opgenomen onder algemene reserve) per 31 december 2010 € 77.202.722.

Ten opzichte van 2009 betekent dit een afname van € 7.000.

De totale reserves kunnen in grote lijnen als volgt worden onderverdeeld:

	2010	2009
algemene reserves	4.000.000	5.515.000
reserves grondexploitaties	11.334.000	11.934.000
*bestemmingsreserves	59.010.000	57.326.000
voorzieningen	2.738.000	2.434.000
totaal	**77.082.000	77.209.000
	=====	=====

* De bestemmingsreserves zijn geblokkeerd ten behoeve van de kapitaallasten (gemeentelijke huisvesting, gemeentewerf en brandweerkazerne) voor een bedrag van € 16.668.000.

** Totaal staat reserves en voorzieningen (zie overzicht)

	77.082.097
bij rekeningsaldo 2010	<u>120.625</u>
	77.202.722

In 2010 is er een nieuwe nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Hierin heeft een herschikking plaatsgevonden van de reserves. Een groot deel van de reserves is opgeheven. Deels omdat het doel achterhaald was en deels omdat het zelfstandig handhaven ervan niet meer noodzakelijk was. In het laatste geval ging het dan in hoofdzaak om claims die voor een zuiver inzicht beter overgebracht konden worden naar de nieuw ingestelde algemene reserve reeds bestemd.

De reserves en voorzieningen die vrij konden vallen zijn toegevoegd aan de algemene reserve vrij besteedbaar.

Voor een verdere toelichting op de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de toelichting bij de balans.

Programma's

Programma 1 Bestuur

Hoofdkenmerken

Het programma omvat alle taken van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning en dienstverlening hierbij door de gemeentelijke organisatie. Tot dit programma behoren ook de algemene dekkingsmiddelen (inkomsten die de gemeente min of meer vrij kan besteden). In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt ingegaan op het gevoerde beleid op het gebied van de ondersteunende taken door de organisatie. De paragrafen Lokale heffingen en Financiering hebben ook een sterke relatie met de producten van dit programma en geven inzicht in het gevoerde beleid op deze terreinen.

In dit programma zijn de volgende producten opgenomen:

	Portefeuillehouder	Afdeling
Bestuursorganen	Noten	Bestuur
Bestuursondersteuning B&W	Noten	Bestuur
Burgerzaken	Noten	PZ
Gemeentelijke Basis Administratie	Noten	PZ
Vastgoedinformatie	Noten	FZ
Baten secretarieleges burgerzaken	Noten	PZ
Bestuurlijke samenwerking	Noten	B&C
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)	Noten	Griffie
Nutsbedrijven	Goldsteen	F&B
Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	Goldsteen	F&B
Overige financiële middelen	Goldsteen	F&B
Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	Goldsteen	F&B
Algemene uitkering gemeentefonds	Goldsteen	F&B
Algemene baten en lasten	Goldsteen	F&B
Uitvoering wet WOZ	Goldsteen	F&B
Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers	Goldsteen	F&B
Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	Goldsteen	F&B
Baten baatbelasting	Goldsteen	F&B
Baten toeristenbelasting	Goldsteen	F&B
Baten hondenbelasting	Goldsteen	F&B
Baten precariobelasting	Goldsteen	F&B
Lasten heffing en invordering gem. belastingen	Goldsteen	F&B
Saldo van kostenplaatsen	Goldsteen	F&B
Saldo van de rekening voor bestemming	Goldsteen	F&B
Mutaties reserves hoofdfuncties 0 t/m 9	Goldsteen	F&B
Saldo van de rekening na bestemming	Goldsteen	F&B

Bestaand beleid

Het beleid voor dit programma ligt vast in o.m. de volgende beleidsplannen en verordeningen:

- Dienstverlening, visie en verbeteragenda (2009)
- Instellingsverordening op de raadscommissie (2008)
- Reglement van orde gemeenteraad (2008)
- Beleidsplan Interne Communicatie "Samen samenwerken aan succes" (2008)
- Nota reserves en voorzieningen 2010-2014 (2010)
- GBA beheerregeling (2007)
- Samenwerking met andere gemeenten (DOORSZ) (2006)
- Inspraakverordening (2006)
- Communicatienota "Iedere bestuurder en ambtenaar een ambassadeur van de gemeente Dalfsen", 2007-2011 (2006)
- Verordening op het burgerinitiatief (2005)
- Verordening op de commissie voor de behandeling van bezwaarschriften (2005)
- Financiële verordening gemeente Dalfsen (2004)
- Controleverordening gemeente Dalfsen (2004)
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (2004)
- Verordening onderzoeksrecht gemeenteraad (2004)
- Gedragscode integriteit (2003)

- Verordening voorzieningen wethouders, raads- en commissieleden (2002)
- Verordening op de Wet Bescherming Persoonsgegevens (2002)
- Vastgoedinformatieplan (2002)
- Reglement van orde B&W (2001)
- Instructie griffier (2001)

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?	Wat hebben we bereikt?
<p><i>De kernkwaliteiten van de gemeente Dalfsen beter benutten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen en uitvoeren van het citymarketingplan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Citymarketing is komen te vervallen. Daarvoor in de plaats wordt in 2011 het promotieplan aan de raad aangeboden.
<p><i>Betrokken en goed geïnformeerde burgers</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Actieve informatievoorziening en burgerparticipatie. • Actieve persvoorlichting. 	<ul style="list-style-type: none"> • Is een voortdurend proces. In het nieuwe communicatiebeleid wordt een visie op burgerparticipatie gegeven, waarna een uitvoeringsplan wordt opgesteld. Dit wordt in 2011 aan de raad aangeboden. • Eens per maand organiseert het college een persuurtje. Daarnaast actief persbeleid door het versturen van persberichten, besluitenlijsten e.d..
<p><i>Verbeteren dienstverlening</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stapsgewijs richting de vorming van een KCC. • Werken met servicenormen. • Wijziging van de openingstijden evalueren. 	<ul style="list-style-type: none"> • In het voorjaar van 2010 zijn voor de meest voorkomende producten en diensten servicenormen vastgesteld. Het komende jaar zal gekeken worden of de normen haalbaar zijn en waar mogelijk aangescherpt kunnen worden. De implementatie van de servicenormen is zowel intern als extern gecommuniceerd. • In september 2010 zijn de nieuwe openingstijden, die in 2009 zijn ingevoerd, geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat de nieuwe openingstijden hebben geleid tot een betere spreiding van de drukte en daardoor een positief effect hebben op de wachttijden, met name op de maandagavond.

<p><i>Uitbreiden en verbeteren van de kwaliteit van de digitale dienstverlening</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitalisering van de documentenstroom. • Intensivering gebruik basisregistraties. • Uitbreiding beschikbaar stellen van elektronische formulieren. 	<ul style="list-style-type: none"> • In toenemende mate worden processen en documenten digitaal afgehandeld. Sinds 2011 gaan er alleen nog digitale stukken de organisatie in. Daarnaast zijn er een aantal initiatieven die slimmere digitale werkwijzen stimuleren, zoals het <i>lean</i> werken en het zaakgericht werken. • De rol van basisregistraties neemt nog steeds toe. Het binnengemeentelijk gebruik wordt gestimuleerd en is voor de GBA en de BAG niet meer vrijblijvend. Deze ontwikkelingen sluiten aan bij de in het <i>NUP</i> (Nationaal Uitvoeringsprogramma) genoemde voorzieningen. Deze ontwikkelingen hebben ook een sterke samenhang met de Midoffice functionaliteit die wordt ingericht. Deze Midoffice moet ook meer en slimmere elektronische formulieren mogelijk maken.
<p><i>GBA als authentieke basisregistratie persoonsgegevens</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle afdelingen die belast zijn met de uitvoering van publiekrechtelijke taken worden aangesloten op de GBA-V. 	<ul style="list-style-type: none"> • Al in 2009 was de gemeente Dalfsen aangesloten op de GBA-V. De landelijke voorziening voor de bijhouding van persoonsgegevens. In 2010 is de invoering van de GBA als authentieke basisregistratie verder uitgerold. • Alle medewerkers die voor de uitvoering van publiekrechtelijke taken over persoonsgegevens moeten beschikken zijn afdoende geautoriseerd. • In september is de kwaliteit van de GBA onderworpen geweest aan een audit. Het oordeel van de externe auditor was positief.
<p><i>Goed georganiseerde verkiezingen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De komende jaren wordt weer met het rode potlood gestemd. Om de stemming en de telling goed te laten verlopen wordt het aantal stembureaus met 3 uitgebreid. 	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeenteraadsverkiezingen in maart en de kamerverkiezingen in juni zijn dankzij de inzet van velen goed verlopen. Bij beide verkiezingen was de opkomst boven het landelijk gemiddelde. Bij de gemeenteraadsverkiezingen was de opkomst 62,5%. Bij de verkiezingen voor de tweede kamer was het 80,9%.
<p><i>Reisdocumenten die voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bijschrijven kinderen in paspoort ouders wordt op termijn afgeschaft. Vanaf 1 januari 2010 gereduceerd tarief voor ID kaarten voor kinderen tot 14 jaar. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2012 vervalt de mogelijkheid om kinderen bij te schrijven in een paspoort. Vooruitlopend hierop stimuleert de rijksoverheid afgifte van Identiteitskaarten aan jongeren. Voor jongeren tot 14 jaar geldt een sterk gereduceerd tarief. Jongeren die binnenkort 14 worden door ons aangeschreven en gewezen op het gereduceerde tarief.

Wat heeft het gekost?					
	begroting 2010 primair	begroting 2010 na wijz.	rekening 2010	verschil	rekening 2009
Lasten	5.174	5.175	6.946	1.771	21.103
Baten	28.172	28.096	29.301	1.205	41.408
Saldo programma 1	-22.998	-22.921	-22.355	566	-20.305

Overzicht lasten en baten x € 1.000

Voor analyse zie analyse begrotingsafwijkingen.

Programma 2 Openbare orde en veiligheid

Hoofdkenmerken

Het programma omvat het integrale en externe veiligheidsbeleid waarin gemeente, politie, brandweer, justitie, maatschappelijke organisaties en burgers samen een verantwoordelijkheid hebben. De gemeente voert de regie en ontwikkelt beleid op alle vijf schakels van de veiligheidsketen, te weten pro-actie, preventie, repressie, preparatie en nazorg.

- pro-actie: uitvoeren van risicoanalyses, betrokkenheid bij plannen op het gebied van infrastructuur en ruimtelijke ontwikkeling
- preventie: het geven van voorlichting, vergunningverlening, handhaving en het opstellen van (rampen)plannen
- repressie: daadwerkelijke hulpverlening
- preparatie: het ontwikkelen en implementeren van rampenbestrijdingsplannen, aanvalsplannen en bereikbaarheidskaarten, het voorbereiden en beoefenen van grootschalig optreden en rampenbestrijding, opleiden en oefenen van de betrokkenen bij de gemeentelijke rampenbestrijding
- nazorg: begeleiding en opvang van betrokkenen na een incident of calamiteit

In dit programma zijn de volgende producten opgenomen:

	Portefeuillehouder	Afdeling
Brandweer en rampenbestrijding	Noten	Brandweer
Rampenbestrijding	Noten	B&C
Openbare orde en veiligheid	Noten	B&C

Bestaand beleid

Het beleid voor dit programma ligt vast in o.m. de volgende beleidsplannen en verordeningen:

- Algemene plaatselijke verordening (2009)
- Teamwerkplan 2010 politie Dalfsen-Ommen (2009)
- Rampenplan (2008)
- Gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio IJsselland en GGD IJsselland (2008)
- Koersdocument veiligheidsregio en regio IJssel-Vecht (2008)
- Nota externe veiligheidsvisie en uitvoeringsprogramma (2007)
- Beleidsplan brandweer (2006)
- Nota integraal veiligheidsbeleid en uitvoeringsprogramma 2007-2010 (2006)
- Nota Integraal Veiligheidsbeleid 2011-2014 (2010)
- Evenementenbeleid 2005-2010 (2005)
- Project Taakverdeling Proactie/Preventie (PTPP) (2005)
- Beleidsplan materiaal/materieel brandweer Dalfsen 2004-2016 (2005)
- Beleidsplan opleiden en oefenen brandweer IJssel-Vecht (2004)
- Beleidsplan opleiden en oefenen brandweer Dalfsen (2004)
- Repressief convenant Officier van Dienst Zwartewaterland, Staphorst en Dalfsen (2003)
- Brandpreventie-activiteitenplan (2002)
- Beleid gebruiksvergunningen en handhaving Brandweer Gemeente Dalfsen (2002)
- Brandpreventiebeleid bestaande bouw Gemeente Dalfsen (2002)
- Brandbeveiligingsverordening (2002)
- Verordening Brandveiligheid en hulpverlening (2002)
- Beleidsplan Regionale Brandweer IJssel-Vecht (2002)
- Coffeeshopbeleid (2001)
- Prostitutiebeleid (2001)

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?	Wat hebben we bereikt?
<p>Zeggenschap over de prioriteiten van de politie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks overleg met de politie waarbij de speerpunten van het politiebeleid worden afgestemd op het gemeentelijk integraal veiligheidsbeleid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ook in 2010 is een integrale veiligheidsmatrix opgesteld, waarin de prioriteiten van gemeente, politie en Openbaar Ministerie op elkaar zijn afgestemd.
<p>Terugdringen relationeel geweld</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regievoeren en de voortgang bewaken van de Lokale Aanpak Huiselijk Geweld via: <ul style="list-style-type: none"> - rechtstreeks contact met de procesmanager - vergaderingen met de beleidsgroep - verslagen van de bijeenkomsten van het casuïstiekoverleg. • Landelijke ontwikkelingen volgen (o.a. wetgeving uithuisplaatsing daders). • Deelname aan regionale netwerken op het gebied van aanpak huiselijk geweld. • Opleggen van tijdelijke huisverboden. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2010 is de Beleidsgroep AHG weer tweemaal bijeen geweest. Daarbij is gesproken over de verfijning van de afstemming van de werkzaamheden van het SHG en het caseteam AHG en de afstemming van de keten AHG met die van het Jeugdhulpteam en het Sociaal Overleg. • Het caseteam AHG is zes keer bij elkaar geweest. • Relevante landelijke ontwikkelingen worden gevolgd. • Een nieuwe regionale ontwikkeling is de invoer van een gezamenlijk invoersysteem, VIS2. Dit systeem is ook lokaal in de hele regio geïmplementeerd voor de Jeugd en Gezinsketen. De doelgroep van huiselijk geweld heeft grote overeenkomsten met deze doelgroep. • In 2010 zijn twee huisverboden opgelegd.
<p>Terugdringen alcoholgebruik onder jongeren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actieve deelname aan het regionale project "Minder drank, meer scoren" . • Uitvoering geven aan de notitie Ketenbeleid in de gemeente Dalfsen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wij nemen actief deel aan het regionale programma "Minder drank, meer scoren". Tijdens de actieweken is er in KernPunten gecommuniceerd over alcoholmatiging en is er in de hal van het gemeentehuis en in de bibliotheken extra aandacht aan het onderwerp geschonken. Lokaal zijn er in 2010 geen andere activiteiten ontplooid. • Door gebrek aan ambtelijke capaciteit en de capaciteit van de ambulante jongerenwerker hebben we nog geen uitvoering kunnen geven aan de notitie Ketenbeleid. Dit staat voor het najaar 2011 gepland. • Eind 2011 wordt er een nieuwe GGD-monitor onder jongeren gehouden, rapportage hierover volgt in 2012.

<p>Het huidige (hoge) veiligheidsniveau in Dalfsen vasthouden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het vaststellen van een nieuwe kadernota Integrale Veiligheid. • In overleg met de ondernemers Nieuwleusen invoeren van het keurmerk veilig ondernemen. 	<ul style="list-style-type: none"> • In november 2010 is de nieuwe Kadernota Integrale Veiligheid vastgesteld. Hiermee zijn de nieuwe speerpunten voor de jaren 2011-2014 benoemd. • Met de ondernemers op de bedrijventerreinen in Nieuwleusen is afgesproken zoveel mogelijk de richtlijnen van het keurmerk te volgen, zonder daadwerkelijke certificering (gelet op de aan- en omvang van de problematiek). • Nieuwleusen fungeert als pilot die in een later stadium is af te rollen naar de overige kernen.
<p>Het voeren van een Bibobbeleid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op de aangewezen beleidsvelden screenen van de ondernemers. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt gewerkt volgens het in 2009 vastgestelde Bibob-beleid. • Het (regionale) Steunpunt Bibob is in 2010 ondergebracht bij het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost-Nederland (RIEC-ON). De samenwerking binnen het RIEC ON is gefundeerd op een convenant tussen gemeenten, politie, OM, Belastingdienst en nog enkele relevante partijen en is vooral gericht op informatie-uitwisseling.
<p>Het voeren van een antidiscriminatiebeleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanaf 2010 aansluiten bij "Artikel 1". 	<ul style="list-style-type: none"> • Op grond van de Wet gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen zijn gemeenten verplicht per 1 maart 2010 alle inwoners toegang te bieden tot een antidiscriminatievoorziening voor onafhankelijke bijstand en het registreren van klachten. • Art. 1 Overijssel heeft in 2010 deze wettelijke taken voor de gemeente Dalfsen uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?					
	begroting 2010 primair	begroting 2010 na wijz.	rekening 2010	verschil	rekening 2009
Lasten	2.252	2.264	2.227	37	2.118
Baten	90	39	58	20	47
Saldo programma 2	2.162	2.225	2.168	57	2.071

Overzicht lasten en baten x € 1.000

Voor analyse zie analyse begrotingsafwijkingen.

Programma 3 Beheer openbare ruimte

Hoofdkenmerken

Het programma omvat de zorg voor de aanleg en het onderhoud van alle voorzieningen die in de openbare ruimte aanwezig zijn zoals wegen, openbaar groen en speelplaatsen.

In dit programma zijn de volgende producten opgenomen:

	Portefeuillehouder	Afdeling
Wegen, straten en pleinen	Agricola	O&B/O&G
Verkeersmaatregelen te land	Goldsteen	O&G
Openbaar vervoer	Goldsteen	O&G
Waterkering, afwatering e.d.	Agricola	O&G/O&B
Openbaar groen	Agricola	O&B
Openluchtrecreatie	Agricola	O&G
Overige recreatieve voorzieningen/ Kinderspeelplaatsen	Von Martels	O&B

Bestaand beleid

Het beleid voor dit programma ligt vast in o.m. de volgende beleidsplannen en verordeningen:

- Wegenbeheernota voor periode 2009-2013 (2009)
- Beleidsplan openbare verlichting voor periode 2010-2012 (2010)
- Nota onverharde wegen voor periode 2009-2013 (2009)
- Gemeentelijk Verkeers-en Vervoersplan voor periode 2009-2012 (2009)
- Beleidsplan onderhoud gemeentelijke gebouwen periode 2008-2012 (2008)
- Halteplan (2008)
- Meerjaren onderhoudsplan bruggen voor periode 2008-2010 (2008)
- Groenbeheerplan voor periode 2008-2012 (2008)
- Speelplaatsenbeheerplan voor periode 2008-2012 (2008)
- Zwerfafvalnota voor periode 2008-2012 (2008)
- Beleidsplan recreatie en toerisme voor periode 2002-2010 (2002)
- Groenstructuurplan voor periode 2001-2011 (2001)
- Berm- en slootbeheerplan (1998)

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?	Wat hebben we bereikt?
<p>Een goed onderhoudsniveau van de aanwezige verharde wegen. Oude "probleemwegen" opwaarderen door het uitvoeren van een herinrichtingsplan. Indicator: Het percentage wegen waarvan het onderhoudsniveau ingevolge de CROW voor mee dan 90 % als goed is gekwalificeerd. Kengetal 2009: 94 %</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het uitvoeren van de herinrichting van de Rynoldingstraat • Het uitvoeren van de herinrichting van de Parallelstraat en de Vilsterensedijk te Lemelerveld. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2010 is er weer het nodige onderhoud aan diverse wegen uitgevoerd. • De gemiddelde kwaliteit van de 2.370.000 m2 volgens de landelijke CROW normen bleek bij de inspectie in het najaar van 2008 op 94 % goed uit te komen. In 2010 is weer een inspectie uitgevoerd van de totale verharde oppervlakte. • Het kengetal bleek 1% te zijn gezakt naar 93% • Herinrichting is uitgevoerd. • Herinrichting van de Vilsterensedijk is uitgevoerd, de Parallelstraat wordt in de eerste helft van 2011 uitgevoerd.

<ul style="list-style-type: none"> • Het voorbereiden en uitvoeren van herinrichting van de Eschstraat en de Brouwersstraat in aansluiting op woningbouw ter plaatse. • Uitvoeren van een nieuw beleidsplan ten behoeve van het berm- en slootbeheersplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Herinrichting is uitgevoerd. • In 2010 uitvoering volgens bestaand beleid. Het nieuwe beleidsplan wordt in 2011 opgesteld na overleg met o.a. LTO en het waterschap.
<p><i>Het verkeer dat noodzakelijk is voor de ontwikkeling van welvaart en welzijn in de gemeente Dalfsen moet vlot en veilig worden afgewikkeld. Hinder in de vorm van geluids- en trillingsoverlast moet zoveel mogelijk worden beperkt (doelstelling GVVP.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niet-infrastructureel: in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland opstellen en uitvoeren van het Actieplan Verkeersveiligheid 2010. • Planvorming aansluitingen N 348 bij Lemelerveld (samen met provincie). • Onderzoek Jagtlusterallee aanpassen wegprofiel en aansluitingen. • Aanleg Verbindingsweg Bouwhuisweg-Jagtlusterallee. • Halteplan. 	<ul style="list-style-type: none"> • De projecten uit het Actieplan Verkeersveiligheid 2010 zijn grotendeels uitgevoerd. Met het ROVO is via een convenant vastgelegd dat per inwoner ca. € 2 wordt geïnvesteerd in verkeersveiligheid. Hiervan subsidieert het ROVO/provincie tot 75%. In 2010 is die doelstelling gehaald. • Tot het najaar van 2010 heeft het project vrijwel stil gelegen. In november hebben Provinciale Staten besloten dat er twee gelijkvloerse aansluitingen met verkeerslichten komen bij Lemelerveld. Vanuit dit uitgangspunt wordt in 2011 een 'doorstart' gemaakt. De gemeente Dalfsen is verantwoordelijk voor de planvorming rond de aansluitende wegen. • In 2010 zijn belangrijke stappen rond de financiering gezet. De provincie heeft toegezegd de helft van de kosten te gaan betalen. Vervolgens is de bestemmingsplanprocedure opgestart, met de benodigde onderzoeken. Ook zijn gesprekken over grondaankoop gevoerd. De civieltechnische voorbereiding is gestart. • De bestemmingsplanprocedure en de benodigde onderzoeken zijn gedaan. De civieltechnische voorbereiding voor het in 2011 besteksklaar hebben van het project is vrijwel afgerond. • Het grootste deel van het halteplan is in 2010 uitgevoerd. Alleen in Lemelerveld moeten nog enkele haltes worden aangepast, evenals bij het gemeentehuis (in afwachting van het Waterfront).

De gemeente moet haar inwoners een veilige, leefbare en bereikbare leefomgeving bieden. "Veilig" is in deze zin het voldoen aan de landelijke doelstellingen van het programma Duurzaam Veilig.

Indicatoren:

- **In 2010 mogen er landelijk nog maximaal 900 verkeersdoden zijn (dit is een daling van 15% t.o.v. 2002.)**
- **In 2010 mogen er nog maar 17.000 ziekenhuisgewonden zijn (dit is een daling van 7,5% t.o.v. 2002.)**
- **In 2010 moeten vanwege de WMO alle perrons toegankelijk gemaakt zijn voor mensen met een beperking (uitloop tot 2015 in bijzondere gevallen mogelijk)**
- Ongevallenbeeld objectief analyseren, subjectieve verkeersveiligheid via enquête
- Opwaardering N 340 (+ planvorming samen met provincie)
- Recreatieve functie van het fietspadennet versterken, o.a. verhardens fietsvoorziening Vennenbergweg
- Onderzoek naar subsidiemogelijkheden resterende haltes van het Halteplan (toegankelijkheidseisen perrons voor mensen met een beperking).

- Analyse uitgevoerd. De dalende trend in het aantal ongevallen van de afgelopen jaren zette in 2009 door.
- De enquête is door 44 mensen ingevuld. Dat is de helft minder respons dan in 2009.
- In 2010 is in project- en stuurgroep van de provincie door Dalfsen vooral meegewerkt aan de voorbereiding van Planstudie/BesluitMER (met voorkeursalternatief) en Voorontwerp PIP. Het accent kwam meer op het vlak van ruimtelijke ordening te liggen en minder op verkeer.
- Het verhardens van de Vennebergweg is nog niet aan de orde. Overleg met landgoed Rechtersen loopt nog.
- Geen extra subsidiemogelijkheden gevonden. De resterende haltes konden echter van het 'basissubsidiebedrag' meebetaald worden.

Wat heeft het gekost?					
	begroting 2010 primair	begroting 2010 na wijz.	rekening 2010	verschil	rekening 2009
Lasten	8.240	10.130	5.455	4.675	6.091
Baten	73	73	141	68	1.285
Saldo programma 3	8.168	10.058	5.314	4.744	4.807

Overzicht lasten en baten x € 1.000

Voor analyse zie analyse begrotingsafwijkingen.

Programma 4 Economische zaken

Hoofdkenmerken

Het programma omvat de activiteiten die betrekking hebben op bedrijfsterreinen, bedrijfsvestigingen en de ambulante handel.

In dit programma zijn de volgende producten opgenomen:

	Portefeuillehouder	Afdeling
Handel en Ambacht	Agricola	B&C
Economische ontwikkeling en beleid	Agricola	O&G
Baten marktgeden	Agricola	O&G
Industrie	Goldsteen	O&G

Bestaand beleid

Het beleid voor dit programma ligt vast in o.m. de volgende beleidsplannen en verordeningen:

- Missie en Visie Dalfsen 2020 - Bij Uitstek Dalfsen (2009)
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan voor periode 2009-2012 (2009)
- Nota Kampeerbeleid (2008)
- Plattelandsvisie 2007-2012 (2007)
- Beleidsregels Rood voor rood met gesloten beurs gemeente Dalfsen 2007-2009 (2007)
- Beleidskader VAB gemeente Dalfsen (2007)
- Nota economisch beleid 2003-2013 (2003)
- Beleidsplan recreatie en toerisme 2002-2010 (2002)
- Detailhandel structuurvisie

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?	Wat hebben we bereikt?
<p><i>De positie van gevestigde bedrijven versterken.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Intensiveren winkelconcentratiebeleid in Dalfsen, Lemelerveld en Nieuwleusen. • Uitwerkingsplan winkelgebied Kroonplein Lemelerveld. • Optimaliseren bereikbaarheid (GVVP). 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. Notitie intensivering winkelkerngebieden geeft overzicht in dynamiek detailhandel en is ter kennis gebracht van de raad. • Gerealiseerd. Onderzoek haalbaarheid bij partijen (gemeente, provincie en winkeliers) loopt nog. • Gerealiseerd (doorlopend proces).
<p><i>Het versterken van de goede verstandhouding tussen gemeente en bedrijven en het in stand houden/intensiveren van contacten.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Continuering overlegstructuur sectorale platforms (ondernemers, detailhandel, agrarische en toeristische sector). • Bedrijvencontactavond (lokaal). 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd (doorlopend proces). • Gerealiseerd. Georganiseerd in november 2010 met als onderwerp Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, Duurzaamheid en Innovatie: het uitdagende drieluik!

<p><i>Uitvoeren actiepunten uit de nota economisch beleid.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pro-actief inspelen op VAB beleid en Rood voor Rood. • Intensivering uitstraling bedrijventerreinen (Opwaardering onderhoudsniveau groenstroken). 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. Voor het VAB-beleid betrof dit 8 aanvragen waarvan er 2 ingetrokken zijn. Voor Rood-voor-Rood waren er 6 aanvragen. • Deels gerealiseerd (doorlopend proces). Via gebruiksovereenkomsten wordt het onderhoudsniveau van groenstroken vastgelegd.
<p><i>Het beschikbaar hebben van voldoende vestigingsmogelijkheden.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiding bedrijventerreinen Nieuwleusen en Lemelerveld (speerpunt in ruimtelijk beleid in de kernen Lemelerveld en Nieuwleusen) 	<ul style="list-style-type: none"> • Toekomstige uitbreidingsrichting is vastgelegd via structuurvisie kernen en wordt nu verder uitgewerkt.

Wat heeft het gekost?					
	Begroting 2010 Primair	begroting 2010 na wijz.	rekening 2010	verschil	rekening 2009
Lasten	633	633	52	581	328
Baten	576	576	700	125	314
Saldo programma 4	57	57	-649	706	14

Overzicht lasten en baten x € 1.000

Voor analyse zie analyse begrotingsafwijkingen.

Programma 5 Onderwijs

Hoofdkenmerken

Het programma omvat het lokaal onderwijsbeleid waarbinnen aandacht wordt besteed aan de zorg voor de onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, leerplicht, schoolbegeleiding, logopedie, volwasseneneducatie en het verder ontwikkelen van lokaal onderwijsbeleid op diverse deelterreinen.

In dit programma zijn de volgende producten opgenomen:

	Portefeuillehouder	Afdeling
Openbaar basisonderwijs, excl. onderwijshuisvesting	Von Martels	W&O
Openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting	Von Martels	W&O
Bijzonder basisonderwijs, excl. onderwijshuisvesting	Von Martels	W&O
Bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting	Von Martels	W&O
Bijzonder voortgezet onderwijs, excl. huisvesting	Von Martels	W&O
Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	Von Martels	W&O
Gemeenschappelijke baten/lasten van het onderwijs	Von Martels	W&O
Volwasseneneducatie	Von Martels	W&O

Bestaand beleid

Het beleid voor dit programma ligt vast in o.m. de volgende beleidsplannen en verordeningen:

- Missie Visie gemeente Dalfsen 2020 'Bij Uitstek Dalfsen!' (2009)
- Regionale nota 'Klaar voor de Start..?!' (2009)
- Verordening onderwijshuisvesting (2009)
- Verordening en beleidsregels leerlingenvervoer (2009)
- WMO beleidskader 2008-2011 "Mee(r) doen in Dalfsen" (2008)
- Kadernota, "Samenwerken aan gezond leven in Dalfsen" lokaal gezondheidsbeleid, 2008-2011 (2008)
- Het Integraal Huisvestingsplan (2005) alsmede de update daarvan (2007)
- Nota educatie 2006-2010 (2006)
- Instructie leerplichtambtenaar (2006), instructie integrale handhaving leerplichtzaken (2005) en handleiding proces verbaal (2002)
- Onderwijs Lokaal, beleidsnota lokaal onderwijsbeleid 2005-2008 (2005)
- Beleid Logopedie (2001) en evaluatie (2004)
- Notitie integrale leerlingenzorg in het voortgezet onderwijs Regio IJssel-Vecht (2004)
- Verordening Openbaar Rechtspersoon Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio (2004)
- Regeling gymnastiekvervoer (2002)
- Subsidieverordening godsdienst onderwijs (2002)

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?	Wat hebben we bereikt?
<p><i>Kinderen worden bij hun start in het basisonderwijs niet beperkt door taalachterstand</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De middelen onderwijsbegeleiding worden in 2010 ook ingezet in peuterspeelzalen ter voorkoming van achterstanden bij kinderen. 	<ul style="list-style-type: none"> • De middelen voor onderwijsbegeleiding zijn ook ingezet voor peuterspeelzalen. De leidsters van peuterspeelzalen worden toegerust om VVE programma's uit te kunnen voeren.

<p>Het voorkomen en terugdringen van schoolverzuim, en voortijdig schoolverlaten zodat alle jongeren in Dalfsen een goede economische en sociale startpositie op de arbeidsmarkt bereiken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huidige integrale aanpak handhaven en waar mogelijk versterken door uitwerking van de nota 'Klaar voor de Start...?!' • Scholen ondersteunen bij een effectief verzuimbeleid, door voorlichting, deelname en versterken zorgstructuren en het ontwikkelen van een uniform regionaal beleid. • Inzetten op vroegtijdig signalering en een sluitende registratie door te werken met het registratiesysteem VIS2 en één loket voor verzuim en in- en uitschrijvingen (i.s.m. IB-groep en scholen). 	<ul style="list-style-type: none"> • Deze doelen streven wij continue na en worden uiteindelijk verantwoord in het Leerplichtverslag.
<p>Een kwalitatief goede, kostenbewuste en efficiënte uitvoering van de regeling leerlingenvervoer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan de in 2009 vastgestelde verordening leerlingenvervoer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd, verder is onderzocht wat de bezuinigingsmogelijkheden zijn.
<p>Volwasseneneducatie op grond van de WEB. Het bieden van onderwijs om startkwalificaties te verkrijgen of kennis/vaardigheden op te doen. Doelgroepen zijn: Voortijdige schoolverlaters, Laaggeletterden, Anderstaligen en Vrijwilligers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extra acquisitie voor de doelgroep laaggeletterden. Voor de uitvoering van de volwasseneneducatie zijn overeenkomsten aangegaan met Deltion en Landstede t/m het jaar 2010. 	<ul style="list-style-type: none"> • Acquisitie (voor laaggeletterden) mag niet gefinancierd worden uit rijksmiddelen. Dit is gebleken uit de beroepsprocedure die de gemeente heeft gevoerd. Omdat de gemeente Dalfsen hiervoor geen eigen middelen beschikbaar heeft gesteld is dit niet uitgevoerd.
<p>Vanuit de brede school gedachte, ontwikkeling van een breed aanbod aan voorzieningen en activiteiten voor leerlingen van scholen, in samenwerking tussen scholen en andere organisaties.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren van samenwerking tussen scholen, organisaties en verenigingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • In het LEA overleg op bestuurlijk en uitvoeringsniveau is hier aan gewerkt. • Combinatiefuncties zijn uitgewerkt en starten in 2011.

Adequate onderwijshuisvesting voor de scholen voor Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs

• Uitvoeren van de gemaakte afspraken voor het jaar 2010 neergelegd in het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) en het Meerjarenonderhoudsplan (MOP) waar de gemeente als lokale overheid voor verantwoordelijk is. • Uitwerking geven aan het onderdeel Frisse scholen, in samenwerking met de schoolbesturen. • Bouw- en onderhoudsprojecten in 2010 zijn: ➤ Extra ruimte voor de O.B.S. De Tweemaster; ➤ Uitvoering van de nieuwbouw voor De Schakel/ Het Kleine Veer; ➤ Onderhoud volgens het MOP dat eind 2009 wordt vastgesteld.	• Is uitgevoerd. • Is uitgevoerd. • Er is in 2010 gewerkt aan de uitvoering hiervan. Sommige projecten hebben een uitloop naar 2011.

Wat heeft het gekost?					
	begroting 2010 primair	begroting 2010 na wijz.	rekening 2010	verschil	rekening 2009
Lasten	2.222	2.491	2.180	312	2.595
Baten	44	44	70	27	428
Saldo programma 5	2.178	2.448	2.109	338	2.167

Overzicht lasten en baten x € 1.000

Voor analyse zie analyse begrotingsafwijkingen.

Programma 6 Cultuur, sport en recreatie

Hoofdkenmerken

Het programma omvat het openbaar bibliotheekwerk, het vormings- en ontwikkelingswerk, sport, kunst, amateuristische kunstbeoefening en cultuur, vrijwilligersbeleid, oudheidkunde en musea, monumenten-/archeologiebeleid, openluchtrecreatie en multifunctionele accommodaties.

De hoofdkenmerken van het toeristisch beleid zijn verwoord in de toeristisch recreatieve missie:

“Ontwikkelen en versterken van de toeristisch/ recreatieve mogelijkheden, met name gericht op routegebonden, watergebonden, verblijfs- en dagrecreatie inspelend op en rekening houdend met natuur- en culturele waarden.”

In dit programma zijn de volgende producten opgenomen:

	Portefeuillehouder	Afdeling
Openbaar bibliotheekwerk	Von Martels	W&O
Vormings- en ontwikkelingswerk	Von Martels	W&O
Sport	Von Martels	W&O
Groene sportvelden en terreinen	Von Martels	O&B/W&O
Kunst	Von Martels	W&O
Oudheidkunde en musea	Von Martels	W&O
Monumentenzorg en archeologie	Agricola	O&G
Recreatie en toerisme	Von Martels	O&G
Multifunctionele accommodaties	Von Martels	W&O

Bestaand beleid

Het beleid voor dit programma ligt vast in o.m. de volgende beleidsplannen en verordeningen:

- Missie Visie gemeente Dalfsen 2020 'Bij Uitstek Dalfsen!' (2009)
- Subsidieverordening Welzijn (2009)
- Nota gemeentelijk bibliotheek beleid 2010-2012 (2009)
- Kaderstellende notitie Cultuurbeleid 2010-2012 (2009)
- Verordening Investeringsubsidies Sportaccommodaties (2008)
- Notitie grote projecten (voor onder meer de accommodatieplannen); onderdeel van Voorjaarsnota 2008
- Subsidieverordening Instandhouding Monumenten Dalfsen (2008)
- Monumentenverordening Dalfsen (2008)
- Archeologisch beleidsplan gemeente Dalfsen (2008)
- Nota Kampeerbeleid (2008)
- Beleidsnota Wet maatschappelijke ondersteuning "Mee(r) doen in Dalfsen" (2007/2008)
- Plattelandsvisie 2007-2012 (2007)
- Beleidsregels rood voor rood met gesloten beurs gemeente Dalfsen en VAB-beleid 2007-2009 (2007)
- Beleidskader VAB gemeente Dalfsen (2007)
- Sportnota "Op uw gezondheid 2007-2011" (2007)
- Mee(r)doen met de WMO, visiedocument (2007)
- Nota vrijwilligerswerk (2006)
- Cultuurnota 2005-2007 (2005)
- Kaders ontwikkelingen en beheer exploitatie(overdracht) sportaccommodaties (2004)
- Nota economisch beleid 2003-2013 (2003)
- Beleidsplan recreatie en toerisme 2002-2010 (2002)
- Verordening op de sportraad (2001)

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?	Wat hebben we bereikt?
<p><i>Met respect omgaan met ons archeologisch en cultureel erfgoed</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van de Subsidieverordening Instandhouding Monumenten Dalfsen. • Proberen op grond van de restauratieachterstandsregeling rijkssubsidie voor (deel)restauratie van “De molen van Fakkert” te Hoonhorst te verkrijgen. • Implementeren van archeologiebeleid in nieuw op te stellen bestemmingsplannen. • Uitvoeren archeologiebeleid als toetsingskader. 	<ul style="list-style-type: none"> • 8 Subsidieaanvragen gehonoreerd. Maximale subsidiebudget toegekend. • Het ingestelde beroep tegen het besluit tot afwijzing van Rijkssubsidie is door de Rechtbank ongegrond verklaard. Voortzetting procedure in verband met verkrijging van provinciale subsidie (2009 € 439.379) en kosten gestaakt. • Gerealiseerd (doorlopend proces). • Gerealiseerd (doorlopend proces).
<p><i>Dalfsen promoten als toeristische trekpleister in het Vechtdal. Hierbij wordt vooral ingezet op kwaliteitsverbetering.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks terugkerende evenementen en festiviteiten voor inwoners en bezoekers ondersteunen. • Uitvoering geven aan het marketingplan merkontwikkeling Vechtdal Overijssel. • Uitdragen toeristische imagoschets. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd (Monumentendag; Leontien Ladies Ride en Hereford keuring). • Gerealiseerd (bijvoorbeeld: welkomstborden vechtdal, banieren bij gemeentehuis en campinghouders en presentatie gemeente en bedrijven via VVV). • Gerealiseerd (doorlopend).
<p><i>Het versterken van de goede verstandhouding tussen gemeente en recreatiebedrijven en het intensiveren van (regionale) contacten.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatiebijeenkomst recreatieondernemers Vechtdal. • Participatie Stuurgroep Vechtdal Overijssel. • Participatie Recron overleg. • Participatie Toeristische Klankbordgroep. • Participatie met RBT Vechtdal Overijssel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. Georganiseerd in september 2010. • Gerealiseerd (doorlopend). • Gerealiseerd (doorlopend). • Gerealiseerd (doorlopend). Toeristische avond georganiseerd in april 2010. • Gerealiseerd (doorlopend). Participatie vindt plaats via het activiteitenplan 2011.
<p><i>In stand houden, verbeteren en uitbreiden van recreatieve en toeristische voorzieningen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen beleidsnota Recreatie en Toerisme 2011-2020. • Planvorming/realisatie wandelroutenetwerk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. Vastgesteld in januari 2011. • Verdere uitwerking (haalbaarheid en aanleg) van het routenetwerk loopt nog. Realisatie in het

<ul style="list-style-type: none"> • Realisatie pontje Hessum. • Uitvoering geven aan ontwikkelingsvisie de Stokte. • Planvorming fietspad Vennenbergweg. 	<p>najaar 2011.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niet gerealiseerd. Nader onderzoek technische uitvoerbaarheid en locatie/tracé en overleg met omwonenden loopt nog. • Deels gerealiseerd. In 2010 heeft besluitvorming over de financiering van de realisatie van de pleisterplaats plaatsgevonden. Noodzakelijke onderzoeken voor de planologische procedure zijn in 2010 gestart. Ruimtelijke procedure wordt in 2011 doorlopen. • Niet gerealiseerd; voor goede afstemming met landgoedeigenaar wordt de planvorming in 2011 gelijktijdig met fietspad Sterrebosweg gestart.
<p>Aanschaffen van nieuwe kunstwerken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het realiseren van kunstwerken voor de wijk Gerner Marke te Dalfsen en in het kader van het project Kunst langs de Vecht. 	<p>Het ontwerp van Bernd Lohaus voor de Gerner Marke is niet goed bevonden door het college. De Kunstcommissie zal met een nieuw advies komen.</p> <p>Project Kunst Langs de Vecht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het kunstwerk "Gedreven door het water, ontvangen op het Land" is op 15 december geplaatst bij het gemeentehuis. • Het kunstwerk "Slingertuig" wordt ongeveer 30 meter noordelijker geplaatst dan aanvankelijk de bedoeling was. De verwachting is dat het kunstwerk voor medio 2011 wordt geplaatst. • De raad heeft ingestemd met de aankoop van het kunstwerk "Boomstronk". Het is noodzakelijk hiervoor een bouwvergunning te vragen. De verwachting is dat dit kunstwerk in de zomer van 2011 wordt geplaatst. • Ook heeft de raad ingestemd met de aankoop van het kunstwerk "Boomgedicht". Dit kunstwerk kan zonder bouwvergunning worden gerealiseerd. • Het besluit over het ontwerp voor een kunstwerk nabij de kruising Dedemsweg/Hessenweg werd uitgesteld i.v.m. de reconstructie van dit gebied en de gevoeligheid van het onderwerp.
<p>De Kunsteducatie en de cultuureducatie blijvend stimuleren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jongeren t/m 17 jaar stimuleren een vorm van kunsteducatie te volgen via subsidieverlening. • Met de betrokken organisaties wordt ingezet op het realiseren van programma's waardoor de kinderen worden gestimuleerd deel te nemen aan culturele activiteiten. 	<ul style="list-style-type: none"> • In het jaar 2010 hebben 8 scholen deelgenomen aan het project Kunstkwartet van Muzerie waardoor 641 leerlingen kennis hebben gemaakt met vormen van kunsteducatie. • In de schooljaren 2009-2010 en 2010-2011 hebben in totaal 13 scholen gebruik gemaakt van het Kunstkwartet. Het totale bereik was 794 leerlingen. • Bij Muzerie hebben 41 leerlingen regulier muziekonderwijs gevolgd en 12 leerlingen hafa onderwijs. In cursusverband hebben 39 leerlingen muzieklessen gevolgd; 1 leerling beeldende kunst, 4 leerlingen theater en 2 leerlingen dans. • Op de scholen hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden waarvoor een subsidie werd

	<p>verleend: in het kader van erfgoededucatie “Van wie is die koffer”, en “De oorlog in je eigen woonplaats”; in het kader van versterking cultuureducatie “Muziek op maat – probeerinstrumenten”;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de pilot Kunstkwartet werd voor de jaren 2009 en 2010 € 7.500,- per jaar beschikbaar gesteld. De bekostiging vond plaats uit de reserve hfabra. Bij nader inzien was het mogelijk de provinciale subsidie van € 10.134,- voor het kunstkwartet in te zetten. Hierdoor wordt dit bedrag niet onttrokken aan de reserve hfabra. Omdat deelname aan de kunsteducatie wordt gestimuleerd is de verwachting dat de komende jaren meer jongeren zich zullen aanmelden bij de muziekverenigingen. Die worden daardoor geconfronteerd met hogere opleidingskosten waarvoor de middelen al dan niet geheel ontbreken. Daarom wordt het bedrag van € 10.134,- beschikbaar gehouden voor hfabra opleiding bij de muziekverenigingen.
<p>Handhaving voorzieningen in de vijf kernen binnen het concept basisbibliotheek, het verbeteren van de dienstverlening en het versterken van de positie als digitale en fysieke toegangspoort tot multimedia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In overleg met de bibliotheek uitkomen op een eigentijdse voorziening, die wordt ingericht volgens het modellen winkelconcept en beleefbibliotheek en aansluit bij de behoefte van de gebruiker. Omtrent het financiële kader moet de besluitvorming nog plaatsvinden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Met de bibliotheek zijn afspraken gemaakt om de organisatie door te ontwikkelen naar een beleefbibliotheek. Daarvoor wordt een budgetsubsidie verleend. Verder is de bibliotheek gestart met de omzetting van de collectie en is in het kader van vernieuwing geïnvesteerd in marktgericht opereren en digitale programma's. • De besluitvorming rondom het financiële kader heeft plaatsgevonden. • Aangezien de budgetsubsidie 2010 nog moet worden vastgesteld op de werkelijk uitgegeven salariskosten kan de hoogte van de definitieve subsidie afwijken van het bedrag dat is vermeld bij de rekening.
<p>Het inkaderen van het vrijwilligerswerk en het benadrukken van het belang daarvan voor onze gemeenschap.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de hoofdkernen Dalfsen, Nieuwleusen en Lemelerveld netwerkstructuren ontwikkelen waardoor het aanbod vanuit het Steunpunt Vrijwilligerswerk wordt afgestemd op de behoeften. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor het Steunpunt Vrijwilligerswerk was er beroepsmatig 8 uur per week beschikbaar. Het Steunpunt wordt ook bemenst met vrijwilligers. De volgende activiteiten hebben plaatsgevonden. Tafeltjesavond, vrijwilligersmarkt, bemiddeling, deelname informatieavond nieuw ingekomen bewoners. • In 2010 hebben minder mensen gebruik gemaakt van het Steunpunt. In 2011 zal promotie en communicatie ruim aandacht krijgen. • In 2010 is gestart met de makelaarsfunctie voor de maatschappelijke stages. In dit kader zijn de nodige contacten gelegd. Op de website van het Steunpunt kunnen de organisaties hun stageplaatsen bekend maken en stagiaires zich inschrijven.

Het voeren van een geïntegreerd cultuurbeleid

- Het opstellen van een nieuwe cultuurnota op basis van de kadernota zoals deze in 2009 door de raad is vastgesteld.
- De Kunst en cultuurnota 2011 – 2014 is behandeld in de raad en is voor kennisgeving aangenomen. De raad is een aanvullende notitie toegezegd (2011). Hierin zal worden ingegaan op de rollen van het rijk, de provincie en de gemeente. Voorts zal per deelterrein de gemeentelijke visie, de ambitie en het gemeentelijk beleid worden weergegeven.

Wat heeft het gekost?

	begroting 2010 primair	begroting 2010 na wijz.	rekening 2010	verschil	rekening 2009
Lasten	3.040	6.846	6.069	777	3.533
Baten	207	686	355	332	542
Saldo programma 6	2.832	6.160	5.715	445	2.991

Overzicht lasten en baten x € 1.000
Voor analyse zie analyse
begrotingsafwijkingen.

Programma 7 Soc. voorz. en maatsch. dienstverlening

Hoofdkenmerken

Het programma omvat bijstandsverlening (incl. minimabeleid en schuldhulpverlening), gesubsidieerde werkgelegenheid, maatschappelijk werk, ouderenbeleid, gehandicaptenbeleid (Wet maatschappelijke ondersteuning), minderhedenbeleid, sociaal cultureel werk, jeugdbeleid en kinderopvang.

In dit programma zijn de volgende producten opgenomen:

	Portefeuillehouder	Afdeling
Bijstandsverlening	Von Martels	Soza
Werkgelegenheid	Agricola	Soza
Inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk	Von Martels	Soza
Gemeentelijk minimabeleid	Von Martels	Soza
Maatschappelijke begeleiding en advies	Von Martels	W&O
Vreemdelingen	Von Martels	Soza
Huishoudelijke verzorging (Wmo)	Goldsteen	Soza
Participatiebudget	Von Martels	Soza
Sociaal Cultureel Werk	Von Martels	W&O
Kinderdagopvang	Von Martels	W&O
Voorzieningen gehandicapten (Wmo)	Goldsteen	Soza

Bestaand beleid

Het beleid voor dit programma ligt vast in o.m. de volgende beleidsplannen en verordeningen:

- Missie Visie gemeente Dalfsen 2020 'Bij Uitstek Dalfsen!' (2009)
- Gemeentelijk minimabeleid (2008)
- Notitie Ketenbeleid gemeente Dalfsen (april 2008)
- Nota 'Mantelzorgers in beeld' 2008-2011 (2008)
- Startnotitie Centrum voor Jeugd en Gezin (2008)
- Besluit Debiteurenbeleid Dalfsen (2008)
- Wmo beleidskader 2008-2011 'Mee(r) doen in Dalfsen' (2008)
- Verordening Wet inburgering (2007)
- Instellingsverordening Wmo-raad gemeente Dalfsen (2007)
- Mee(r)doen met de Wmo, visiedocument (2007)
- Nota "Minder drank, meer scoren, Alcoholmatigingsprogramma 2007-2011 regio IJsselland"
- Nota "Mag ik ook een slokje? Alcoholmatigingsbeleid voor 12-15 jarigen" (2006)
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Dalfsen 2007 (2006)
- Verordening gemeentelijke commissie WWB (2006)
- Re-integratieverordening (2006)
- Gemeentelijk beleid langdurigheidstoelage (2006)
- Toeslagenverordening WWB (2006)
- Nota opgroeien in Dalfsen, jeugdbeleid 2005-2008 (2005)
- Verordening kwaliteitsregels peuterspeelzalen (2005)
- Nota peuterspeelzalen (2004/2005)
- Fraudeverordening WWB (2004)
- Beleidsplan hoogwaardige handhaving (2004)
- Maatregelenverordening (2004)
- Verordening Wet Kinderopvang (2004)

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?	Wat hebben we bereikt?
<p>Participatie van klanten en SW-geïndiceerden nadrukkelijker vastleggen. Meer betrokken zijn bij de participatie van de SW-ers. Doel is dat in 2009 alle mensen op de wachtlijst in kaart zijn gebracht en waar mogelijk participeren in de samenleving. In 2010 zal verslag worden uitgebracht aan de Raad.</p> <ul style="list-style-type: none"> Per 1 oktober 2008 is een consulent WSW aangesteld voor 2 jaar om de participatie van de SW-ers te begeleiden en in kaart te brengen. 	<ul style="list-style-type: none"> Eind 2010 hadden alle kandidaten op de wachtlijst voor de WSW een baan of volgden een re-integratietraject. Het betreft 28 personen. Inmiddels is de wachtlijst weer gegroeid tot 36 personen. In november 2010 is een evaluatie van het wachtlijstproject aangeboden aan de Gemeenteraad. Gezien de resultaten is voor de komende drie jaar geld beschikbaar gesteld voor continuering van het project.
<p>Voorkomen van sociale uitsluiting van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ondersteuning aan huishoudens met problematische schulden door voortzetten subsidie Humanitas. 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente Dalfsen subsidieert samen met woonstichting Vechthorst Humanitas voor thuisbegeleiding. In 2010 zijn 20 mensen begeleid door Humanitas.
<p>Beleid voor AWBZ-functie OB algemeen, op psychosociale grondslag verder uitkristalliseren.</p> <ul style="list-style-type: none"> Eind 2009 besluitvorming over inzet beschikbare middelen. Rekening houdend met aanwezige voorzieningen en beoogde integralere aanpak wordt met name gedacht aan beschikbaarstelling subsidie aan organisaties die samen het Centrum voor Jeugd en Gezin vormen. 	<ul style="list-style-type: none"> Met ingang van 2010 worden de beschikbare voormalige AWBZ-middelen OB, ingezet voor kortdurende begeleiding via Carinova met afstemming in CJG. De raad is in augustus geïnformeerd over de stand van zaken. Er is inmiddels een indicatieprotocol vastgesteld voor kortdurende begeleiding. In het eerste halfjaar zijn acht gezinnen op deze wijze begeleid.
<p>Vangnet creëren voor cliënten die het echt niet redden op basis van pakketmaatregel AWBZ .</p> <ul style="list-style-type: none"> Op basis van informatie van o.a. MEE en CIZ bekijken welke cliënten het niet meer redden. Vervolgens, rekening houdend met vangnetfunctie gemeente, bezien welke taak hier voor de gemeente is weggelegd. 	<ul style="list-style-type: none"> Volgens rapportages van MEE en CIZ hebben zich geen cliënten gemeld die tussen wal en schip vallen, ondanks herhaalde oproepen daartoe. In september is besloten tot versterking van de wmo-netwerken in de kernen. Het doel is verbetering van samenwerking tussen vrijwilligers - en professionele organisaties gericht op het voorkomen van vereenzaming van inwoners, en het ondersteunen naar meer zelfstandig functioneren waar dat mogelijk is.
<p>Uitvoering hulp bij het huishouden aanpassen aan wijzigende wet- en regelgeving.</p> <ul style="list-style-type: none"> Aanpassen gemeentelijke regelgeving en vanaf 1 januari 2010 beschikken over nieuwe aanbieders hulp bij het huishouden. 	<ul style="list-style-type: none"> Op 1 januari 2010 zijn contracten afgesloten met nieuwe aanbieder voor hulp bij het huishouden.

<p>80% van de cliënten geeft ons een voldoende op het gebied van de individuele voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks een cliënttevredenheidsonderzoek houden onder Wmo-cliënten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eind 2009 hebben we besloten om het ene jaar een cliënttevredenheidsonderzoek te houden onder cliënten Wmo, het andere jaar een belevingsonderzoek onder inwoners over Wmo- 'brede' onderwerpen, zoals mantelzorg, leefbaarheid en vrijwilligerswerk. Begin 2010 is dit onderzoek uitgevoerd en de belangrijkste resultaten zijn verwerkt in het jaarverslag 2009. • Begin 2011 wordt weer een cliënttevredenheidsonderzoek onder cliënten gehouden.
<p>Doorontwikkeling Wmo-loket</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering plan van aanpak verbreding Wmo-loket. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het plan van aanpak is in februari 2010 in de raad besproken en er is toen afgesproken dat dit onderwerp zou worden geparkeerd tot de ombuigingsvoorstellen waren vastgesteld. Dit is inmiddels gebeurd. Ondertussen zijn de meeste onderdelen uit het voorstel al opgepakt. Zo komt er verbeterde versie van het digitale Wmo-loket en is het voorstel voor Wmo-netwerken opgepakt binnen de uitvoering van het amendement van 28 juni over de besteding van de middelen voor de pakketmaatregel Awbz.
<p>Inzicht in de behoeften van mantelzorgers Aanbod mantelzorgondersteuning is duidelijk en bekend Goede afstemming en samenwerking tussen betrokken organisaties</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek naar gebruik en behoeften mantelzorgondersteuning/respijtzorg. • Informatie en doorverwijzing via het Wmo-loket. • Opstellen van een communicatieplan met organisaties. 	<ul style="list-style-type: none"> • Begin 2010 is een onderzoek gehouden door twee studenten van Windesheim. Hierdoor hebben we meer inzicht gekregen in de bekendheid met en tevredenheid over voorzieningen. Ook de behoefte aan ondersteuning is in beeld gebracht. We nemen de resultaten mee in het vervolg op de nota mantelzorg. • Wmo-consulenten hebben een korte cursus over mantelzorg gevolgd en er zijn werkafspraken met het Steunpunt Mantelzorg over verwijzing. Mantelzorg komt in huisbezoeken vaak aan de orde. • Er is geen communicatieplan opgesteld. Dit plan zou worden opgesteld in de Klankbordgroep Informele Zorg, maar deze is opgeheven. Communicatie blijft een belangrijk aandachtspunt dat ook door organisaties wordt opgepakt. Eind 2011 zal de nota mantelzorg worden geactualiseerd. Daarin zal aandacht zijn voor communicatie.

<p>Een leefomgeving creëren waarin de jeugd beschermd, gezond en veilig opgroeit, een passende ontwikkeling doormaakt, een startkwalificatie behaalt en meedoet en meedenkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering nota Integraal Jeugdbeleid 2009-2012 	<ul style="list-style-type: none"> • De nota jeugdbeleid is in concept in de gemeenteraad besproken. Vervolgens wordt dit met de jeugd besproken. In 2011 wordt begonnen met de uitvoering. • Knelpunten die waren ontstaan zijn wel opgepakt. Zo is er uitbreiding gekomen voor ambulante en lokaal gebonden jongerenwerk.
<p>De omvang van de groep 12-24 jarigen die alcohol drinkt, is in 2011 niet groter dan in 2007. De gemiddelde startleeftijd waarop voor het eerst alcohol gedronken wordt, is in 2011 niet lager dan in 2007. De omvang van de groep 12-24 jarigen die regelmatig grote hoeveelheden drinkt neemt in 2011 niet toe ten opzichte van 2007. Het percentage ouders dat het goed vindt of er niets van zegt dat hun kind/jongere (12-24 jaar) drinkt stijgt in 2011 niet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actieve deelname aan het regionale programma "Minder drank, meer scoren" • Uitvoering geven aan de notitie Ketenbeleid in de gemeente Dalfsen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wij nemen actief deel aan het regionale programma 'Minder Drank, Meer Scoren'. Tijdens de actieweken is er in KernPunten gecommuniceerd over alcoholmatiging en is er in de hal van het gemeentehuis en in de bibliotheken extra aandacht aan het onderwerp geschonken. Lokaal zijn er in 2010 geen andere activiteiten ontplooid. • Door gebrek aan ambtelijke capaciteit en de capaciteit van de ambulante jongerenwerker hebben we nog geen uitvoering kunnen geven aan de notitie Ketenbeleid. Dit staat voor het najaar 2011 gepland. • Eind 2011 wordt er een nieuwe GGD-monitor onder jongeren gehouden, rapportage hierover is in 2012.

Wat heeft het gekost?					
	begroting 2010 primair	begroting 2010 na wijz.	rekening 2010	verschil	rekening 2009
Lasten	12.093	13.110	13.389	279	12.417
Baten	6.269	6.473	6.760	287	6.888
Saldo programma 7	5.824	6.637	6.629	8	5.529

Overzicht lasten en baten x € 1.000
 Voor analyse zie analyse
 begrotingsafwijkingen.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

Hoofdkenmerken

Het programma omvat de gemeentelijke activiteiten op het gebied van gezondheidszorg, milieu, afvalverwijdering en -verwerking, water, riolering en waterzuivering en de begraafplaatsen. Bij de gezondheidszorg is er sprake van een regiefunctie voor de lokale overheid.

In dit programma zijn de volgende producten opgenomen:

	Portefeuillehouder	Afdeling
Openbare gezondheidszorg	Von Martels	W&O
Jeugdgezondheidszorg (uniform deel)	Von Martels	W&O
Jeugdgezondheidszorg (maatwerk deel)	Von Martels	W&O
Afvalverwijdering en verwerking	Agricola	M&B
Riolering en waterzuivering	Agricola	O&G
Milieubeheer	Agricola	M&B
Lijkbezorging	Agricola	O&B
Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	Goldsteen	F&B
Baten rioolrechten	Goldsteen	F&B

Bestaand beleid

Het beleid voor dit programma ligt vast in o.m. de volgende beleidsplannen en verordeningen:

- Missie en Visie gemeente Dalfsen 2020 "Bij uitstek Dalfsen" (2009)
- Waterakkoord waterschap – gemeente (2009)
- Het milieuprogramma met milieuhandavingsprogramma 2010 (2009)
- WMO beleidskader 2008-2011 "Mee(r) doen in Dalfsen" (2008)
- Kadernota, "Samenwerken aan gezond leven in Dalfsen" lokaal gezondheidsbeleid, 2008-2011 (2008)
- Verordening afkoppelen verhard oppervlak (2008)
- Beleidsvisie externe veiligheid 2007-2010 (2007)
- Waterplan 2007-2016 en GRP 2007-2011 (2007)
- Rioolbeheerplan 2007-2012 (2007)
- Mee(r)doen met de WMO, visiedocument (2007)
- Handhavingsbeleidsplan 2005-2009 (2004)
- Kadernota Welzijn 2002-2006 (2001)

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?	Wat hebben we bereikt?
<p><i>Uitvoering geven aan de thema's van het preventief gezondheidsbeleid 2008-2011.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan de beleidsnota lokaal gezondheidsbeleid, waaronder project frisse scholen, alcoholmatigingsbeleid en verslavingspreventie. • Ook is er aandacht voor gezonde leefstijl en voorkomen van depressieve klachten. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van regionale activiteiten van bijvoorbeeld Dimence en GGD. 	<ul style="list-style-type: none"> • Project frisse scholen wordt daadwerkelijk uitgevoerd. De preventieve voorlichtingsprogramma's op het gebied van alcoholmatiging en verslaving zijn uitgevoerd. In de preventieweek is specifiek aandacht aan dit thema besteed. • Door Dimence en GGD zijn preventie bijeenkomsten georganiseerd, deels ook met andere organisaties. In het kader van preventieve GGZ en preventief gezondheidsbeleid. Dit overeenkomstig het vastgestelde uitvoeringsprogramma.

<p>De ketenstructuur van de jeugd(gezondheids)-zorg heeft verder invulling gekregen.</p> <p>De informatie- en voorlichtende functie van het CJG is in 2010 samen met betrokken organisaties verder ingevuld.</p> <p>In Nieuwleusen en Lemelerveld is een CJG aanwezig passend bij de omvang en vraag in de kernen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2010 is het ondersteunend instrumentarium (EKD en VIS2) voor het eerste jaar in gebruik. Gedurende het jaar worden de procesafspraken geëvalueerd en wordt bekeken waar deze nog verbetering behoeven. • Het aanbod van het CJG sluit aan op de ontwikkeling passend onderwijs en op de ontwikkeling veiligheidshuis in de regio. • Met organisaties die werkzaam zijn op het gebied van opgroeien en opvoeden zijn afspraken gemaakt over hun betrokkenheid in of bij het CJG, de website van het CJG e.d.. • Een (regionale) website CJG draagt bij aan voorlichting en informatie voor ouders, jongeren en professionals. • De consultatiebureau's in beide kernen worden CJG. Met beide JGZ-organisaties worden mogelijkheden van inloopspreekuren onderzocht en geëffectueerd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het instrumentarium is in gebruik. Op basis van praktijkervaringen wordt de zorgstructuur aangepast, waardoor preventie en vroegsignalering nog beter een plek krijgen in het CJG. Het netwerk voor meervoudige problematiek is bovendien opgenomen in het CJG. • De ontwikkeling van passend onderwijs is door wijzigingen van rijksbeleid vertraagd. Op diverse niveaus wordt echter de relatie tussen CJG en onderwijs versterkt. Het vangnet voor meervoudige problematiek hangt nauw samen met de aanpak huiselijk geweld en met het veiligheidshuis. • Samenwerking in en rond het CJG krijgt steeds meer gestalte. Conform de opdracht is de in april 2010 aangestelde coördinator CJG bezig met het betrekken van organisaties die met of voor kinderen en jeugdigen werken bij het CJG, waaronder de scholen. • De website CJG is ondermeer vanuit het oogpunt van kosten efficiëntie samen met andere gemeenten aanbesteed. Realisering vindt in eerste helft 2011 plaats. • Vanaf oktober 2010 wordt in Lemelerveld en Nieuwleusen al bij wijze van proef gewerkt met inloopspreekuren. Ondanks deze 'low-profile' start lijkt dit al in een behoefte te voorzien.
<p>Waterbeleid: Het hebben van een veilig, veerkrachtig, flexibel, ecologisch gezond watersysteem, dat minimaal voldoet aan de randvoorwaarden gesteld in het Europees, nationaal en regionaal waterbeleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van de maatregelen opgenomen in het Waterplan voor 2007-2016, in relatie met de maatregelen uit het GRP 2007- 2011. 	<ul style="list-style-type: none"> • De voorgenomen maatregelen vanuit het GRP zijn grotendeels gerealiseerd. Eind 2010 heeft rapportage over de stand van zaken plaatsgevonden. De resterende onderdelen uit het GRP worden in 2011 gerealiseerd. • In 2010 is het Rioolbeheerplan en het verbreed Basis Rioleringsplan geactualiseerd. • Een aantal onderzoeken/projecten van het Waterplan is uitgevoerd; In 2010 is de Optimalisatiestudie afvalwaterketen (OAS) afgerond en het bestuurlijk Waterakkoord met het waterschap vastgesteld.

<ul style="list-style-type: none"> Tussentijdse evaluatie in 2010 conform de afspraak in het waterplan. 	<ul style="list-style-type: none"> Conform afspraak in het waterplan is in november 2010 een tussentijdse evaluatie van het Waterplan naar de raad gestuurd. Eind 2010 heeft een rapportage over de stand van zaken plaatsgevonden.
<p>Adequate uitvoering milieutaken</p> <ul style="list-style-type: none"> Uitvoering Omgevingsprogramma 2010. 	<ul style="list-style-type: none"> Gerealiseerd: in het jaarverslag 2010 wordt hier verder op ingegaan.
<p>Een actief en integraal handhavingsbeleid</p> <ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren handhavingsprogramma 2010. Verdere professionalisering bouwtoezicht, inclusief uitvoering Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (omgevingsvergunning). 	<ul style="list-style-type: none"> De verbetering van de dienstverlening is een continu proces waaraan veel aandacht wordt besteed, onder andere in het Omgevingsprogramma.
<p>Verbeteren dienstverlening</p> <ul style="list-style-type: none"> Invoering omgevingsvergunning 	<ul style="list-style-type: none"> Met het van kracht worden van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op 1 oktober 2010 is de omgevingsvergunning ingevoerd. De implicaties van de WABO zullen in de loop van 2011 duidelijk zijn. De ICT is op tijd ingeregeld. In een gezamenlijk traject met enkele Doorsz-gemeenten is overgegaan tot aanschaf van het systeem Squit-XO van het bedrijf RoxIT.
<p>Gemeentelijk klimaat- en duurzaamheidsbeleid</p> <ul style="list-style-type: none"> Uitvoering geven aan het Uitvoeringsprogramma klimaat- en duurzaamheid 	<ul style="list-style-type: none"> Zie paragraaf klimaat- en duurzaamheid

Wat heeft het gekost?					
	begroting 2010 primair	begroting 2010 na wijz.	rekening 2010	verschil	rekening 2009
Lasten	5.521	5.478	5.184	294	5.627
Baten	4.153	4.153	4.500	347	4.546
Saldo programma 8	1.368	1.325	684	642	1.081

Overzicht lasten en baten x € 1.000
Voor analyse zie analyse
begrotingsafwijkingen.

Programma 9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Hoofdkenmerken

De gemeente moet beschikken over een actueel ruimtelijk- en volkshuisvestingsbeleid (omgevingsbeleid) waarmee op een adequate manier kan worden ingespeeld op wettelijke kaders en maatschappelijke ontwikkelingen.

Het programma omvat de vaststelling van bestemmingsplannen, realisatie van bouwlocaties, het scheppen van voorwaarden voor het verbeteren van de kwaliteit van het woon-, werk-, en leefmilieu. Het in samenspel met de woningbouwverenigingen en marktpartijen ontwikkelen van de woningvoorraad in kwalitatieve en kwantitatieve zin, die zoveel mogelijk aansluit bij de eigen woningbehoefte. Er op toezien dat de specifieke woningvoorraad beschikbaar blijft voor de doelgroep.

In dit programma zijn de volgende producten opgenomen:

	Portefeuillehouder	Afdeling
Natuurbescherming	Agricola	O&B
Ruimtelijke ordening	Agricola	O&G
Gebiedsbeleid	Von Martels	O&G
Woningexploitatie/woningbouw	Agricola	O&G
Stads- en dorpsvernieuwing	Agricola	O&G
Overige volkshuisvesting	Agricola	O&G
Bouwvergunningen	Agricola	M&B
Bouwgrondexploitatie particuliere woningbouw	Goldsteen	O&G

Bestaand beleid

Het beleid voor dit programma ligt vast in o.m. de volgende beleidsplannen en verordeningen:

- Missie en Visie Dalfsen 2020 - Bij Uitztek Dalfsen (2009)
- Plattelandsvisie 2007-2012 (2007)
- Beleidskader VAB gemeente Dalfsen (2010)
- Beleidsregels Rood voor rood met gesloten beurs gemeente Dalfsen (2010)
- Welstandsnota 2007 (2007)
- Geactualiseerd woonplan 2007-2011 (2007)
- Exploitatieverordening (2005)
- Uitgifteregeling bouwgrond (2005)
- Nota Grondbeleid (2004)
- Nota economisch beleid 2003-2013 (2003)
- Beleidsplan recreatie en toerisme 2002-2010 (2002)
- Groenstructuurplan (2001)
- Structuurschets Lemelerveld (1991), Structuurplan Nieuwleusen 1994-2011 (1994), Structuurplan Dalfsen 2000-2015 (2000)
- Landschapsbeleidsplan Dalfsen (1986) en Nieuwleusen (1995)
- Bestemmingsplannen

Wat wilden we bereiken en wat zouden we daarvoor doen?	Wat hebben we bereikt?
<p><i>Een evenwichtige ruimtelijke ordening op het gebied van wonen, werken, recreatie, verkeer, landgoederen en milieu.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Waar nodig ruimtelijke vertaling van onderdelen van de Plattelandsvisie en de nota Kampeerbeleid 2008 in het bestemmingsplan buitengebied. • De gemeenteraad via kwartaalrapportages informeren over ruimtelijke plannen, procedures, stand van zaken en eventuele knelpunten. • Voorstel aan de raad als blijkt dat het wenselijk is opnieuw het nemen van projectbesluiten volgens de Wro aan burgemeester en wethouders te delegeren. Een eventueel voorstel zal na de verkiezingen voor de gemeenteraad gedaan worden. • Maken van structuurvisies voor de kernen en het buitengebied. • Realisering waterfront. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd; doorlopend proces bij ruimtelijke procedures voor het buitengebied. Krijgt een verdere doorwerking via de nieuwe structuurvisie buitengebied en het nieuwe bestemmingsplan buitengebied. • Hieraan is elk kwartaal uitvoering gegeven. • De noodzaak is niet direct aanwezig geweest. Incidenteel is wel om delegatie gevraagd en gekregen voor enkel projecten uit het programma investeren met gemeenten. Nu de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking is getreden worden de mogelijkheden van delegatie nog nader bekeken. Eind 2011 zal hierover geadviseerd worden. • De structuurvisie voor de kernen is in 2010 door de raad vastgesteld. Met het maken van een structuurvisie voor het buitengebied is na Europese aanbesteding in 2010 begonnen. Het planproces loopt door in 2011 en 2012. • Niet gerealiseerd. Bestemmingsplanprocedure loopt nog. Bestemmingsplan wordt in 2011 vastgesteld en hopelijk ook onherroepelijk. Dan kan met gedeeltelijke sloop van bebouwing worden begonnen. Realisatiefase vanaf 2012.
<p><i>Een actief en actueel handhavingsbeleid.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verdere professionalisering bouwtoezicht, inclusief uitvoering Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (omgevingsvergunning). 	<ul style="list-style-type: none"> • Deels gerealiseerd. Wabo is in werking getreden en de implementatie daarvan loopt nog. Aanvragen kunnen digitaal worden ingediend.
<p><i>Genoeg en goed ingerichte bouwlocaties op basis van (primair) een actieve grondpolitiek.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Actief verwerven van gronden voor uitbreidingsplannen in de diverse kernen. • Waar nodig toepassen van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2010 zijn gronden verworven. Nieuwleusen ruim 2 ha, Dalfsen 1,5 ha en Lemelerveld 1,8 ha. • In 2010 is toepassing gegeven aan de Wet voorkeursrecht gemeenten voor uitbreidingsplannen in Hoonhorst en Lemelerveld.

Bouw van voldoende woningen van een goede kwaliteit en aandacht voor de specifieke doelgroepen. Realiseren van woningen voor minder draagkrachtigen en het bevorderen van het eigen woningbezit voor minder draagkrachtigen door het in samenwerking met de woonstichtingen ontwikkelen van nieuwe initiatieven.

- Uitgifte en kavelgrootte afstemmen op doelgroepenbeleid en marktomstandigheden.

- Uitgifte bouwgrond in:
 - De Gerner Marke: 30 woningen
 - Westerbouwlanden Noord: 50 woningen
 - De Nieuwe Landen: 25 woningen
 - De Koele Hoonhorst: 3 woningen
 - Muldersveld: 2 woningen.

- Vaststellen van maximale prijzen voor sociale koopwoningen (in overleg met de provincie).

- Uitvoeren en bewaken van de in 2007 vastgestelde startersregeling(en).

- Opstellen nieuwe Beleidsnota Wonen

- Gerealiseerd. Ter bevordering van de doorstroming van sociale koopwoningen mogelijkheid gecreëerd voor eigenaren om onder voorwaarden woning binnen termijn van bewoningsverplichting te verkopen en del te nemen aan gronduitgifte (doorstarters).

- Uitgifte bouwgrond in:
 - De Gerner Marke: 16 woningen¹
 - Westerbouwlanden Noord: 32 woningen²
 - De Nieuwe Landen: geen²
 - De Koele: 6 woningen (inclusief inhaal 2009)
 - Muldersveld: 2 woningen.

- Gerealiseerd.

- Gerealiseerd. Ook geëvalueerd in 2010. Evaluatie informatief naar raad gestuurd.

- Niet gerealiseerd. De procedure heeft meer tijd gekost. De Beleidsnota Wonen wordt in april 2011 ter vaststelling aan de raad aangeboden.

1 Deels doorgeschoven naar 2011 ter overbrugging van termijn naar opvolgend uitbreidingsplan.

2 Geplande sociale woningbouw vertraagd, maar inmiddels in ontwikkeling.

<p>Een goede kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving en een hogere kwaliteit, belevingswaarde en recreatiewaarde van het landschap en waar mogelijk op basis van gebiedsgerichte aanpak.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Betrekken van beeldkwaliteit en ruimtelijke kwaliteit bij planvorming. • Deelname in grensoverschrijdende overleggen. • Begeleiden in de uitvoering van het dorpsontwikkelingsplan Oudleusen en dorpsplan-plus Hoonhorst. • Cofinanciering, planvorming en uitvoering prestaties uit het meerjarig pMJP-convenant. • Ondersteunen initiatieven van particulieren. • Planvorming fietspad Vennenbergweg. • Ruimte voor de Vecht: uitvoeren Masterplan en uitvoeringsovereenkomst. • Evalueren pilot dorpswethouders. • Ruimtelijke procedure ontwikkelingsvisie de Stokte. • Ruimtelijke procedure realisatie pontje Hessum. • Realisering van projecten ter uitvoering van het Landschaps Ontwikkelings Plan. • Inzet van TenneT gelden in het gebied Ruitenveen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd (doorlopend proces). • Gerealiseerd (samenwerking met andere gemeenten en provincie is een doorlopend proces). • Gerealiseerd (doorlopend proces). Voor Oudleusen is een aanzet gemaakt voor het maken van een dorpsplan plus, naar voorbeeld van Hoonhorst. • Gerealiseerd (uitvoering tot en met 2013) Naast bestaande cofinanciering vanuit het pMJP zijn in 2010 ook andere investeringsafspraken met de provincie gemaakt (symfonie aan de Vecht-investeren met gemeenten). • Gerealiseerd (informatievoorziening is een doorlopend proces). Eer zijn in 2010 geen projecten door particulieren gerealiseerd. • Niet gerealiseerd; voor goede afstemming met landgoedeigenaar wordt de planvorming in 2011 gelijktijdig met fietspad Sterrebosweg gestart. • Planvorming pontje Herstum en natuurbelevingspunt zijn in een vergevorderd stadium. • Evaluatie is uitgevoerd en de pilot heeft geen vervolg gekregen. • Deels gerealiseerd. In 2010 heeft besluitvorming over de financiering van de realisatie van de pleisterplaats plaatsgevonden. Noodzakelijke onderzoeken voor de planologische procedure zijn in 2010 gestart. Ruimtelijke procedure wordt in 2011 doorlopen. • Niet gerealiseerd. Nadere technische uitvoerbaarheid en locatie/tracé en overleg met omwonenden loopt nog. Ruimtelijke procedure wordt in 2011 gestart. • Voorbereiding en planvorming gestart. Voorlichtingsavond heeft plaatsgevonden. Aanmeldingen voor Streekeigen Huis en Erf (SHE) en Groene en Blauwe Diensten (GBD) zijn al binnengekomen. • Voorbereiding en planvorming gestart. Uitwerking in 2011.
--	--

Wat heeft het gekost?					
	begroting 2010 primair	begroting 2010 na wijz.	rekening 2010	verschil	rekening 2009
Lasten	3.903	3.852	2.798	1.045	5.284
Baten	2.130	2.280	2.104	176	4.139
Saldo programma 9	1.773	1.572	695	878	1.145

Overzicht lasten en baten x € 1.000
 Voor analyse zie analyse
 begrotingsafwijkingen.

Paragrafen

Paragraaf Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering moet op een eigentijdse wijze dienstbaar zijn aan de in de programma's opgenomen doelen en prestaties.

Het welslagen van de programma's is in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering kan worden samengevat als het geheel van de werkzaamheden, middelen en structuren op het gebied van personeel en organisatie, informatievoorziening en automatisering, financiën, facilitaire zaken, communicatie en juridische zaken.

Door een grotere aandacht voor de transparantie van het gemeentelijk handelen en hogere eisen die gesteld worden aan de producten en diensten van de gemeente, wordt de kwaliteit van de bedrijfsvoering ook een factor voor het imago van de gemeente.

Personeelsbeleid

De samenwerking met 15 gemeentes in onze omgeving heeft zijn beslag gekregen in de oprichting van "de talentenregio". Hiervoor is, voor de duur van twee jaar, een projectteam in het leven geroepen. Het projectteam gaat de volgende thema's verder uitwerken:

- mobiliteit;
- arbeidsmarktcommunicatie;
- kenniscentrum.

Het ziekteverzuimpercentage over 2010 was 2,65%. Een vergelijk met 2009 geeft een verlaging weer van 0,29% en met 2008 een verlaging van 1,3% (2009: 2,95%; 2008: 3,96%).

Met een laag ziekteverzuim geeft de gemeente Dalfsen aan het welzijn, de gezondheid en veiligheid van medewerkers hoog in het vaandel te hebben. Ook vanuit een economische perspectief is een laag ziekteverzuim wenselijk. Het landelijk gemiddelde ziekteverzuimpercentage bij gemeenten was in 2009 5,4% en voor onze gemeentegrootteklasse 4,1%. Vorig jaar had de gemeente Dalfsen het laagste ziekteverzuimpercentage binnen onze gemeentegrootteklasse (bron AenO fonds).

Ook voor 2011 hopen wij een laag ziekteverzuim kunnen realiseren.

In het afgelopen jaar hebben 5 van de 11 afdeling (inclusief de brandweer) de teamtraining Feedback 'Waarom moeilijk doen als het samen kan' gevolgd. De overige 6 afdelingen zullen de training in het eerste kwartaal van 2011 volgen.

De resultaten die beoogd worden met de teamtraining zijn:

1. Een open en eerlijke communicatie binnen het team
2. Medewerkers handvatten geven zodat ze in staat zijn feedback te geven en te ontvangen.
3. Binnen het team elkaars sterktes / zwaktes leren kennen om nog beter samen te kunnen werken.

De ambtelijke organisatie

Kwaliteitszorg

We hanteren in Dalfsen het Overheidsontwikkelmodel als kapstok voor de organisatieontwikkeling. Om de uitgangspositie vast te stellen is in december 2005 een nulmeting uitgevoerd. Voor 2010 stond een organisatiebrede meting op de planning, zodat gemeten kon worden of we fase 2 inderdaad bereikt hebben. Echter in het visiedocument van het Directieteam, dat begin 2010 is opgesteld, zijn een aantal prioriteiten gesteld. Aan de actielijst "Op weg naar fase 2 van het KO-model" en de geplande externe audit voor het eind van 2010 is een lagere prioriteit toegekend. In 2011 zal aan dit onderwerp weer aandacht worden besteed.

Interne controle

In augustus 2009 is door het directieteam de "Beleidsnotitie Interne Controle" vastgesteld.

Naar aanleiding van deze notitie is in 2009 gestart met het meer aandacht schenken aan de voortgang van de uitgezette acties naar aanleiding van de bevindingen uit de Managementletter. Eind 2010 is een concept "Leidraad verbijzonderde Interne Controle gemeente Dalfsen" gereed gekomen. In deze leidraad staat de procedure met betrekking tot de uitvoering van de verbijzonderde interne controle beschreven en tevens is de planning voor 2011 in de bijlage opgenomen.

Organisatie “in control”

Zoals met de hierboven genoemde onderwerpen ook al duidelijk wordt, zijn wij een organisatie die het belangrijk vindt om als organisatie “in control” te zijn. Hiervoor zal beleid ontwikkeld worden. In 2010 is de basis hiervoor gelegd, het directieteam heeft de uitgangspunten vastgesteld.

Juridische kwaliteitszorg

In 2010 zijn op het gebied van de juridische kwaliteitszorg de nodige stappen gezet.

Er is een uitgebreid werkproces ontwikkeld voor de toepassing van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen, die vanaf 1 oktober 2009 in werking is getreden en, in verband hiermee, ook voor het correct opschorten en/of verdagen van beslistermijnen. Intern is in de organisatie voorlichting gegeven over de hiervoor te volgen werkwijze.

Hiernaast is aan de actiepunten uit de startnotitie juridische kwaliteitszorg aandacht besteed.

In 2010 zou de organisatie voorbereid worden op invoering van nieuwe wetgeving.

De regelingenbank (in het kader van de Wet elektronische bekendmaking), zoals die al sinds 2008 op de website van de gemeente Dalfsen stond, is aangesloten op de Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving (CVDR), waardoor de hiervoor geldende deadline van 1 januari 2011 ruimschoots is gehaald.

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is ingevoerd met ingang van 1 oktober 2010.

Vanaf 2008 is er periodiek overleg tussen de juridische kwaliteitsmedewerkers binnen de DOORSZ-gemeenten. Dit wordt, nog steeds, als zeer nuttig ervaren.

Inkoopbeleid

De professionalisering van de inkoopfunctie binnen de gemeenten Dalfsen, Ommen, Staphorst en Zwartewaterland heeft in 2010 verder vorm en inhoud gekregen. Inzet op zowel het proces, de rechtmatigheid en de doelmatigheid heeft resultaten opgeleverd die bijgedragen hebben aan deze inkoopontwikkeling.

Hoewel inkoopprofessionalisering in een individuele gemeente al niet gemakkelijk is, zijn gezamenlijke initiatieven in het kader van inkoopsamenwerking mogelijk in theorie wel te bedenken, maar blijkt de uitvoering hiervan op korte termijn toch de nodige problemen op te leveren.

Het inkooptraject, voor de DOSZ-gemeenten pas concreet opgestart op 01 maart 2010, heeft aangetoond dat er volop kansen en mogelijkheden zijn om deze slag naar verdere professionalisering mogelijk te maken.

Hierbij dient beseft te worden dat dit verdere ontwikkelingstraject uitsluitend mogelijk is op basis van bereidheid en overtuiging van gemeenschappelijk belang. Draagvlak vanuit stuurgroep, bestuur, management en medewerk(st)ers is bepalend voor het succes van deze professionaliseringsslag van de inkoopfunctie in de individuele gemeente, maar zeker ook van het samenwerkingsverband.

De wijze van invulling is ondergeschikt aan het uiteindelijke doel om op rechtmatige wijze en de meest doelmatige wijze invulling te geven aan de behoefte aan de gemeentelijke producten, zeker in een periode dat de middelen van een gemeente onder druk staan of in ieder geval komen te staan.

In het projectjaar is aangetoond dat de ontwikkeling van de inkoopfunctie in gang is gezet, maar dat er nog de nodige uitdagingen aanwezig zijn om de uiteindelijke doelstelling te behalen. Een uitgebreide evaluatie over het jaar 2010 van het professionaliseringstraject rond inkoop en samenwerking is ter kennisname gebracht aan het directieteam.

Automatisering

De ondersteunende rol die Informatievoorziening en automatisering speelt bij de dienstverlening aan de klant wordt steeds kritischer. In 2010 is, na een uitgebreid onderzoek, een principiële keuze gemaakt voor een Midoffice oplossing met bijbehorend Document Management Systeem (DMS). Voor een groot deel gaat het om een intensiever gebruik van bestaande software. Daarnaast zullen een aantal oude (legacy) applicaties een modernisering (upgrade) ondergaan. Verbetering van de interne gegevensuitwisseling speelt hierbij een belangrijke rol. Dit wordt allemaal in het bredere Midoffice traject gebundeld. Het doel van deze Midoffice operatie is:

- Het uitbouwen van de digitale dienstverlening en toename van het aantal digitale producten en diensten.
- Het realiseren van de noodzakelijke aansluitingen op landelijke voorzieningen. Deze zijn in veel gevallen noodzakelijk om aan van rijkswege opgelegde verplichtingen te kunnen (blijven) voldoen. Denk aan de BAG aansluiting en de landelijke voorziening GBA. Dit landelijke stelsel van basisregistraties (keteninformatisering) heeft richting gekregen in het *Nationaal Uitvoeringsprogramma* (NUP). Het Midoffice traject moet zorgen voor een vloeiende aansluiting op de in het NUP genoemde voorzieningen.
- Het invullen van een belangrijke randvoorwaarde voor de implementatie van een *Klant Contact Centrum* (KCC).
- Het convergeren van de gezamenlijke ICT hardware van de DSZ gemeenten om kosten te besparen en de beheerslast te verlagen.

Tenslotte is er hard gewerkt aan de totstandkoming van een Shared Service Centre ICT voor de gezamenlijke DSZ gemeenten. Het Midoffice is één van de voorbeelden van een traject waarbij de gemeenten oplopende kosten konden indammen door in gezamenlijkheid op één systeem te gaan werken. De doorontwikkeling van de Midoffice en het verder samenbrengen van de ICT omgevingen van de drie DSZ gemeenten blijft ook in 2011 nadrukkelijk prioriteit houden.

Vastgoedinformatiesysteem

Het vastgoedinformatieplan is in december 2002 door de raad vastgesteld. Dit plan behelst dat er geleidelijk een stelsel van basisregistraties wordt ingevoerd en dat de ontsluiting van de gegevens plaatsvindt via een open datawarehouse. Doelstelling is dat de efficiency, de effectiviteit en de kwaliteit van de informatievoorziening, zowel intern als extern, aanmerkelijk wordt verbeterd.

In augustus 2010 is Dalfsen aangesloten op de Landelijke Voorziening BAG. In de laatste maanden van 2010 zijn alle achterstallige mutaties verwerkt. Er is een bag-beheerder aangesteld en voor de bijhouding zijn er regels en afspraken vastgelegd in een door het DT vastgesteld beheerdocument. Per 1 juli 2011 worden alle overheidsinstanties verplicht gebruik te maken van de BAG-gegevens bij de uitvoering van publiekrechtelijke taken.

Met ingang van 2010 houdt onze gemeente de bijhouding van de GBKN (grootschalige basiskaart) in eigen beheer bij. Momenteel zijn er landelijk plannen om te komen tot een Basisregistratie Grootschalige Topografie die op termijn (2015) de GBKN zal opvolgen.

De interne informatievoorziening via de viewer is verder uitgebreid met meerdere thematische kaarten, zoals geluidscontouren, bestemmingsplannen en welstandsnota.

Paragraaf Financiering

Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de daaraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, het te allen tijde zorgen voor voldoende liquide middelen, waarbij een tijdelijk overschot tegen een zo hoog mogelijk rendement wordt belegd, en het daarbij afdekken van met name rente- en kredietrisico's.

De gemeente verkeert permanent in de situatie van financieringsbehoefte. Dit houdt verband met het stelsel van baten en lasten, waarbij investeringen worden geactiveerd en de lasten in de vorm van rente en afschrijving ten laste van de exploitatie worden gebracht. Deze handelswijze leidt ertoe dat de investeringsuitgaven gedurende de periode van afschrijving gefinancierd moeten worden. Daarnaast ontstaat een financieringsbehoefte door het in de tijd achterlopen van de inkomsten bij de uitgaven. Voor de financieringsbehoefte worden leningen afgesloten, worden rekening courantkredieten en interne financieringsmiddelen in de vorm van reserves en voorzieningen gebruikt. Door het aantrekken van geld van derden ontstaat een schuldpositie. De gemeente moet de leningen aflossen en betaalt gedurende de looptijd van de lening rente. Gemeenten zijn bij deze financieringswijze gehouden aan twee normen uit de wet Financiering decentrale overheden (wet Fido): de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Procedures en bevoegdheden zijn uitgewerkt in het Treasurystatuut.

Treasurystatuut

Het geactualiseerde treasurystatuut is in mei 2010 vastgesteld. In het treasurystatuut worden onder meer doelstellingen, uitzettingen en garanties, financiering, kasbeheer en organisatie van de treasuryfunctie rond het liquiditeitenbeheer van de gemeente op korte en lange termijn vastgelegd. Het treasurystatuut geeft de kaders weer waarbinnen de treasuryactiviteiten dienen te worden uitgevoerd.

Kasgeldlimiet

Gegeven de permanente financieringsbehoefte, kunnen fluctuaties in rentelasten voor de gemeente risico's met zich meebrengen. Om deze risico's zoveel mogelijk te beperken is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt gedekt met kortlopende leningen (< 1 jaar). De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage van de omvang van de begroting. Voor 2010 bedroeg dit percentage 8,5, wat bij ministeriële regeling is vastgesteld. De omvang van de begroting op 1 januari 2010 bedroeg € 42.800.000. De kasgeldlimiet bedraagt dan € 3.638.000 en is in 2010 niet overschreden.

Renterisiconorm

Om het risico van renteaanpassing en herfinanciering bij langlopende leningen (> 1 jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Deze norm is bij ministeriële regeling bepaald en met ingang van 2009 gewijzigd. De nieuwe renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Uit het volgende overzicht blijkt dat we ruim binnen de renterisiconorm blijven.

Variabelen renterisico(norm)		2010		2011	2012	2013
		Begroting	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting
1	Renteherziening	0	0	0	0	0
2	Aflossingen	1.314	1.314	712	712	712
3	Renterisico (1+2)	1.314	1.314	712	712	712
4	Renterisiconorm	8.560	10.739	8.810	8.820	8.821
5a=(4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	7.246	9.425	8.098	8.108	8.109
5b=(4<3)	Overschrijding renterisiconorm					
Berekening renterisiconorm						
	Begrotingstotaal	42.800	53.695	44.049	44.098	44.103
	Bij ministeriële regeling vastgesteld %	20%	20%	20%	20%	20%
4	Renterisiconorm	8.560	10.739	8.810	8.820	8.821
(bedragen x € 1.000)						

Paragraaf Grondbeleid

De gemeente voert een actief grondbeleid. De basisuitgangspunten hiervan zijn primair vastgelegd in het collegeprogramma 2006-2010.

Het aankoopbeleid is gericht op het zelf verwerven van grond ten behoeve van te ontwikkelen bedrijventerreinen en woningbouwlocaties. Wanneer dit niet mogelijk is, worden de mogelijkheden om te komen tot publiek private samenwerkingsverbanden (PPS) niet uitgesloten. Indien PPS ook niet mogelijk is, kan een exploitatieovereenkomst met de ontwikkelaar worden gesloten.

Ingaande 1 februari 2004 is de Wet voorkeursrecht gemeenten van toepassing voor alle gemeenten. Voor verschillende gebieden in de gemeente is het voorkeursrecht van toepassing. Dit betekent dat de eigenaren bij voorgenomen verkoop eerst de grond aan de gemeente moeten aanbieden

Een Nota Grondbeleid, waarin alle ontwikkelingen op dit gebied geïntegreerd behandeld worden, is in 2004 door de raad vastgesteld.

Op basis van een eerste evaluatie (juni 2005) van deze nota is geconcludeerd dat bijstelling van de nota (nog) niet nodig is. Wel is sprake van wetswijzigingen die een relatie hebben met grondbeleid (o.a. Grondexploitatiewet en de nieuwe Wro). De nota zal op basis van nieuwe wetgeving in 2011 worden bijgesteld.

Er zijn uniforme verkoopvoorwaarden, de Algemene Voorwaarden voor Verkoop van onroerende zaken door de gemeente Dalfsen 2002, vastgesteld. Deze algemene verkoopvoorwaarden zijn door de gemeenteraad opnieuw vastgesteld in 2007 en notarieel vastgelegd in januari 2008.

Er zijn momenteel 6 uitbreidingsgebieden voor woningbouw en 3 voor bedrijventerreinen in exploitatie. De voorbereidingen voor de uitbreiding van Oosterdalfsen, De Nieuwe Landen(II), de Koele(II) en het bedrijventerrein De Grift III zijn gestart.

Ook is sprake van een aantal inbreidingslocaties. De grootste en meest beeldbepalende is de ontwikkeling van het Waterfront. Gesprekken met de projectontwikkelaar zijn gaande om de het plan concreet en uitvoeringsrijp te maken.

Om de continuïteit van uitbreidingen te waarborgen worden, indien zich mogelijkheden voordoen, gronden aangekocht en zonodig gebruik gemaakt van de Wet voorkeursrecht gemeenten. De gemeente heeft diverse malen een voorkeursrecht gevestigd.

Vanuit financieel oogpunt bezien zijn de gecalculeerde uitkomsten voor de verschillende exploitatiegebieden positief. Zo er sprake mocht zijn van een negatieve uitkomst, wordt er een voorziening gevormd ten laste van de algemene reserve grondexploitatie. De huidige economische crisis heeft op dit moment nog geen invloed op de grondexploitatie.

Voor de exploitatiegebieden wordt een looptijd geprognosticeerd. De werkelijkheid is echter afhankelijk van de vraag naar grond. Ondanks de economische crisis is de vraag naar woningbouwgrond nog steeds hoog, met de aantekening dat de verkoop van grote kavels enigszins stagneert. Voor bedrijfsgrond is de vraag sterk afhankelijk van de economische situatie. De uitgifte in Nieuwleusen loopt beter dan de uitgifte in Dalfsen en Lemelerveld. De voorraad uit te geven gronden is in Lemelerveld voldoende, in Dalfsen resteren nog 2 kavels. Voor Nieuwleusen is De Grift III ontwikkeld, voor dit plan loopt nog een bezwarenprocedure.

Jaarlijks worden de verkoopprijzen aangepast met het inflatiepercentage. Het harmoniseringproces voor bouwgrondprijzen is in 2006 afgerond. Vanaf dat jaar zijn de prijzen in alle kernen gelijk.

De rente wordt jaarlijks op de boekwaarde van de grondprijzen bijgeschreven, voor zover dit past binnen de economische waarde.

De reserves en voorzieningen met betrekking tot de grondexploitatie zijn ook bij de Nota reserves en voorzieningen 2010 betrokken. Deze nota is in 2010 opnieuw vastgesteld.

Voor bepaling van omvang van de Algemene reserve grondexploitatie (weerstandsvormogen) is daarbij de volgende methodiek vastgesteld:

12 ½% van de som van:

- voor onderhanden werken: de (volgens de exploitatieprognoses) per complex verwachte maximale positieve boekwaarde.
- voor overige gronden (gronden zonder kostprijsberekening en overige percelen) de boekwaarde. Afwijkingen zijn mogelijk op basis van hogere risico's.
- voor de nog te maken kosten (onvoorwaardelijke verplichtingen): 100%
- voor de nog te maken kosten (voorwaardelijke verplichtingen): 50%

Het totaal van deze som wordt verminderd met 25% van de te verwachten exploitatieresultaten.

De factor van 12 ½ % is gebaseerd op 2,5 jaar rente bij een rentevoet van 5%.

Grondexploitatie 2010

Over de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie wordt hierna verslag gedaan, waarbij de volgende relevante elementen worden toegelicht:

1. Verloop boekwaarden
 - a. in exploitatie genomen gebieden
 - b. gronden zonder kostprijsberekening
 - c. overige percelen
2. Resultaat exploitatierekening 2010
3. Prognose verwachte exploitatieresultaten
4. Reservepositie en de ontwikkeling daarvan

1. Verloop boekwaarden

Algemeen

Het saldo van de lasten (aankopen, kosten bouwrijp maken, rente enz.), baten (opbrengsten grondverkoop, bijdragen enz.) en de mutaties in de reserves en voorzieningen (o.a. afwikkelingen, winstnemingen) worden verwerkt in de boekwaarden van de gronden. Het betreft hier de producten 320 en 830 (programma 4 en 9)

a. In exploitatie genomen gebieden

De boekwaarde van de in exploitatie zijnde/genomen gebieden nam af van € 11,1 miljoen (incl. voorziening) ultimo 2009 naar € 10,9 miljoen ultimo 2010. De geringe daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de verkopen. De voorraad nog uit te geven grond (excl. inbreidingslocaties) bedraagt ultimo 2010:

Exploitatiegebied	uitgeefbaar	in optie gegeven
-bedrijventerrein	7.762 m ²	1.807 m ²
-woningbouw	195.707 m ²	40.242 m ²

b. Gronden zonder kostprijsberekening

De boekwaarde steeg van € 16,9 miljoen ultimo 2009 naar € 19,7 miljoen ultimo 2010. De stijging komt door de aankoop van gronden Oosterbouwlanden en Oosterdalfsen

De boekwaarde bedraagt per m² € 22,39 (was € 19,98). De oppervlakte bedraagt 879.723 m² (2009 843.689 m²)

c. Overige percelen

Als gevolg van de verkoop van een perceel aan de Evenboersweg in combinatie met oa. Rentebijdrage is de boekwaarde licht gedaald van € 2,2 naar € 2,1 miljoen. De boekwaarde bedraagt € 3,49 per m² (was € 3,75); de oppervlakte is ultimo 2010 588.204 m² (ultimo 2009: 591.703 m²)

2. Resultaat exploitatierekening 2010

Het jaar 2010 sluit af met een batig saldo van € 0,3 miljoen; het jaar 2009 liet een nadelig saldo zien van € 0,6 miljoen

Bij de grondexploitatie vindt de definitieve winstneming plaats zodra deze ook echt gerealiseerd is (afgewikkeld plan). Per plan zal daarom naar het resultaat op (langere) termijn gekeken moeten worden. In 2010 is voor het bedrijventerrein Welsum € 0,4 miljoen winst geboekt. Zie hierna de prognoses.

Voor de overige gronden en het Waterfrontgebied heeft een afwaardering plaatsgevonden, dit met als basis de economische waarde dan wel de exploitatieverwachting. Verder is de afrekening met de provincie van het Masterplan Nieuwleusen van invloed.

3. Prognose verwachte exploitatieresultaten

Rekening houdend met de ultimo 2010 vermoedelijk nog te besteden en nog te ontvangen bedragen van de in exploitatie genomen gebieden wordt een exploitatieresultaat verwacht van per saldo € 11 miljoen voordelig. De prognoses zijn beïnvloed door de aanpassing van de verkoopprijzen, de actualisering van de kosten voor het bouwrijp maken (o.a. Westerbouwlanden Noord) en de voorlopige winstneming (€ 0,4 miljoen). Voor het bedrijventerrein Posthoornweg is een bijdrage ten laste van de algemene reserve verantwoord van € 12.000. De prognoses worden minimaal eenmaal per jaar bijgesteld.

4. Reservepositie (inclusief ontwikkelingen)

De algemene reserve grondexploitatie daalt van € 6,1 naar € 4,8 miljoen. De volgende factoren zijn met name van invloed geweest: toevoeging rente (€ 0,6 miljoen), onttrekking in verband met herijking referentiebedrag (€ 2,2 miljoen), voorlopige exploitatieresultaten (€ 0,7 miljoen) en de afwaardering van gronden (€ 0,4 miljoen).

Deze reserve is bedoeld als weerstandsvermogen om eventuele financiële risico's binnen de grondexploitatie op te kunnen vangen.

De omvang van de algemene reserve wordt bepaald op basis van de (in 2010 herziene) Nota reserves en voorzieningen vastgelegde regels: 12,5 % (van de boekwaarde + 100% resp. 50% van de nog te maken kosten(onvoorwaardelijke/voorwaardelijke verplichtingen), minus 25% van de te verwachten exploitatieresultaten. Eventuele financiële risico's worden ook bij de bepaling van de omvang betrokken.

Een deel van de kosten van herinrichting van het middengebied in Nieuwleusen worden ten laste van deze reserve gedekt, volgens een berekening moet rekening worden gehouden met ruim € 1,0 miljoen.

De reserve dorpsuitleg bedraagt per 31 december 2010 bijna € 6,6 miljoen (2009 € 5,8 miljoen). Het fonds wordt gevoed door het aantal m² verkochte grond tegen € 25 resp. € 12,50 per m². Er rust nog een claim van € 3 miljoen bestemd voor grote projecten. Vrij besteedbaar is nog € 3,6 miljoen.

Gronden in exploitatie

Algemeen

Voor de exploitatiegebieden wordt een looptijd geprognosticeerd; de werkelijkheid is echter afhankelijk van de vraag naar grond. Voor de gebieden voor de woningbouw is de vraag continu hoog. Voor de bedrijventerreinen is deze sterk afhankelijk van de economische situatie. In 2010 zijn de volgende plannen (planologisch) in ontwikkeling genomen:

- Grift III (juni 2011)
- Waterfront (incl. Eshuis)
- Parallelweg (Lemelerveld)

Jaarlijks worden de verkoopprijzen aangepast met het inflatiepercentage. Het harmoniseringproces is in 2006 afgerond. Sinds dat jaar zijn de prijzen in alle kernen gelijk. Voor de verkoopprijzen wordt verwezen naar het slot van deze toelichting.

Voor het plan De Westerbouwlanden Noord en De Nieuwe Landen is rekening gehouden met de in het met de provincie gesloten convenant afspraken over versnelde uitgifte van kavels.

De rente wordt jaarlijks op de boekwaarde van de gronden bijgeschreven, voor zover dit past binnen de economische waarde. Is deze waarde lager dan de boekwaarde dan wordt het verschil afgeboekt ten laste van de algemene reserve grondexploitatie.

In de prognose voor 2011 e.v. is voor een 5-tal woningbouwgebieden een bijdrage voor duurzaam bouwen opgenomen.

In de paragraaf grondbeleid is het volgende opgenomen over de mogelijke gevolgen van de economische crisis: "Een aspect dat van grote invloed kan zijn op de uitkomsten van de grondexploitatie is de recente financiële crisis." Concreet is er op dit moment nog niets. Het beleid om boekwaarden terug te brengen naar de economische waarde en de hantering van marktconforme verkoopprijzen verkleint het risico op negatieve exploitatieresultaten. Stagnatie in de uitgifte van kavels kan wel van grote invloed zijn op de exploitatieresultaten. Wel is er in de vorm van de algemene reserve grondexploitatie een buffer gevormd.

Bedrijventerreinen

Welsum (Dalfsen)

Dit terrein is sinds 1-1-2000 in exploitatie en loopt tot en met 2011. Het verwachte resultaat ultimo 2010 bedraagt ruim € 0,3 miljoen.

In 2010 is er een voorlopig resultaat verantwoord van € 0,4 miljoen.

De voorraad grond bedraagt ultimo 2010 3991 m², waarvan 1.807 m² in optie.

De Grift I (Nieuwleusen)

Het plan is geheel afgewikkeld.

De Grift II

Het plan is geheel afgewikkeld.

Posthoornweg (Lemelerveld)

Op een paar kavels na is dit in 1996 aangekochte terrein uitgegeven. De verwachting is dat het in 2011 volledig is uitgegeven. Het exploitatieresultaat voor dit terrein is geprognosticeerd op nadelig € 231.000. Hiertoe is een bijdrage verantwoord ten laste van de algemene reserve grondexploitatie. Als vervolg op dit gebied wordt het bedrijventerrein Parallelweg ontwikkeld.

Ultimo 2010 is nog 3.771 m² beschikbaar.

Woningbouw

De Gerner Marke

Dit gebied is in 2004 in exploitatie genomen en heeft een looptijd tot en met 2014. Het betreft hier een aan de oostkant gelegen uitbreiding van de kern Dalfsen. De oppervlakte uit te geven grond bedraagt 140.985 m², hiervan is 101.825 m² verkocht en 34.103 m² in optie uitgegeven, vrij uitgeefbaar oppervlakte 5.057 m². Jaarlijks treden geringe verschillen op na het inmeten.

Het exploitatieresultaat geeft een positief saldo te zien van ruim € 4,6 miljoen. Het resultaat is oa. positief beïnvloed door de aanpassing van de verkoopprijzen en de meevallende kosten voor het bouwrijp maken. In de prognose is een bijdrage voor duurzaam bouwen opgenomen.

Een risicofactor is de stagnatie in de uitgifte van de grote kavels voor de luxere woningen. Deze is in optie bij een (plaatselijk) bouwbedrijf. Dit bedrijf heeft inmiddels een plan ontworpen.

Westerbouwlanden (Nieuwleusen)

Binnen dit plan is nog één kavel van 1.197 m² beschikbaar. Deze is in 2011 verkocht.

Het verwachte exploitatieresultaat bedraagt € 0,34 miljoen. In 2010 is er een voorlopig resultaat van € 16.000 verantwoord. Het totaal resultaat bedraagt ruim € 4 miljoen.

Het plan wordt nu verder afgewerkt.

Westerbouwlanden Noord

Dit nieuwe plan is in 2009 in ontwikkeling gebracht. Er diende nog grond van één eigenaar te worden aangekocht. De onderhandeling is in 2010 afgerond.

Een deel van de kavels wordt uitgegeven door een projectontwikkelaar echter wel volgens de gemeentelijke voorwaarden.

De totaal uit te geven kavels hebben een oppervlakte van 135.241 m², hiervan is 7.829 m² verkocht en 11.427 m² in optie uitgegeven.

Voor dit plan geeft de prognose een positieve uitkomst van € 2,5 miljoen. Met name de meevallende kosten van het bouwrijp maken hebben een positieve invloed.

De Nieuwe Landen (Lemelerveld)

Dit gebied is in 2004 in exploitatie genomen met een looptijd tot en met 2012. De uit te geven oppervlakte bouwgrond bedraagt 61.035 m², waarvan 46.296 m² is verkocht en 1.626 m² in optie is uitgegeven. Vrij uitgeefbaar: 13.113 m². Door toepassing van de rood voor rood regeling voor de gesloopte boerderij Hoenderweg 16 wordt de oppervlakte uit te geven grond vermeerderd met 2.000 m². Er wordt een exploitatieresultaat verwacht van ruim € 1,4 miljoen.

De Koele (Hoonhorst)

Het plan De Koele is sinds 2001 in exploitatie, de afronding van dit plan is gepland in 2016. Vooral vanwege de hantering van de geharmoniseerde verkoopprijzen is het exploitatieresultaat positief, ruim € 1,1 miljoen.

Voor uitgifte is nog 6.878 m² beschikbaar, waarvan 1.258 m² in optie is uitgegeven.

Muldersveld I (Oudleusen)

Dit plan is afgewikkeld.

Muldersveld II (Oudleusen)

Deze eind jaren negentig verworven gronden zijn nodig voor de toekomstige uitbreiding van Oudleusen. Dit gebied is in 2008 in exploitatie genomen. De oppervlakte bedraagt 10.900 m², waarvan ongeveer 65% beschikbaar is voor de uitgifte van bouw kavels. (3 vrijstaand en 16 2[^]1 kap). Verkocht 2.346 m², in optie 629 m², vrij uitgeefbaar 4.092 m².

Het exploitatieresultaat is volgens de laatste prognose € 0,7 miljoen.

Gronden (nog) niet in exploitatie

Bedrijventerrein:

Kampmansweg (Dalfsen)

Van dit door Hardal B.V. middels een exploitatieovereenkomst in ontwikkeling gebrachte gebied is in 2004 het gedeelte aan de Kampmansweg uitgegeven. Het zuidelijke deel (Wannestraat) is nog beschikbaar, het betreft hier 11.982 m².

Grift III

Een plan voor dit gebied is in voorbereiding. Een voorbereidingskrediet is beschikbaar gesteld. Inmiddels is ruim 27,4 ha aangekocht voor de uitbreiding van het bedrijventerrein.

Dit plan zal, na afronding van de bezwarenprocedure, waarschijnlijk in 2011 in exploitatie worden genomen.

Parallelweg (Lemelerveld)

Er is inmiddels ruim 3 ha grond aangekocht voor de toekomstige uitbreiding van het bedrijventerrein in Lemelerveld. In 2011 is begonnen met de exploitatie. Van dit gebied is al 14.275 m² uitgegeven. Uitgeefbaar is nog 14.452 m².

Er is een koopovereenkomst gesloten met de eigenaar van de aangrenzende landerijen tot een bedrag van € 1,3 miljoen. De levering heeft plaatsgevonden.

In 2011 wordt een definitieve exploitatiebegroting vastgesteld.

Woningbouw e.d.

Vechtstraat

In 2003 is 2.165 m² aangekocht van de Welkoop. Ook heeft de gemeente de binnen het plan gelegen woning Vechtdijk 15 (660 m²) aangekocht. Er wordt een geheel nieuwe stedenbouwkundige visie ontwikkeld.

Waterfront

In 2003 is de locatie van de voormalige drukkerij Eshuis aangekocht. Inclusief het bebouwde oppervlak en de aankoop van de aangrenzende woning gaat het om een gebied van 3.615 m². Het terrein maakt deel uit van de plannen voor het Waterfront. De tot en met 2009 gemaakte kosten zijn ten laste van de algemene reserve grondexploitatie gebracht.

In de raadsvergadering van 25 april 2005 is besloten:

-tot vaststelling van een beeldkwaliteitplan Waterfront.

-tot vaststelling van een programma van eisen nieuw gemeentehuis.

-tot het in procedure nemen van het voorontwerp bestemmingsplan Waterfront.

In 2007 is opdracht gegeven voor een zgn. ontwikkelingscompetitie; 2 bedrijven hebben een ontwerp voor het hele gebied gemaakt. In 2009 is gekozen voor het ontwerp van Volker Wessels.

De planologische procedure is opgestart. In 2011 zal vermoedelijk met de uitvoering van de 1e fase worden begonnen.

Vechtvliet

De in 2006 aangekochte gronden Bruinleeuwstraat en de reeds in eigendom zijnde gronden aan de Ruitenborghstraat en de Leemculeweg (beide overige gronden) zijn binnen het toekomstig plan Vechtvliet geregistreerd. Voor het binnen dit gebied gelegen buitendijks deel is de economische waarde nihil. Het bedrag van de boekwaarde is ten laste van de algemene reserve grondexploitatie gebracht.

Gronden ten oosten van Dalfsen

In 2008 is ruim 9 ha aangekocht ten oosten van Dalfsen. In 2009 is 1 ha aangekocht en in 2010 1,5 ha. Aan deze transactie zijn bouwclaims verbonden. De onderhandelingen met de overige grondeigenaren zijn in 2011 afgerond. Het gebied wordt omsloten door de Welsummerweg/Kampmansweg, de Oosterdalfsersteeg, Slingerlaantje en de Gerner Es.

De planologische procedure is gestart in 2011.

Oosterbouwlanden (Nieuwleusen)

Dit oostelijk van de Burg.Backxlaan gelegen gebied is nodig om de toekomstige uitbreiding van Nieuwleusen ook op termijn veilig te stellen. Een bestemmingsplan is nog niet in voorbereiding.

De oppervlakte bedraagt 216.323 m² met een boekwaarde (incl. nabetaling) van € 24,17 per m².

Een deel van dit gebied wordt ontwikkeld door de woningbouwvereniging De Veste en de verschillende gezondheidsdiensten (o.a. huisartsen en apotheek). Dit gezondheidscentrum is inmiddels gereed. De ontwikkeling van een paramedisch centrum binnen dit gebied wordt onderzocht. Dit is een particulier initiatief. Na de zgn. artikel 19 RO-procedure is gestart met het bouwrijp maken van een gedeelte van dit plan. Ten behoeve van de voormalig eigenaar van de grond is de mogelijkheid geopend om een woning te bouwen; deze is inmiddels gereed.

Nieuwleusen Midden (inclusief terrein van Dorsten)

Binnen dit gebied is al een aantal projecten gerealiseerd:

- Openbare school (1998) 4.500 m² € 260.500
- Sporthal (1999) 1.320 m² € 119.800
- Kindercentrum (2002) 1.887 m² € 171.257
- Rabobank (2003) 4.000 m² € 646.400

In 2007 is een begin gemaakt met de voorbereiding voor de ontwikkeling rondom het middengebied. In eerste instantie zijn de sportaccommodaties en het evenemententerrein in beeld. De plannen zijn in 2010 in uitvoering genomen.

Een deel van de gronden is reeds verkocht, hierdoor is er sprake van een negatieve boekwaarde.

Voor het gehele gebied is ruim 4 hectare beschikbaar.

Het van Van Dorsten aangekochte gebied is ingebracht in het middengebied.

De Meulehoek

Dit terrein van het voormalige zwembad zal worden ingebracht in de grondexploitatie zodra de bestemming definitief is.

De tot nu gemaakte kosten zijn geactiveerd en worden verdisconteerd in de verkoopprijs.

Masterplan Nieuwleusen

In de raadsvergadering van 27 februari 2006 is een krediet beschikbaar gesteld; op basis van de gesloten ontwikkelingsovereenkomst wordt het plan uitgevoerd door en voor rekening van een projectontwikkelaar. Winkels en appartementen zijn gereed maar nog niet allemaal uitgegeven. Het plan is in 2010 financieel afgerond.

Brink II

Dit plan zal in ontwikkeling worden gebracht. Na het gereedkomen van de structuurschets zal de omvang van dit gebied worden bepaald. Dit gebied sluit aan bij het gebied Oosterbouwlanden.

Lemelerveld Centrum

Naast de woningbouw is op deze locatie ook het Kulturhus gerealiseerd.

Dit plan is gerealiseerd door een plaatselijke ontwikkelaar voor zover het gebied betreft rondom het voormalige NIJL-terrein. De bouw kavels zijn alle uitgegeven en bebouwd.

De juridische afwikkeling van het plan zal vermoedelijk in 2011 plaatsvinden.

Prinses Margrietstraat

Het terrein waarop de oude Mozaïek was gevestigd zal worden ontwikkeld tot een exploitatiegebied voor woningbouw.

Nieuwe Landen II

Het betreft hier de van Archem en Eerde aangekochte gronden (ongeveer 7 ha) voor de verdere ontwikkeling van Lemelerveld. Deze gronden zullen vervroegd nodig zijn voor woningbouw, dit in relatie met de met de provincie gesloten overeenkomst voor versnelde uitgifte. De planologische procedure is gestart.

Fakkert (Hoonhorst)

De mogelijkheden voor de toekomstige bestemming van dit terrein zijn in onderzoek, de verwachting is dat in 2011 meer duidelijkheid ontstaat over de ontwikkeling van dit gebied. De restauratie van de molen is in 2010 gestart. Het terrein heeft een oppervlakte van 2.037 m².

Overige percelen

Het betreft gronden, die b.v. als ruilobject kunnen dienen. Voor zover ze hiervoor nog niet nodig zijn, worden ze tijdelijk verpacht. Voor de gronden aan de Welsummerveldweg is een deel van de (boek) waarde ten laste van de algemene reserve grondexploitatie afgeboekt. De economische waarde is nl lager dan de boekwaarde. De boekwaarde is teruggebracht tot agrarische waarde van € 4 per m². De totale oppervlakte bedraagt 588.204 m².

Verkoopprijzen

Jaarlijks worden de verkoopprijzen herzien op basis van het inflatiepercentage. Het gehele harmoniseringproces in 2006 afgerond. Voor alle kernen gelden nu gelijke verkoopprijzen.

De volgende verkoopprijzen zijn voor 2009 gehanteerd. In bijgaand overzicht kan de ontwikkeling van de verkoopprijzen worden gevolgd.

Bedrijventerreinen	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Posthoorn West – Lemelerveld	58,00	62,00	65,50	69,20	70,20	71,30	72,40	72,40
Welsum – Dalfsen	58,00	62,00	65,50	69,20	70,20	71,30	72,40	72,40
Idem incl. bedrijfswoning	90,00	95,00	111,50	129,00	130,80	132,80	134,80	134,80
Grift III zichtlocatie							134,80	134,80
Muldersveld I – Oudleusen	58,00	62,00	65,50	69,20	70,20	71,30	72,40	72,40
Idem incl. bedrijfswoning	90,00	95,00	111,50	129,00	130,80	132,80	134,80	134,80
Woningbouwterreinen								
Muldersveld II – Oudleusen								
Vrijstaand							259,60	259,60
2^1 kap							178,90	178,90
De Koele – Hoonhorst								
Vrijstaand	145,00	165,00	203,50	248,40	251,90	255,70	259,60	259,60
2^1 kap	130,00	140,00	152,75	171,10	173,50	176,20	178,90	178,90
Westerbouwlanden Noord Nieuwleusen								
Vrijstaand(incl. aan water)							300,80	300,80
2^1 kap							178,90	178,90
2^1 kap aan water							198,90	198,90
Nieuwe Landen Lemelerveld								
Vrijstaand		165,00	203,50	248,40	251,90	255,70	259,60	259,60
Vrijstaand aan water		240,00	244,00	288,40	291,90	296,30	300,80	300,80
2^1 kap		140,00	152,75	171,10	173,50	176,20	178,90	178,90
Gerner Marke								-
Vrijstaand bungalow		325,00	330,50	336,50	336,50	336,50	336,50	336,50
Vrijstaand eengezinswoning		220,00	234,00	248,40	251,90	255,70	259,60	259,60
2^1 kap		155,00	162,75	171,10	173,50	176,20	178,90	178,90
Alle plannen								-
Soc. huurwoning		115,00	117,00	119,20	120,90	122,80	124,70	124,70
Soc. Koopwoning						175,00	178,90	178,90

Paragraaf Lokale heffingen

Algemeen

In de gemeente Dalfsen is het beleid rond de lokale heffingen gebaseerd op de uitgangspunten die zijn opgenomen in het collegeprogramma 2006-2010. Voor zover bepaalde zaken niet in het collegeprogramma zijn benoemd, wordt de ingezette beleidslijn gecontinueerd.

Deze uitgangspunten zijn:

- gemeentelijke heffingen en retributies dienen kostendekkend te zijn.
- de stijging van de OZB tarieven is in principe gelijk aan het inflatiecijfer.
- er is een tariefsdifferentiatie tussen woningen en niet woningen bij de OZB.
- de kwijtscheldingsmogelijkheden voor de burger worden optimaal benut.
- er wordt een actief informatiebeleid nagestreefd.

Kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Dalfsen is het mogelijk om volledige dan wel gedeeltelijke kwijtschelding te verkrijgen voor de OZB, hondenbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Voor de afvalstoffenheffing geldt dat kwijtschelding slechts mogelijk is voor het vastrecht en een bedrag, gebaseerd op het gemiddelde aantal ledigingen. Bij de hondenbelasting is alleen voor de belasting voor de eerste hond kwijtschelding mogelijk.

In totaal is er in 2010 een bedrag van € 26.500 (2009: € 23.000) kwijtgescholden. Bij de beoordeling van de verzoeken om kwijtschelding hanteert de gemeente de zogenaamde 100% norm. Inwoners die twee jaar of langer zijn aangewezen op een bijstandsuitkering krijgen automatisch kwijtschelding. Op basis van melding door de gemeente verleent ook het waterschap aan deze mensen automatisch kwijtschelding.

Kostendekkende tarieven

In 2010 is verder geborduurd op het reeds in 2009 gestarte onderzoek naar de kostendekkendheid van de tarieven. Hierbij is onderzocht welke activiteiten er voor een product verricht worden. De "grote belastingen" als afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn hierbij de meest in het oog springend. Jaarlijks wordt al aan de hand van de kosten een becijfering gemaakt van de hoogte van de benodigde opbrengsten. Bij beide belastingen worden grote tariefschommelingen afgevlakt door te werken met een egaliseringsreserve. Voor "kleine belastingen" als de diverse legessoorten mogen maximaal kostendekkende tarieven worden gevraagd. In de begroting 2011 zijn de eerste resultaten van dit onderzoek reeds verwerkt. In 2011 zal het onderzoek verder worden afgerond zodat de uitkomsten verwerkt kunnen worden in de programmabegroting 2012-2015.

Wet Waardering Onroerende Zaken

Met ingang van 2007 dient de WOZ-waarde jaarlijks opnieuw bepaald te worden. Om dit te kunnen doen worden er procesmatig object- en marktgegevens bijgehouden en verwerkt. Met het taxatiebureau wat ons ondersteunt bij de werkzaamheden voor het huidige tijdvak is een overeenkomst gesloten waarbij alle diensten in de vorm van een soort abonnement worden afgenomen tegen een vast bedrag per object per jaar. Hierbij kan worden gedacht aan ondersteuning bij bezwaar, beroep, mutatiebijhouding, marktanalyse, modelmatige waardebeoordeling en beschikbaarheid van software. Daarmee verloopt het proces van hertaxatie geheel geautomatiseerd. De uitkomsten worden uiteraard met behulp van steekproeven geverifieerd op consistentie. Het huidige contract met het taxatiebureau loopt tot en met de waardevaststelling ten behoeve van belastingjaar 2012. Dit contract is in 2008 tot stand gekomen middels een Europese aanbesteding in samenwerking met de Doorsz-gemeenten.

In 2010 heeft een onderzoek van de Waarderingskamer aangetoond dat voldaan wordt aan de gestelde criteria van de kadastrale volledigheid. Daarnaast is in 2010 veel aandacht besteedt aan de waarderingmodellen voor de woningen. Het beoogde resultaat is een evenwichtiger waardering.

Tarievenbeleid 2010

De onroerende-zaak belastingen (OZB)

Gemeenten kunnen de OZB-tarieven sinds 1 januari 2008 zelf bepalen, zonder opgelegde drempel of begrenzing. Vanaf 2009 wordt de OZB niet meer geheven als een tarief per waarde-eenheid, maar als een percentage over de totale economische waarde van het object. De wetswijziging die hieraan ten grondslag ligt beoogt aan de burger te laten zien hoe gering het aandeel OZB is in het totaal van de belastingen.

De tarieven 2010 waren als volgt vastgesteld:

- eigenarenbelasting voor woningen	0,0676%
- gebruikersbelasting voor niet-woningen	0,1168%
- eigenarenbelasting voor niet-woningen	0,1396%

Rioolheffing

In 2007 is het Integraal Waterplan en het Gemeentelijke Rioleringsplan vastgesteld. Beide elementen zijn van belang om op een goede wijze een berekening te maken van de noodzakelijke toekomstige tarieven. Het tarief per aansluiting bedroeg in 2010 € 121,80.

Afvalstoffenheffing

De variabele ledigingstarieven zoals deze voorgesteld zijn door de Rova zijn voor het jaar 2010 niet overgenomen. Dit betekent dat er afgeweken wordt van de overige Rova-gemeenten.

Voor 2010 is besloten om het uiteindelijke dekkingstekort ten laste te brengen van de Egalisatiereserve. Het tekort bedraagt € 10.000. Aangezien de evaluatie van de plastic inzameling nog niet plaatsgevonden heeft is het nog onduidelijk wat de gevolgen zijn voor de variabele tarieven.

Op basis van de kostprijsberekening is voor 2010 het tarief voor het vastrecht vastgesteld op € 82,20.

Leges.

Voor 2010 is een trendmatige aanpassing van 1 % toegepast.

Overige belastingen

Toeristenbelasting

Voor 2010 is er geen trendmatige aanpassing toegepast. Het tarief per overnachting bedraagt € 0,53.

Hondenbelasting

De opbrengst van de hondenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen. In de periode 2008 - 2010 is de gehele gemeente gecontroleerd door middel van een huis-aan-huiscontrole. In samenhang met de daaraan gerelateerde publicaties in de plaatselijke media, heeft deze controle geleid tot per saldo ruim 800 "extra honden", inclusief kennel.

Voor 2010 is rekening gehouden met de trendmatige tariefsverhoging van 1%. Het tarief voor de 1^e hond bedroeg € 36,36.

Overzicht belastingopbrengsten 2010*Opbrengst afgerond op € 100*

	Begroot 2010	Werkelijk 2010
- afvalstoffenheffing	2.002.100	1.991.800
- baatbelasting	1.100	1.100
- begrafenis en grafrechten	213.800	233.200
- havengelden	4.600	3.700
- hondenbelasting	117.000	121.900
- leges documenten / uittreksels	379.250	409.100
- leges APV	7.900	13.600
- leges akten	39.600	56.600
- leges bijzondere wetgeving	5.000	6.000
- leges bouwvergunningen (excl.welstand)	762.900	813.800
- leges gebruiksvergunningen	800	2.300
- leges sloopvergunningen	9.300	23.000
- markten	5.500	5.200
- onroerende-zaakbelastingen	3.532.000	3.534.100
- precariobelasting	16.000	16.000
- rioolheffing	1.181.000	1.195.800
- toeristenbelasting	97.500	88.400
Totaal	8.375.350	8.515.600

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De oppervlakte van de gemeente, 16.514 ha, wordt voor een deel ingenomen door de openbare ruimte die eigendom is van de gemeente. In deze ruimte is door de gemeente veel geïnvesteerd in met name wegen, bruggen, straatmeubilair en openbaar groen. Ook sportvelden, gebouwen en het gemeentelijke rioleringsstelsel maken deel uit van de gemeentelijke voorraad kapitaalgoederen. De omvang en de startkwaliteit van deze voorraad kapitaalgoederen wordt bepaald op basis van beleidsprogramma's en de bijbehorende investeringsplannen.

Om deze bezittingen duurzaam hun functie en kwaliteit te laten behouden is het noodzakelijk dat het onderhoud en de vervanging gewaarborgd zijn. In dit kader zijn twee componenten essentieel,

- onderhoud/beheer programma's
- het verzekeringsbeleid

Voor de belangrijkste groepen gemeente eigendommen wordt in deze paragraaf ingegaan op de stand van zaken rond deze programma's, terwijl afgesloten wordt met een korte schets van het verzekeringsbeleid.

Wegen

Het onderhoud van de 430 km wegen en de 55 km onverharde wegen vindt plaats op basis van de Nota wegenbeheer uit 2009 en de Nota onverharde wegen uit 2009. In deze nota's is de feitelijke onderhoudssituatie vermeld, is het gewenste onderhoudsniveau vastgesteld en zijn de bijbehorende werkzaamheden en noodzakelijke middelen geraamd. In 2013 worden de beide nota's geactualiseerd. Om de twee jaar worden alle wegen/wegvakken geïnspecteerd. Aan het uitgangspunt, dat er minimaal sprake zal zijn van structureel achterstallig onderhoud, proberen wij vast te houden.

Openbaar groen

Het onderhoud van de 132 ha openbaar groen vindt plaats volgens de visie die is neergelegd in het Groenstructuur plan 2001. In dit plan is ook opgenomen het beleid over het afstoten van het openbaar groen. Het groenbeheerplan bepaalt het onderhoudsniveau van de diverse soorten groen en de bijbehorende onderhoudsfrequentie. In het kader van de uitvoering van het Groenstructuurplan is er een reserve herstructurering openbaar groen. Deze reserve wordt gevoed door de verkoop van groenstroken. In 2008 is een actueel Groenbeheerplan opgesteld. Een nieuw Groenstructuurplan staat in 2012 op het programma.

Onderhoud gebouwen

In 2008 is een beleidsnota onderhoud gemeentelijke gebouwen voor de periode 2008-2012 vastgesteld. Voor het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen, exclusief onderwijs (hiervoor geldt een afzonderlijke vergelijkbare systematiek), wordt jaarlijks op basis van een meerjaren plan het budget voor de komende 5 jaar berekend. In de begroting wordt de komende jaren een storting gedaan van € 170.000 in de voorziening onderhoud gebouwen. De benodigde middelen worden aan deze voorziening onttrokken. Op deze wijze is de financiering van het onderhoud van deze kapitaalgoederen gewaarborgd. Per 1 januari 2010 bedroeg de voorziening onderhoud gebouwen afgerond € 988.000. Als ondergrens is hiervoor een bedrag van € 500.000 bepaald.

Onderhoud kunstwerken en openbare verlichting

Hiervoor zijn geen geautomatiseerde beheerprogramma's opgesteld. Wel zijn er beheerplannen beschikbaar. Voor het onderhoud van de 26 kunstwerken is in 2007 een beheerplan opgesteld. Voor het beheer van de 5.000 openbare verlichtingsmasten is in 2009 een beleidsplan opgesteld. Dit plan wordt in 2012 geactualiseerd.

Onderhoud riolering

Voor het onderhoud van het gemeentelijk rioleringsstelsel is in 2006 een rioolbeheerplan vastgesteld. De onderhoudskosten maken een belangrijk deel uit van het totaal kostenpakket dat de grondslag vormt voor het 100% kostendeekkende tarief van het rioolrecht. Er wordt voor de riolering met een egalisatiereserve gewerkt. Deze reserve, per 1 januari 2010 € 3.986.000, heeft drie doelen: het opvangen van de gevolgen van de fluctuaties in de investeringen, de fluctuaties in het onderhoud en de reserve vormt een buffer in het kader van de tariefsegalisatie.

Verzekeringsbeleid

Van de gemeentelijke kapitaalgoederen zijn de gebouwen, inclusief die voor het onderwijs, verzekerd op basis van een uitgebreide gevarenpolis (brand, storm, inbraak ed.). Deze verzekering is ondergebracht op een beurspolis en kent een verschillend eigen risico voor onderwijsgebouwen en overige gebouwen bij de opstalverzekering. De huidige polis is afgesloten per 1 januari 2008 en heeft als contractvervaldatum 31 december 2010. Vanwege de verlenging van deze polis is een Europese aanbestedingsprocedure niet noodzakelijk geweest.

Het wagenpark en werkmaterieel is ondergebracht bij Centraal Beheer Achmea. Ook de aansprakelijkheid is hierbij ondergebracht.

Ten aanzien van de verzekeringen heeft de gemeente slechts te maken met twee "huisverzekeraars" hetgeen efficiënt werkt.

Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Op grond van artikel 9, lid 2f van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de programmabegroting een paragraaf Verbonden Partijen te bevatten.

Volgens artikel 15 BBV dient deze paragraaf ten minste te bevatten:

- de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting
- de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Een verbonden partij is een derde rechtspersoon, waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt altijd voort uit het publiek belang. Verbindingen met derde partijen kan een manier zijn om een bepaalde publieke taak uit te voeren.

Op degene die in het bestuur van een verbonden partij functioneert, berust de verplichting zich te verantwoorden (gevraagd en ongevraagd) naar het bestuursorgaan dat betrokkene naar die partij heeft afgevaardigd.

In deze paragraaf wordt aangegeven met welke organisaties, gemeenschappelijke regelingen en stichtingen de gemeente verbonden is en wat de achtergrond van deze relaties is. Hierbij wordt eerst een onderscheid gemaakt tussen belangen met een financieel accent en belangen met een bestuurlijk accent.

Verbonden partijen waarbij primair sprake is van een financieel belang

Als eerste groep vinden we hier een aantal bedrijven waarin de gemeente aandelen heeft. De deelname in de bedrijven heeft bij de start het karakter gehad van stimuleren, invloed op nutsvoorzieningen of intergemeentelijke solidariteit. Door verkoop en fusies (Vitens, Essent) is er in feite sprake van beleggingen. Gezien de omvang van het belang van de individuele gemeente is de invloed van het stemrecht vrijwel nihil. Een uitzondering vormt de NV ROVA. Hier is nog wel sprake van een sterke relatie tussen de aanleiding tot deelname in het aandelenkapitaal en de taak.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De gemeente bezit 33.735 aandelen à € 2,50 (0,06% van de uitstaande aandelen). De bank is gevestigd in Den Haag. Daarnaast is de BNG, de bank die al het betalingsverkeer van het Rijk naar de gemeente verzorgt, ook de huisbank van de gemeente Dalfsen. De BNG is essentieel voor de publieke taak. De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen (een stem per aandeel van € 2,50). De dividenduitkering 2010 is conform de begroting (na begrotingswijziging in de voorjaarsnota) neergekomen op € 84.000. Door de kredietcrisis wordt voor 2011 en volgende jaren rekening gehouden met een dividenduitkering van € 47.900 per jaar.

Vitens N.V.

De gemeente bezit 34.746 gewone aandelen (0,55% van het totaal aantal gewone aandelen). In 2010 bedroeg het dividend € 86.200. Het te ontvangen dividend Vitens in de meerjarenbegroting 2011-2014 bedraagt € 76.000.

Per 1 januari 2006 zijn de 22.835 preferente aandelen van de gemeente in Vitens omgezet in een achtergestelde lening van € 2.283.500 met een looptijd van 15 jaar. Jaarlijks (voor het eerst per 1 juli 2007) wordt 1/15 deel afgelost (€ 152.200). Voor 2007 tot en met 2009 is dit toegevoegd als voeding voor de reserve grote projecten. Met ingang van 2010 wordt deze aflossing ten gunste van de exploitatie geboekt.

Verder wordt er een rente vergoed die gelijk is aan het gemiddelde percentage van de 10-jaars Nederlandse staatsleningen over de vijf voorafgaande kalenderjaren vermeerderd met 1%. De rente van Vitens bedroeg € 16.000 minder dan geraamd. Dit komt door de inschatting van het percentage (5%) terwijl het in werkelijkheid 4,1% was. De rentebetaling is achteraf per 1 juli in het daaropvolgende jaar. Voor 2011 gaat het om een begroot bedrag van € 75.400.

Wadinko N.V.

Nadat in 2005 de aandelen in Wavin door WMO Beheer NV zijn verkocht, bleef Wadinko (in 1992 opgericht als participatiemaatschappij) als enige beheerstaak nog over. Daarom is in 2006 gekozen voor een juridische fusie tussen Wadinko en WMO Beheer met als nieuwe naam "Wadinko". De gemeente bezit 75 aandelen van de in totaal 2.389 geplaatste aandelen (3,14%).

Wadinko heeft ten doel:

- het deelnemen in en het directie voeren over andere ondernemingen die bij voorkeur werkzaam zijn in de provincie Overijssel, waaronder bedrijven die werkzaam zijn op het gebied van kunststoffen en milieutechnieken
- het bevorderen van werkgelegenheid in die provincie, één en ander in de ruimste zin, waarbij de vennootschap bij het nastreven van bovengenoemde doelstellingen zal handelen overeenkomstig hetgeen in de markt waarin zij opereert gebruikelijk is

Bij de Voorjaarsnota 2008 is besloten in de (meerjaren)begroting geen structureel dividendbedrag te ramen, maar het eventueel in de komende jaren te ontvangen dividend een incidentele bestemming te geven. In 2010 is geen dividend ontvangen.

Essent / Enexis n.v. / Attero n.v. / PBE b.v.

Op 30 september 2009 heeft de overdracht plaatsgevonden van de 64.662 aandelen Essent Productie- en Levering Bedrijf (PLB) aan RWE. Om de verkoop van Essent PLB mogelijk te maken zijn 6 vennootschappen opgericht. De 3 operationele vennootschappen zijn nodig om de bedrijfsonderdelen van Essent onder te brengen die niet konden of mochten worden verkocht. De overige 3 vennootschappen hebben geen operationele activiteiten en kunnen worden geliquideerd nadat het doel is bereikt. Deze SPV's (Special Purpose Vehicles) creëren de noodzakelijke randvoorwaarden voor maximalisatie van de verkoopopbrengst Essent. Plus een optimale (financiële) risicoafdekking voor eventuele aansprakelijkheid van de publieke Aandeelhouders. De deelname aan de nieuwe vennootschappen met het aantal aandelen ziet er als volgt uit.

Operationele vennootschappen:

1. Enexis Holding N.V. 64.662 aandelen
Fungeert als holding vennootschap voor de netwerkactiviteiten.
2. Attero Holding N.V. 64.662 aandelen
Fungeert als holding voor de milieuactiviteiten.
3. Publiek Belang Elektriciteitsproductie (PBE) B.V. 64.662 aandelen
Opgericht om de overdracht van Energy Resources Holding BV alsnog goed te laten verlopen (belang in kerncentrale Borsele).

De volgende SPV's:

1. Verkoop Vennootschap B.V. 864 aandelen
In het leven geroepen voor een efficiënte afwikkeling van de rechten en verplichtingen van de Verkopende Aandeelhouders
2. Vordering op Enexis B.V. 864 aandelen
In het leven geroepen om de Aandeelhouderslening aan Enexis doelmatig en efficiënt te kunnen beheren.
3. Claim Staat Vennootschap B.V. 864 aandelen
De primaire taak is het voeren van een schadevergoedingsprocedure tegen de Staat der Nederlanden namens de Aandeelhouders.

In het verleden is als gevolg van een fusieproces van elektriciteitsbedrijven, door de gemeente Dalfsen een niet opeisbare achtergestelde lening van € 90.800 aan Essent verstrekt. Bij de verkoop aan Enexis is de lening mee over gegaan. Hierover wordt 9% rente vergoed en verantwoord bij het product Nutsbedrijven.

N.V. ROVA Gemeenten

De gemeente bezat per 1 januari 320 aandelen (3,9% van het uitstaande aandelenkapitaal). Daarnaast is een achtergestelde lening van € 559.000 verstrekt in 2001 met een looptijd van 10 jaar, waarover 8% rente wordt vergoed. In 2010 zijn de aandelen van de GGD IJsselland toegewezen aan de Regio-gemeenten. Dalfsen heeft nu 360 aandelen en de achtergestelde lening is momenteel € 628.000. Voor de verwerking en inzameling van afvalstoffen is een contract gesloten.

Verbonden partijen waarbij primair sprake is van een bestuurlijk belang

Er bestaat een groep van organisaties waar een substantiële financiële bijdrage aan geleverd wordt, omdat de gemeente het noodzakelijk vindt dat de betreffende taak in Dalfsen uitgevoerd wordt of de doelstelling van groot maatschappelijk belang gevonden wordt. Er wordt met deze organisaties echter nadrukkelijk geen bestuurlijke band beoogd door de gemeente.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland

Per 1 januari 2009 is de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland van kracht. De veiligheidsregio voert de wettelijke taken en bevoegdheden uit op het gebied van brandweerbijstand, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Uitgangspunt is een doelmatige en slagvaardige hulpverlening en samenwerking, als 1 organisatie bij, rampen en crises mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding. De bijdrage van de gemeente Dalfsen aan de veiligheidsregio bedroeg in 2010 € 240.831

Gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van 430.000 inwoners in twaalf gemeenten in de regio IJsselland. Met en voor deze gemeenten werkt de GGD IJsselland aan de ontwikkeling van een veilige en gezonde regio waarin het goed leven, wonen, werken en recreëren is.

De openbare gezondheidszorg is gericht op het beschermen en bevorderen van de gezondheid en het voorkomen van ziekten. Gemeenten vervullen binnen de openbare gezondheidszorg een belangrijke rol. Het beleid wordt onder andere vastgelegd in nota's lokaal gezondheidsbeleid. De GGD vervult uitvoerende, adviserende en coördinerende taken.

De openbare gezondheidszorg ondergaat voortdurend veranderingen. Dit is het gevolg van demografische ontwikkelingen, veranderingen in het risicobewustzijn en gedrag, in de fysieke en sociale omgeving en in de zorg, maar ook als gevolg van wet- en regelgeving en van ontwikkelingen in de wetenschap. Op basis van die veranderingen stelt het lokale bestuur de ambitie bij. Dit heeft gevolgen voor het takenpakket van de GGD. In verband met de congruentie met de veiligheidsregio wordt verwacht dat per 1 januari 2011 de gemeente Heerde uittreedt en de gemeente Deventer toetreedt tot de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst. De bijdrage van de gemeente Dalfsen aan de GGD IJsselland bedroeg in 2010 € 432.432

Euregio

De Euregio is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband. Omdat de Euregio geen rechts-persoonlijkheid heeft, treedt de regio Twente voor de Euregio op als rechtspersoon. In verband hiermee heeft de gemeente Dalfsen met de Regio Twente een overeenkomst afgesloten inzake garantstelling financiële verplichtingen Euregio. Voor 2010 bedroeg de bijdrage € 9.462. In verband met de bezuinigingen zal vanaf 2012 het lidmaatschap worden beëindigd.

WEZO N.V.

De WEZO NV (Werkvoorzieningschap Zwolle en Omgeving NV) is een naamloze vennootschap met als aandeelhouders vijf regionaal gebonden gemeenten (Dalfsen, Hattem, Raalte, Zwartewaterland en Zwolle). In hoofdlijnen is Wezo NV belast met de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening.

Via het aandeelhouderschap vindt de politiek bestuurlijke verantwoordelijkheid plaats.

Het aandelenkapitaal van de NV bestaat uit 908 certificaten van € 1.000. De gemeente Dalfsen heeft hiervan 42 certificaten van € 1.000 in bezit. Het aandeel van Dalfsen bedraagt dus 4,63% in het aandelenkapitaal. In het totale maatschappelijk aandelenkapitaal van € 4,5 miljoen is door de deelnemende gemeenten per

31 december 2005 een bedrag gestort van € 2,33 miljoen, waarvan door de gemeente Dalfsen is gestort € 105.932. De gemeentelijke exploitatiebijdrage voor 2010 komt neer op € 51.000. Dit is een bijdrage voor algemene bestuurskosten en de bijdrage in het exploitatieverlies van de NV Wezo.

Stichtingen e.d. met een vertegenwoordiger namens de gemeente Dalfsen
--

Stichting Administratiekantoor Dataland

Dataland is het grootste intergemeentelijke samenwerkingsverband op het gebied van vastgoedinformatie. De gemeente Dalfsen participeert in certificaten van aandelen van deze stichting. Met ingang van 1 mei 2009 hebben wij 12507 certificaten (t.o.v. 11.500 stuks vanaf 1-5-2004). Conform het beleid van Dataland en de besluitvorming van de Certificaathoudersvergadering van Dataland ontvangen wij een financiële uitkering van Dataland. Deze uitkering is het saldo van de aan de gemeente uit te keren bijdrage voor het toegankelijk maken van gegevens in 2009 door Dataland, verrekend met de bijdrage aan Dataland voor de uit te voeren kwaliteitsmanagement-activiteiten in 2010.

Paragraaf Weerstandsvermogen

Algemeen

In deze paragraaf gaat het om een kader voor de beoordeling van het weerstandsvermogen van de gemeente. Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als:

de mate waarin de gemeente in staat is om middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden.

Dit vermogen wordt bepaald door enerzijds de weerstandscapaciteit en anderzijds de risico's die worden gelopen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet voorziene, substantiële uitgaven te dekken. Kortom middelen waarmee tegenvallers bekostigd kunnen worden.

De volgende posten zijn in dit kader bepalend:

- het eigen vermogen, inclusief stille reserves
- de post onvoorzien
- ruimte in begrotingsposten
- de onbenutte belastingcapaciteit.

Bij de weerstandscapaciteit wordt een onderscheid gemaakt tussen de incidentele weerstands-capaciteit en de structurele weerstandscapaciteit. De eerste wordt met name bepaald door de reserves, de tweede door de onbenutte belastingcapaciteit.

De risico's, die bij de beoordeling van het weerstandsvermogen een rol spelen, zijn die risico's die niet op een andere manier zijn afgedekt (bijvoorbeeld door het treffen van voorzieningen of het sluiten van verzekeringen) en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie. Te denken valt aan ontwikkelingen binnen de sociale structuur met de nieuwe wetgeving op dit gebied, een faillissement van een verbonden partij of een garantie verplichting waarop een beroep gedaan wordt.

De confrontatie tussen weerstandscapaciteit en risico's om een oordeel te kunnen geven over de toereikendheid van het weerstandsvermogen is een inschatting van het financiële beslag dat de gesignaleerde risico's tot gevolg hebben.

De weerstandscapaciteit

Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit wordt als uitgangspunt genomen de werkelijke cijfers 2010.

Eigen vermogen, inclusief stille reserves

Op basis van de balans per 31 december 2010 bedraagt het eigen vermogen € 74.344.000, exclusief het rekeningsaldo 2010. Hierin is opgenomen een bedrag van € 11.334.000 aan reserves voor de grondexploitatie, waar tegenover ook specifieke risico's staan.

Naast de algemene reserve van € 4.000.000 bestaat het eigen vermogen voor € 59.010.000 (exclusief reserves grondexploitatie) uit bestemmingsreserves.

Volgens het BBV kan de aanwending van deze reserves gewijzigd worden. Opgemerkt wordt nog wel dat in het totaal van de bestemmingsreserves sprake is van een blokkering van € 16.668.000 ten behoeve van de dekking van de kapitaallasten nieuw gemeentehuis, de nieuwe brandweerkazerne in Nieuwleusen en de kunstgrasvelden.

Over de stille reserves bij gemeenten is destijds door het Centrum voor Onderzoek Economie Lokale Overheden (COELO) onderzoek gedaan. Het blijkt niet goed mogelijk deze reserves eenduidig te kwantificeren. Wel kunnen twee hoofdgroepen worden onderscheiden:

- het verschil in de marktwaarde en de boekwaarde van aandelen. Het probleem bij de bepaling van de omvang hier is, dat de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn en er dus alleen een schatting van de marktwaarde mogelijk is.
- het verschil in de marktwaarde en de boekwaarde van ander activa, met name gebouwen en gemeentegrond. Hier is een dubbele afweging te maken, wat is de waarde en in hoeverre is het actief zonder gevolgen voor de gemeentelijke taken te verkopen.

Post onvoorzien

In de begroting 2010 was een bedrag opgenomen van € 81.700 (€ 3,-- per inwoner) voor onvoorziene zaken. Van deze stelpost is geen gebruik gemaakt. Bij de najaarsnota is reeds € 50.000 vrijgevallen, het restant zit in het jaarrekeningsaldo 2010.

Ruimte in begrotingsposten

De ruimte in begrotingsposten achten wij nihil. In het kader van de bezuinigingsoperatie is in 2010 de lucht uit de begroting gehaald. Verder wordt jaarlijks bij de samenstelling van de begroting en het dekkingsplan steeds scherp naar de realisatie in de laatste jaarrekening en het verloop in het lopende jaar gekeken.

Onbenutte belastingcapaciteit

Dit is de ruimte die er is om de lokale belastingen te verhogen. In het algemeen wordt hier de onbenutte OZB capaciteit bedoeld. De riool- en afvalstoffenheffing is in Dalfsen voor 100% kostendekkend zodat hier geen sprake is van onbenutte belastingcapaciteit.

Met de vaststelling van de programmabegroting 2011-2014 heeft de raad ingestemd om de OZB opbrengst geleidelijk te verhogen tot de rijksnorm. Bij de berekening van de algemene uitkering gemeentefonds (AU) rekent het rijk met een rekenpercentage van de WOZ-waarde (zeg maar het gemiddelde tarief OZB). Het rijk gaat ervan uit, dat de korting (voor gemeenten die daar onder zitten) wordt opgevangen binnen de belastingcapaciteit OZB (woning - eigenaren) die de gemeente heeft.

Het rijk ging bij de korting op de AU voor het jaar 2010 uit van een percentage van de WOZ waardes van 0,0901. Bij ons bedroeg het rekenpercentage van de WOZ-waarde voor 2010 0,0676 (lees tarief voor OZB). Ten opzichte van de norm een verschil van 0,0225 (0,0901 -/ 0,0676). Besloten is om trapsgewijs de komende jaren ons OZB tarief te verhogen tot de norm waar het rijk mee rekent. Hierin zit nog ruimte voor Dalfsen van € 600.000 OZB opbrengst.

Risico's

Het gaat hierbij om risico's die niet op een andere manier zijn te ondervangen. Reguliere risico's (risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal goed meetbaar zijn) maken geen deel uit van deze paragraaf. De wetgever voert als argument aan dat hiervoor verzekeringen kunnen worden afgesloten of voorzieningen kunnen worden gevormd.

De potentiële risico's die wij in dit kader signaleren hebben betrekking op:

- Afgegeven **garanties** voor geldleningen van derden. Op basis van het huidige bestand worden geen aanspraken op deze garanties verwacht, bijzondere ontwikkelingen kunnen echter niet uitgesloten worden.
- **Schadeclaims**. Ook de gemeente Dalfsen wordt geconfronteerd met claims van burgers op het gebied van aansprakelijkheidsstelling. Hoewel voor dit soort claims een verzekering is afgesloten, bestaat de kans dat de verzekering een claim niet dekt. Ook is er sprake van een eigen risico per gebeurtenis. Door middel van zorgvuldige procedures worden de risico's zo veel mogelijk beperkt.

- Ontwikkeling van het **rente en inflatie** niveau. Bij het huidige rentepeil en de actuele financieringspositie is er vrijwel geen financieel risico op korte termijn bij een stijgende rente. Op dit gebied is er echter geen absolute zekerheid dat zich geen extreme ontwikkelingen kunnen voordoen. Voor wat betreft de inflatie kan worden opgemerkt dat stijging van lonen en prijzen de kosten verhogen. De algemene uitkering zal dit niet altijd volledig compenseren.
- **Algemene uitkering gemeentefonds.** Aangezien bijna 50% van de totale begroting de inkomsten algemene uitkering gemeentefonds betreft, zijn mutaties in de omvang een risicopost voor de gemeente. In de programmabegroting 2011-2014 is uitgebreid ingegaan op de verwachte kortingen op het gemeentefonds als gevolg van het nieuwe regeerakkoord. Om dit risico af te dekken is toen in de begroting een stelpost opgenomen van € 250.000 in 2011 oplopend naar € 1.500.000 in 2014. Via de gebruikelijke tussenrapportages zal gerapporteerd worden over nadere ontwikkelingen (zoals bijvoorbeeld over het bestuursakkoord).
In 2010 is door het definitief worden van verschillende maatstaven sprake geweest van een incidenteel voordeel op de algemene uitkering van € 390.000.
- **Planschade.** De burger doet meer en meer een beroep op de mogelijkheid om planschade als gevolg van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te claimen. De Wet ruimtelijke ordening maakt het mogelijk dat verhaalscontracten met de initiatiefnemers van planologische wijzigingen kunnen worden afgesloten. In 2005 is ook het drempelbedrag ingevoerd. Dit bedrag van € 500 moeten indieners van een planschadeverzoek voldoen voordat een verzoek in behandeling wordt genomen. De verjaringstermijn (van vijf jaar) voor het indienen van planschadeverzoeken is in werking getreden met ingang van 1 september 2005. Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening op 1 juli 2008 is het forfaitaire stelsel van 2% ingevoerd. Dit houdt in dat 2% van de waardevermindering van de woning (voor rekening is van en) onder het normaal maatschappelijk risico van de verzoeker is. Dit betekent een vermindering van risico's wat betreft planschade.
- **Grondexploitatie.** De normale voorzienbare risico's zijn afgedekt binnen de grondexploitatie, terwijl de algemene reserve grondexploitatie als extra buffer fungeert.
- De uitwerking van de **Wet Werk en Bijstand (WWB)**. De financiering van de WWB is van meet af aan sterk in ontwikkeling. Met name de verdeelsystematiek van het macro-budget is voortdurend in onderzoek en wordt door het jaar heen steeds aangepast. Aan het einde van het jaar is pas duidelijk welk bedrag aan financiering de gemeente Dalfsen daadwerkelijk ontvangt. Het begin- en eindbedrag kunnen zowel positief als negatief zeer verschillen. Evenals in 2009, is ook in 2010 de rijksbijdrage niet toereikend om de bijstandsuitkeringen te betalen. De gemeente dient uit eigen middelen 10% van de rijksbijdrage te betalen. Dit is ongeveer € 130.000. Voor het resterende bedrag dat de gemeente tekort komt zal een aanvullende uitkering worden aangevraagd. Dit is ongeveer € 220.000. Het totale tekort is derhalve ongeveer € 350.000. Voor het jaar 2011 heeft de gemeente Dalfsen een voorlopig budget ontvangen van bijna € 1,6 miljoen. Dit is dus fors hoger. Bij de Voorjaarsnota kan redelijk nauwkeurig worden aangegeven of deze rijksbijdrage voldoende is.
- **Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO).** De financiële gevolgen van de WMO voor de gemeente zijn meerjarig in de begroting verwerkt. Het onderzoek naar de ontwikkelingen van de Wmo, van eind 2010, zal inzicht moeten geven of de gedane aannames juist zijn. In januari 2011 heeft de gemeenteraad ingestemd met de meeste voorstellen van B en W om de uitgaven te beheersen. Gezien het kleine overschot over de Wmo in 2010 ziet het ernaar uit dat de bijgestelde financiële ramingen voorlopig voldoende zijn.
- **Gemeenschappelijke regelingen.** De financiële positie van de sociale werkvoorzieningschappen (SW-bedrijven) is zeer zorgelijk. De wijze waarop de SW-bedrijven worden geëxploiteerd is van groot belang voor de eventuele bijdrage die de gemeente moet betalen. Financieel risico moet daarom niet worden uitgesloten.
Het risico dat zich vanaf 2011 voordoet betreft niet alleen de exploitatie van de Sw-bedrijven, maar ook de bezuinigingen op de rijksbijdrage. Deze bijdrage is fors gekort met ingang van 2011. Dit levert op de totale exploitatie van **Wezo** een tekort op van ongeveer € 2,4 miljoen over het jaar 2011. Voor Dalfsen betekent dit tekort dat ongeveer € 150.000 aanvullend moet worden bijgedragen.

Daarnaast zal waarschijnlijk ook **Larcom** de bezuinigingen niet kunnen opvangen door een betere exploitatie. Verwacht wordt dat ook bij dit SW-bedrijf de gemeente een aanvullende bijdrage zal moeten betalen. Naast een algemeen risico met betrekking tot de exploitatie heeft de gemeente Dalfsen een specifiek risico ten aanzien van de uitvoeringsorganisatie Larcom in Ommen. Bij de verzelfstandiging van Larcom in het jaar 2000, zijn afspraken gemaakt over de wachtgeldverplichtingen van het niet SW-personeel ("ambtelijke medewerkers"). Deze garantie loopt nog tot het jaar 2039, wanneer het laatste personeelslid de 65-jarige leeftijd bereikt. Het financiële risico kent een verloop van in totaal € 1,6 miljoen in 2007 tot € 0 in 2039. Dalfsen heeft een aandeel van ca. 8% in het totale wachtgeldrisico. Voor het jaar 2011 is het aandeel van Dalfsen in de garantie ongeveer € 130.000.

- **Rampenbestrijding.** Per 1 januari 2009 is de Veiligheidsregio IJsselland een feit. Het bestuur van de veiligheidsregio gaat uit van een budgettair neutrale overgang van regio naar veiligheidsregio. Er zijn echter ontwikkelingen gaande zoals de regionalisering van de brandweer en de hogere eisen die aan de organisatie van de gemeentelijke rampenbestrijding worden gesteld die mogelijk kunnen leiden tot een hogere bijdrage.
- **Werkgeversrisico's.** Als werkgever loopt de gemeente de gebruikelijke werkgeversrisico's. Zo kunnen een sterk oplopend ziekteverzuim en/of uitstroom naar de WIA (Wet Werk en Inkomen naar arbeidsvermogen) leiden tot grote financiële consequenties. Deze risico's zijn sinds medio 2010 beperkter omdat de gemeente eigenrisicodrager geworden is en het risico herverzekerd heeft. Daarnaast is de gemeente eigen risicodrager met betrekking tot de kosten van de wachtgeldregelingen voor ambtenaren en bestuurders. Naast de risico's op grond van de bestaande regelingen, is er het risico van kosten die voortvloeien uit wijzigingen in de wet- en regelgeving.
- **Onderhoud werktuigbouwkundige installaties gemeentehuis.** In 2010 is bekend geworden dat de aannemer, die hoofdelijk aansprakelijk was voor de aanleg, van alle werktuigbouwkundige installaties, van het gemeentehuis, failliet is verklaard. Een en ander betekent dat de gemeente Dalfsen zowel voor de huidige problemen als voor toekomstige problemen die ontstaan met de betreffende installaties, zelf de kosten zal moeten dragen voor herstel en geen aanspraak meer kan maken op garanties die de aannemer destijds heeft afgegeven op de door hen uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot aanleg, inrichting en inregeling van deze installaties. Garanties die zijn afgegeven door verschillende fabrikanten op de, via de aannemer geleverde installaties en onderdelen blijven echter onverkort van kracht, waarbij het risico blijft bestaan dat de fabrikant zich beroept op ondeugdelijke installatie, dan wel inrichting of inregeling en beheer van het product en aanspraken op garantie op dit punt van de hand wijst. Om deze risico's medio dit jaar verder af te dekken zal een goede aanbesteding moeten worden opgezet voor het meerjarenonderhoud van gebouw en installaties. De eerste fase (het maken van een meerjaren onderhoudsbestek) is daarvoor inmiddels gestart. De verwachting is dat een en ander voor de zomervakantie (Europees) is aanbesteed en gegund.

De werkelijke omvang van de risico's, die de gemeente loopt bij de taakuitoefening, wordt bepaald door de kans dat het risico zich daadwerkelijk voordoet en de financiële schade die in dat geval optreedt. Met andere woorden: $Risico = Kans \times Schade$

Het zowel kwalitatief als kwantitatief (in geld) inventariseren van risico's is geen eenvoudige zaak.

Eén van de vragen die zich hierbij nadrukkelijk voordoet is hoe verfijnd een model moet zijn, waarbij met name de kosten-baten verhouding niet uit het oog verloren mag worden.

Samenvatting risicoprofiel

Wij zijn van mening dat het weerstandsvermogen van de gemeente Dalfsen zodanig is dat de uitvoering van taken geen direct structureel gevaar loopt. Naast tegenvallers kunnen zich ook meevallers voordoen. Voor de stijging van de kosten WMO is bijvoorbeeld in de meerjarenbegroting fors meer budget opgenomen. Hierdoor is het risico verkleind.

Gesteld kan worden dat de risico's binnen de normaal te achten grenzen liggen en dat alle risico's zich niet gelijktijdig voor zullen doen. Uiteraard moeten wij alert zijn op de ontwikkelingen van de diverse begrotingsposten en de daaraan verbonden risico's.

Paragraaf Klimaat en Duurzaamheid

In 2008 is het Meerjarenprogramma Klimaat en Duurzaamheid 2009-2012 vastgesteld. Hiermee zijn de kaders vastgelegd voor de uitvoering van het klimaat- en duurzaamheidsbeleid tussen 2009 en 2012. In 2009 en 2010 zijn enkele projecten, zoals Duurzaam (T)huis, gestart en is een begin gemaakt met de voorbereiding van verdere projecten. In 2011 staat de uitvoering van enkele grotere projecten binnen het Meerjarenprogramma op de planning.

CO2- monitoring

Net als in 2010 zal ook in 2011 een CO2-scan worden uitgevoerd. Hiermee zal, naast de absolute CO2-uitstoot, verder inzicht worden gegeven in de (toekomstige) invloed van het gemeentelijke klimaat- en duurzaamheidsbeleid en de genomen maatregelen op de CO2-uitstoot in de gemeente. Op deze wijze houden we de vorderingen bij en kunnen we daar waar mogelijk bijsturen of extra middelen inzetten.

Duurzaam (T)huis

In 2009-2010 zijn reeds 429 maatwerkadviezen aangevraagd. Binnen fase 1 zullen 500 woningen van een maatwerkadvies worden voorzien. Fase 1 wordt gebruikt als ontwikkelfase. Duurzaam (T)huis zal bij de start van fase 2, halverwege 2011, een uitontwikkelde en goedlopende aanpak zijn. Het doel is dat in 2011 en 2012 nog eens 500 woningeigenaren zullen deelnemen aan Duurzaam (T)huis. Zo'n 40% van de deelnemers aan Duurzaam (T)huis neemt na het ontvangen van het maatwerkadvies verdere stappen en vraagt een offerte aan. Het streven is dat zo'n 30% van de bewoners die een maatwerkadvies aanvragen ook daadwerkelijk tot uitvoering van energiebesparende maatregelen zullen overgaan. Eind 2011 zal fase 1 van Duurzaam (T)huis worden geëvalueerd. Begin 2012 zullen de resultaten van deze evaluatie gepresenteerd worden.

Duurzame nieuwbouw

In 2010 is in de toelichting bij bestemmingsplannen een paragraaf duurzaamheid opgenomen. Duurzaamheid is hiermee geborgd binnen het ontwikkelingsproces van bestemmingsplannen. Er zijn echter meer mogelijkheden om duurzaam gebruik van de ruimtelijke omgeving vast te leggen in bestemmingsplannen. Hierbij kan gedacht worden aan het creëren van de juiste randvoorwaarden en het inzichtelijk maken van wat mag en mogelijk is. In 2011 zal verder worden gekeken naar het opnemen van duurzaamheidsaspecten in bestemmingsplannen.

Uit de opbrengsten van de grondexploitatie is vanaf 2011 jaarlijks een bedrag van € 125.000 beschikbaar voor investeringen in duurzame nieuwbouw. In 2011 zal worden voorgesteld om de betreffende gelden in de vorm van een subsidieregeling duurzame nieuwbouw beschikbaar te stellen aan inwoners die duurzame technieken willen toepassen bij de bouw van een nieuwbouwwoning. We hopen met de subsidieregeling duurzame nieuwbouw een lagere EPC/EPG in de nieuwbouw te stimuleren.

In 2011 zal gestart worden met de realisatie van enkele duurzame demowoningen in de nieuwbouw.

Het lijkt erop dat in 2011/2012 aan gemeenten/provincies de mogelijkheid wordt geboden om, in navolging van de noordelijke provincies, afwijkende wettelijke eisen aan de EPC/EPG te stellen. We houden de landelijke ontwikkelingen hierin goed in de gaten.

Demowoningen / voorbeeldwoningen

Duurzaam bouwen speelt een rol, zowel in de bestaande bouw als in de nieuwbouw. Ontzorgen en verleiden is het devies van de gemeente in deze. Om inwoners van Dalfsen te verleiden om duurzaam te bouwen is het van belang dat er voorbeeldwoningen zijn, waar inwoners een kijkje kunnen nemen en inspiratie kunnen opdoen.

Om de mogelijkheden van duurzaam verbouwen inzichtelijk te maken en deelname aan Duurzaam (T)huis te stimuleren is op 26 maart 2011 de eerste open dag voor duurzame demowoningen gehouden. Hierbij hebben negen duurzame voorbeeldwoningen in de bestaande bouw hun deuren opengesteld voor bezichtiging en informatieverstrekking. In 2011 zullen nog twee open dagen worden georganiseerd. Bewoners die hun woning beschikbaar stellen ontvangen hiervoor een vergoeding van de gemeente.

Binnen de regeling demowoningen nieuwbouw wordt eraan gedacht om op de Westerbouwlanden-Noord in Nieuwleusen een 2de kap demowoning te laten ontwikkelen. Op het perceel naast de Westermolen in Dalfsen wordt gedacht aan een vrijstaande demowoning. Inwoners en bouwketens (integrale samenwerking aannemer, architect, installateur) zullen middels prijsvragen worden gestimuleerd om een duurzame woning te ontwerpen.

Duurzaam ondernemen

Binnen de gemeente zijn diverse ondernemers actief met duurzaam ondernemen. Om meer zicht te creëren op wat er allemaal al gebeurt en wat 'de buurman' inmiddels al voor duurzame producten of diensten kan bieden zullen in de periode 2010 - 2011 in de gemeente bijeenkomsten worden belegd voor en door lokale bedrijven rond duurzame producten en diensten.

Duurzaam Ondernemen zal in 2010 eveneens opnieuw het onderwerp zijn van de bedrijfscontactavond. Dit keer zal het niet gaan om het agenderen van het onderwerp, maar het vanuit de praktijk aanreiken van concrete voorbeelden en kansen voor ondernemers.

Verder zal ook in het traject van vergunningverlening en handhaving in 2011 meer aandacht worden besteed aan energiebesparing en kansen voor duurzame energie en zullen diverse energiescans bij bedrijven worden uitgevoerd.

Zonne-energie

In samenwerking met de Provincie Overijssel is besloten om de mogelijkheden van een grootschalige zonne-energiecentrale te onderzoeken. Deze centrale zal tussen 0,5 en 2,0 MWp gaan opwekken. De afspraken met de Provincie over zonne-energie zijn vastgelegd in het Convenant Duurzaam Dalfsen 2010-2012. Eind 2010 is gestart met een haalbaarheidsonderzoek. De resultaten worden half 2011 verwacht. In 2011 zal verdere besluitvorming op basis van het haalbaarheidsonderzoek plaatsvinden.

Duurzame landbouw

In 2011 start het project Duurzame landbouw/Zon op het dak. De gemeente Dalfsen zet bij dit project in op energiebesparing in de landbouw en duurzame energieopwekking middels PV-panelen. In samenwerking met LTO Noord zal het project vorm worden gegeven. Het project is een gemeentelijke uitrol van het project Asbest van het dak, Energie in het bedrijf dat LTO Noord samen met de provincie heeft uitgevoerd. Om energiebesparing te stimuleren kunnen landbouwbedrijven zich daarnaast aanmelden voor een energiebesparingsadvies voor het bedrijf.

Project Regionalisering van de Energietransitie

Dalfsen is samen met de gemeenten Staphorst, Zwartewaterland en Steenwijkerland begonnen met een traject om te komen tot een versnelling van de energietransitie in de regio. Bestuurlijk is de intentie uitgesproken om te komen tot regionale zelfvoorziening op het gebied van duurzame energie. De vier gemeenten, de ROVA en de provincie Overijssel hebben opdracht gegeven aan Oranjewoud om een regionaal energieplan en een bijpassend uitvoeringsprogramma te ontwikkelen.

Duurzaam Hoonhorst

Duurzaam Hoonhorst is in juni 2010 door de provincie uitgeroepen tot het Meest Duurzame Dorp van Overijssel. Hiermee heeft de stichting Duurzaam Hoonhorst een geldbedrag van € 1,5 miljoen gewonnen. De stichting Duurzaam Hoonhorst is druk bezig met de voorbereiding van diverse duurzame projecten die waren opgenomen in het bidboek van Hoonhorst voor de provinciale verkiezing tot Duurzaam Dorp. Wij verwachten dat de stichting in 2011 gaat starten met enkele projecten, waaronder de realisatie van het Hoonhorster Verwarmingsmodel. Daar waar mogelijk en noodzakelijk ondersteunt de gemeente de projecten van Hoonhorst.

Lokaal duurzaam energiebedrijf (LDEB)

Dalfsen heeft zich aangesloten bij de Community of Practice Lokaal Duurzaam Energiebedrijf van Agentschap NL. Binnen deze CoP werken 14 gemeenten samen om te komen tot een blauwdruk voor lokale duurzame energiebedrijven. Afhankelijk van de insteek van de gemeente kan deze blauwdruk aangepast worden. In juni 2011 zal de CoP afgesloten worden met een miniconferentie. Dalfsen gebruikt de CoP om tot een constructie te komen waarbinnen de diverse projecten op het gebied van duurzame energieopwekking plaats kunnen krijgen.

Actieplan CO2-neutrale gemeentelijke organisatie

De gemeente Dalfsen heeft de ambitie gesteld om in 2010 een CO2-neutrale gemeentelijke organisatie te hebben. Uit de CO2-scan die in 2010 is uitgevoerd blijkt dat deze ambitie bijna is gehaald. De verdere verduurzaming van het wagenpark heeft hierin prioriteit. Verder is er in de CO2-scan vanuit gegaan dat groene stroom wordt ingekocht. Voor 2011 gaan we een actieplan opstellen om de mogelijkheden van eigen energieopwekking en verdere verduurzaming van het wagenpark te bepalen.

Kaders klimaat en duurzaamheidsbeleid

- 1) In 2015 streven wij naar CO2-neutraliteit met de omvang van alle huishoudens. Om onze voortgang inzichtelijk te kunnen maken zal begin 2011 een CO2-monitor worden uitgevoerd.
- 2) In 2011 start fase 2 van Duurzaam (T)huis en worden de resultaten van fase 1 gepresenteerd.
- 3) In 2011 zal worden ingezet op duurzame nieuwbouw, door het opnemen van duurzaamheid in bestemmingsplannen, het ontwikkelen van de gasloze wijk De Nieuwe Landen II en het ontwikkelen van een subsidieregeling voor duurzame nieuwbouw.
- 4) In 2011 worden 10 voorbeeldwoningen bestaande bouw en 5 demowoningen nieuwbouw gerealiseerd.
- 5) In 2011 wordt kennis over duurzaam ondernemen gedeeld, wordt binnen vergunningverlening en handhaving meer aandacht besteed aan energiebesparing en kansen voor duurzame energie en zullen bij diverse bedrijven energiescans worden uitgevoerd.
- 6) In 2011 zal een voorstel worden gemaakt voor een nieuw te bouwen zonne-energiecentrale.
- 7) In 2011 start het project Duurzame landbouw/Zon op het dak. Het project is gericht op energiebesparing en duurzame energieopwekking in de landbouw.
- 8) In 2011 participeert Dalfsen in het project Regionalisering van de Energietransitie.
- 9) In 2011 ondersteunt Dalfsen de stichting Duurzaam Hoonhorst bij de realisatie van de duurzame projecten.
- 10) In 2011 wordt door deelname aan de CoP LDEB een blauwdruk voor een LDEB ontwikkeld.
- 11) In 2011 wordt een actieplan CO2-neutrale gemeente organisatie opgesteld.

Jaarrekening

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 23 mei 2011

Balans

Per

31 December 2010

Balans per

ACTIVA	Ultimo 2010	Ultimo 2009
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>	0	0
-Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0
<i>Materiële vaste activa</i>	36.822.597	36.717.541
-Investerings met een economisch nut		
-overige investeringen met een economisch nut	34.787.971	35.509.595
-Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	2.034.626	1.207.946
<i>Financiële vaste activa</i>	11.376.311	11.632.877
-Kapitaalverstrekkingen aan:		
-deelnemingen	141.852	137.314
-gemeenschappelijke regelingen	105.933	105.933
-Leningen aan:		
-woningbouwcorporaties	5.590.572	5.989.899
-deelnemingen	4.312.933	4.411.991
-Overige langlopende leningen u/g	1.119.053	878.129
-Bijdragen aan activa in eigendom van derden	105.968	109.611
Totaal vaste activa	48.198.908	48.350.418
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>	32.692.988	30.155.554
-Grond- en hulpstoffen:		
-niet in exploitatie genomen bouwgronden	21.744.216	19.079.311
-Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	10.932.073	11.056.696
-Gereed product en handelsgoederen	16.699	19.547
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	5.499.901	4.063.892
-Vorderingen op openbare lichamen	3.605.370	2.692.959
-Overige vorderingen	1.894.531	1.370.933
<i>Liquide middelen</i>	3.600.962	6.472.957
-Kassaldi	905	1.058
-Bank- en girosaldi	3.600.057	6.471.899
<i>Overlopende activa</i>	1.724.647	1.884.140
Totaal vlottende activa	43.518.497	42.576.543
Totaal generaal	91.717.405	90.926.961

31 december 2010

PASSIVA	Ultimo 2010	Ultimo 2009
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	74.465.008	74.775.139
-Algemene reserves	4.000.000	5.515.483
-Bestemmingsreserves		
-overige bestemmingsreserves	70.344.383	68.759.693
-Nog te bestemmen resultaat	120.625	499.963
<i>Voorzieningen</i>	2.737.714	2.434.298
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.679.108	1.389.009
-Onderhoudsegalisatievoorzieningen	986.494	988.251
-Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	72.112	57.038
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	5.256.581	6.570.338
-Onderhandse leningen van:		
-binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.256.581	6.570.338
Totaal vaste passiva	82.459.303	83.779.775
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	4.104.242	4.543.135
-Bank- en girosaldi	0	0
-Overige schulden	4.104.242	4.543.135
<i>Overlopende passiva</i>	5.153.860	2.604.051
Totaal vlottende passiva	9.258.102	7.147.186
Totaal-generaal	91.717.405	90.926.961
Gewaarborgde geldleningen	54.196.337	55.104.898
Garantstellingen		

Programmarekening

PROGRAMMAREKENING 2010

Overzicht lasten en baten x € 1.000

Programma	Lasten begroting na wijziging	Realisatie lasten	Baten begroting na wijziging	Realisatie baten	Saldo begroting na wijziging	Saldo realisatie	Meer of minder	
1 Bestuur	5.175	6.946	28.096	29.301	-22.921	-22.355	-566	N
2 Openbare orde en Veiligheid	2.264	2.227	39	58	2.225	2.168	57	V
3 Beheer Openbare Ruimte	10.130	5.455	73	141	10.058	5.314	4.744	V
4 Economische zaken	633	52	576	700	57	-649	706	V
5 Onderwijs	2.491	2.180	44	70	2.448	2.109	338	V
6 Cultuur, sport en recreatie	6.846	6.069	686	355	6.160	5.715	445	V
7 Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening	13.110	13.389	6.473	6.760	6.637	6.629	8	V
8 Volksgezondheid en Milieu	5.478	5.184	4.153	4.500	1.325	684	642	V
9 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	3.852	2.798	2.280	2.104	1.572	695	878	V
Totalen voor bestemming	49.979	44.299	42.419	43.989	-7.560	-310	7.250	V
Saldo voor bestemming					-7.560	-310	7.250	
Toevoeging/onttrekking reserves	3.715	6.430	11.276	6.861	7.560	430	7.130	N
Totalen na bestemming	53.694	50.730	53.694	50.850	0	120	120	V
Saldo na bestemming	0	0	0	0	0	120	120	

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investerings die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut.

De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Bij raadsbesluit van 21 maart 2005 is de nota waardering en afschrijving vaste activa van de gemeente Dalfsen vastgesteld. Hierin zijn nadere uitgangspunten en kaders gesteld met betrekking tot activering en waardering voor de komende jaren. Onder andere is hierin vastgesteld het activeringsbeleid en de te hanteren afschrijvingstermijnen van de diverse activa. Tevens is hierin bepaald dat in beginsel voor het eerst wordt afgeschreven in het boekjaar waarin de investering volledig is afgerond.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Materiële vaste activa met economisch nut.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	20/30/40
Vervoermiddelen	8/9/10/15
Machines, apparaten en installaties	4/7/10/15
Overige materiele vaste activa w.o.	
Inventarissen	5/10/15/20
Automatisering	3

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Overeenkomstig de d.d. 21 maart 2005 door de gemeenteraad vastgestelde nota waardering en afschrijving vaste activa, worden infrastructurele werken in de openbare ruimte als volgt afgeschreven:

Waterwerken	25
Wegen, straten, pleinen, trottoirs	25
Openbare verlichting	20
Groen en plantsoenen	15

De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Overigens wordt in de genoemde nota uitdrukkelijk vermeld dat er in beginsel geen (resultaatafhankelijke) extra afschrijvingen worden gepleegd op de investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut. In het kader van het BBV worden de boekwaarden nadrukkelijk gezien als nog te dekken investeringsrestanten.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken.

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Flottende activa

Vorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voorzover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die terzake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid terzake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder de overlopende passiva zijn de van overheidslichamen (voornamelijk) ontvangen voorschotbedragen voor een specifiek bestedingsdoel opgenomen.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting
op de
Balans

Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa			2010	2009
Kosten afsluiten geldleningen/saldo agio en disagio			0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling			0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden			0	0
Overige immateriële vaste activa			0	0
Totaal			0	0

Het verloop van de immateriële vaste activa:

	Boekwaarde 01-01-2010	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Extra afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2010
Kosten van onderzoek en ontwikkeling		0	0				0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden		0					0
Totaal		0	0	0	0	0	0

Materiële vaste activa			2010	2009
Overige investeringen met een economisch nut			34.787.970	35.509.594
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut			2.034.626	1.207.946
Totaal			36.822.596	36.717.540

Investerings met een economisch nut			2010	2009
Gronden en terreinen			1.945.914	1.946.368
Woonruimten			7.261	7.624
Bedrijfsgebouwen			22.228.820	22.696.273
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			4.019.689	3.550.048
Vervoermiddelen			1.015.447	1.096.843
Machines, apparaten en installaties			5.098.576	5.672.235
Overige materiële vaste activa			472.263	540.204
Totaal			34.787.970	35.509.594

Verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut:

	Boekwaarde 01-01-2010	Investe- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen uit reserves	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2010
Gronden en terreinen	1.946.368		-454			1.945.914
Woonruimten	7.624		-363			7.261
Gebouwen	22.696.273	723.345	-916.969		-273.829	22.228.820
Grond-, weg- en water- bouwkundige werken	3.550.048	723.771	-254.130			4.019.689
Vervoermiddelen	1.096.843	128.300	-209.695			1.015.447
Machines, apparaten en installaties	5.672.235	364.267	-937.926			5.098.576
Overige materiële vaste activa	540.204	6.318	-74.259			472.263
Totaal	35.509.594	1.946.002	-2.393.796	0	-273.829	34.787.970

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn:

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk bested in 2010	Cumulatief bested t/m 2010
Hartschool: uitbreiding school 2 groepen	218.500	0	137.850
De Schakel/Kleine Veer: Nieuwbouw	2.000.000	202.505	276.847
Polhaar: 1 permanent lokaal	255.697	147.825	255.697
Tweemaster: Nieuwbouw 300m2	575.675	46.744	46.744
Cazemier: Vervangen stalen kozijnen 2010	185.825	27.471	27.471
Zaaier: Kozijnen, ramen en deuren	45.778	45.778	45.778
Frisse scholen	900.000	11.993	35.432
Restauratie Molen Fakkert	867.000	213.163	222.485
Opwaarderen bijgebouwen Westermolen	300.000	25.235	25.235
Tankautospuit	285.000	32.941	32.941
Vervangen Toyota bud wijkteam Dalsen	38.000	37.442	37.442
Vervangen Toyota bud wijkteam Lemelerveld	40.000	39.384	39.384
Portofoons/mobile data communicatie alle korpsen	113.500	89.343	96.298
Aanhangstrooier	30.000	27.100	27.100
ICT: Microsoft office	70.000	51.683	51.683
ICT: Midoffice implementatie	80.000	31.290	31.290
ICT: Hardware	60.000	65.594	65.594
Optimalisatie en vervanging riolering	175.000	28.547	170.269
Overstort kern Nieuwleusen	350.000	0	278.846
Uitvoering GRP 2008	885.000	409.026	689.731
Uitvoering Waterplan 2008	200.000	24.818	70.001
Uitvoering GRP 2009	845.000	31.500	144.777
Uitvoering Waterplan 2009	215.000	24.164	46.763
Uitvoering GRP 2010	570.000	200.708	200.708
Uitvoering Waterplan 2010	190.000	5.009	5.009

Investerings met een maatschappelijk nut

	2010	2009
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.909.765	1.068.351
Overige materiële vaste activa	124.861	139.595
Totaal	2.034.626	1.207.946

Verloop van de boekwaarde van investeringen met een maatschappelijk nut:

	Boekwaarde 01-01-2010	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen uit reserves	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2010
Grond-, weg- en water- bouwkundige werken	1.068.351	2.656.588		-218.459	-1.365.890	-230.825	1.909.765
Overige materiële vaste activa	139.595	207.705		-77.784	-142.904	-1.752	124.861
Totaal	1.207.946	2.864.294	0	-296.243	-1.508.794	-232.577	2.034.626

Bij investeringen met een maatschappelijk nut mag een bijdrage uit de reserve plaatsvinden. Over het lagere bedrag vindt de afschrijving plaats.

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar zijn:

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk bested in 2010	Cumulatief bested t/m 2010
Herinrichting/opwaardering woonomgeving 2008 t/m 2010	700.000	363.418	449.139
Realisatie halteplan	320.000	104.282	154.887
GVVP 2008, 2009 en 2010	1.200.000	18.475	96.514
Duurzaam Veilig 30 km	30.000	24.761	30.000
Duurzaam Veilig 60 km	60.000	40.763	44.707
Sportpark Heidepark (kunstgras)	332.100	332.100	332.100
Middengebied Nieuwleusen	2.364.000	1.221.259	1.310.479
Meersportenplein	77.950	74.647	74.647
Invoering omgevingsvergunning	50.000	41.812	41.812

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 01-01-2010	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossingen/ afschrijvingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2010
Kapitaalverstrekkings aan:						
deelnemingen	137.314		4.538			141.852
gemeenschappelijke regelingen	105.933					105.933
Leningen aan:						
woningbouwcorporaties	5.989.899			-399.327		5.590.572
deelnemingen	4.411.991		69.176	-168.234		4.312.933
Overige langlopende leningen	878.129		250.000	-9.076		1.119.053
Bijdragen aan activa in eigendom van derden		109.611			-3.644	105.968
Totaal	11.632.877	323.714	0	-580.280	0	11.376.311

<i>Specificatie aandelen en deelnemingen:</i>	2010	2009
Aandelen W.M.O.	8.508	8.508
Deelneming Enexis	8.166	8.166
Aandelen ROVA	40.840	36.302
Aandelen BNG	84.337	84.337
	<u>141.852</u>	<u>137.314</u>

ROVA:

De aandelen ROVA van de GGD IJsselland zijn aan de Regio-gemeenten toegewezen volgens de oorspronkelijke verdeling. Voor Dalfsen betekent dit een uitbreiding van 40 aandelen. De aandelen zijn voor de nominale waarde van € 113,45 per aandeel overgenomen

<i>Specificatie gemeenschappelijke regelingen:</i>	2010	2009
Aandelen WEZO	105.933	105.933
	<u>105.933</u>	<u>105.933</u>

<i>Specificatie leningen aan woningcorporaties:</i>	2010	2009
Woonstichting Vechthorst	5.590.572	5.989.899
	<u>5.590.572</u>	<u>5.989.899</u>

<i>Specificatie deelnemingen:</i>	2010	2009
Niet opeisbare lening Enexis	90.756	90.756
Achtergestelde lening Vitens	1.674.564	1.826.798
Enexis	777.628	777.628
De Schakel	629.548	629.548
Achtergestelde lening Larcom	399.682	399.682
Overbrugging lening Larcom	112.000	128.000
Achtergestelde 8% ROVA-lening	628.233	559.057
Staatslening 1959	522	522
	<u>4.312.933</u>	<u>4.411.991</u>

Achtergestelde 8% ROVA-lening:

De ROVA heeft de lening aan de GGD IJsselland afgelost, door het schuldbedrag bij de Regio-gemeenten pro rato op te hogen. De schuld van de ROVA is daarom opgehoogd met € 69.176.

<i>Specificatie overige langlopende leningen:</i>	2010	2009
Polyhymnia	13.613	22.689
Energielening	500.000	500.000
VROM starterslening	550.000	300.000
Debiteuren	55.440	55.440
	<u>1.119.053</u>	<u>878.129</u>

<i>Specificatie bijdragen in activa in eigendom van derden:</i>	2010	2009
Kulturhus: Subsidie Polyhymnia	92.218	93.111
Diverse voorzieningen beleid	13.750	16.500
	<u>105.968</u>	<u>109.611</u>

Vorraden

	2010	2009
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	21.744.216	19.079.311
Overige grond- en hulpstoffen	0	0
	<hr/>	<hr/>
	21.744.216	19.079.311
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	10.932.073	11.056.696
Gereed product en handelsgoederen	16.699	19.547
	<hr/>	<hr/>
Totaal	32.692.987	30.155.553

Van de niet in exploitatie genomen bouwgronden kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 01-01-2010	naar in exploitatie genomen	Investe- ringen	Desinves- teringen	Prijs m2 31-12-2010	Balans waarde 31-12-2010
Gronden in voorraad:						
<u>Bestemd voor bedrijventerrein</u>						
Uitbreiding de Grift	6.865.391		517.346		27	7.382.737
Parallelweg	899.370		256.572	-775.659	23	380.283
Parallelweg II			1.406.881		79	1.406.881
 <u>Bestemd voor woningbouw</u>						
Overige percelen	2.221.091		164.280	-334.869	3	2.050.502
Vechtstraat	956.983		54.705	-5.157	358	1.006.531
Waterfront	0		189.288	-189.288	nvt	0
Vechtvliet	0		9.434	-9.434	nvt	0
Gronden ten oosten van Dalfsen	2.227.600		643.030	-43	24	2.870.587
Molenstraat			8.234		9	8.234
Oosterbouwlanden	3.594.785		659.177	-6.562	20	4.247.400
Nieuwleusen Midden	-809.352		-35.983		nvt	-845.334
De Meulehoek	34.410		1.857	-36.267	nvt	0
Van Dorsten	754.166		38.900		29	793.067
Masterplan Nieuwleusen	43.266		47.749	-91.015	nvt	0
Lemelerveld Centrum	0		1.788	-1.788	nvt	0
Pr. Margrietstraat	56.896		5.854	-1	8	62.749
De Nieuwe Landen II	2.147.872		142.820	-3.000	34	2.287.692
Hoonhorst Fakkert	86.831		28.281	-22.224	46	92.888
	<hr/>		<hr/>	<hr/>		<hr/>
Totaal	19.079.311	0	4.140.213	-1.475.308		21.744.216

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2010 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 01-01-2010	van niet in exploitatie genomen	Investe- ringen	Inkomsten	Winst uitname	Verlies	Balans waarde 31-12-2010
Grondexploitatie:							
<u>Woningbouw</u>							
De Gerner Marke	2.330.703		766.216	-1.813.661			1.283.259
De Nieuwe Landen	816.658		517.923	-659.722			674.860
Muldersveld II	-25.098		45.950	-107.017			-86.165
De Koele Hoonhorst	-170.716		249.488	-165.866			-87.094
Westerbouwl. Noord	-82.863		27.010	-17.261	16.220		-56.893
Westerbouwl. Noord	8.060.246		2.680.828	-1.655.171			9.085.903
<u>Bedrijventerreinen</u>							
Welsum	-158.503		107.717	-412.779	390.100		-73.466
Posthoornweg	286.268		48.659	-131.044		-12.213	191.670
Totaal	11.056.696	0	4.443.791	-4.962.521	406.320	-12.213	10.932.073
Nog te maken kosten							21.132.229
Nog te verwachten opbrengsten							-43.336.338
Verwacht exploitatie-resultaat (-/- = voordelig)							-11.272.036

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op de programma's 4 en 9. (Economische zaken en Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting) en naar de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen korter dan één jaar

	2010	Voorziening oninbaarheid	2010	2009
Vorderingen op openbare lichamen	3.605.370		3.605.370	2.692.959
Debiteuren algemeen	1.378.508		1.378.508	809.511
Debiteuren belastingen	97.262		97.262	148.057
Overige vorderingen	521.571	-102.811	418.761	413.364
	5.602.712	-102.811	5.499.901	4.063.891
<i>Vorderingen op openbare lichamen:</i>			2010	2009
Rijksoverheid			606.658	88.955
Belastingdienst (incl. vordering BCF)			2.171.462	2.021.423
Provincie			614.137	478.596
Overige openbare lichamen			213.113	103.985
			3.605.370	2.692.95

Overige vorderingen:

De voorziening heeft betrekking op de bijstandsvorderingen.

Liquide middelen

	2010	2009
Kassaldi	905	1.058
Banksaldi	3.598.388	6.460.117
Girosaldi	1.669	11.782
	3.600.962	6.472.957

Overlopende activa

	2010	2009
Vooruitbetaalde bedragen	8.244	57.151
Nog te ontvangen bedragen	1.710.998	1.820.995
Overige	5.405	5.995
	1.724.647	1.884.141

Eigen vermogen

	2010	2009
Algemene reserve	4.000.000	5.515.483
Geblokkeerde bestemmingsreserves	16.667.549	16.749.800
Overige bestemmingsreserves	53.676.834	52.009.893
Resultaat na bestemming	120.625	499.963
	74.465.008	74.775.139

Het verloop in 2010 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bij de nieuwe nota reserves en voorzieningen heeft een herschikking plaatsgevonden van de reserves. Een groot deel van de reserves is opgeheven. Deels omdat het doel achterhaald was en deels omdat het zelfstandig handhaven ervan niet meer noodzakelijk was. In het laatste geval ging het dan in hoofdzaak om claims die voor een zuiver inzicht beter overgebracht konden worden naar de nieuw ingestelde algemene reserve reeds bestemd.

De reserves en voorzieningen die vrij konden vallen zijn toegevoegd aan de algemene reserve vrij besteedbaar.

	Saldo 01-01-2010	Rente Toevoeging	Herschikking	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2009	Saldo 31-12-2010
Algemene reserve	5.515.483	2.003.298	4.018.744			499.963	4.000.000
Bestemm geblokkeerd	16.749.800	837.490	778.100		1.697.841		16.667.549
Ov. bestemmingsreserve	52.009.893	596.694	-3.240.644	2.992.710	5.163.106		53.676.834
Result. na bestemming	499.963					-499.963	120.625
Totaal	74.775.139	3.437.482	0	2.992.710	6.860.947	0	74.465.008

Onder "Bestemming resultaat" staat de toevoeging vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van 2009.

	Saldo 01-01-2010	Rente Toevoeging	Herschikking	Onttrekking	Vermindering ter dekking van 31-12-2010 afschrijvingen	Saldo
<u>Bestemmingsreserves geblokkeerd</u>						
Gemeentehuis bouw	11.050.650	552.533		552.533	283.350	10.767.300
Gemeentehuis install/inventaris	4.012.000	200.600		200.600	445.778	3.566.222
Gemeentehuis meubilair	401.400	20.070		20.070	44.600	356.800
Brandweerkaz. en gemeentew. Nwl.	1.285.750	64.288		64.288	34.750	1.251.000
Kunstgrasvelden			778.100		51.873	726.227
	16.749.800	837.490	778.100	837.490	860.351	16.667.549

De geblokkeerde bestemmingsreserves zijn geblokkeerd voor dekking van de kapitaallasten van de betreffende investering.

Het verloop in 2010 van de Overige Bestemmingsreserves wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

	Saldo 01-01-2010	Rente Toevoeging	Herschikking	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2010
<u>Overige bestemmingsreserves</u>						
Algemene reserve vrij besteedbaar			8.755.923	21.842	997	8.776.768
Algemene reserve reeds bestemd			7.444.825		1.369.883	6.074.942
Grote projecten	10.233.788		-2.654.811		2.180.515	5.398.462
Grote projecten Trefkoele			1.876.711			1.876.711
Ziekte- en ongevalrisico	256.845		-425.902	244.631	75.575	0
Milieu	978.713			228.000	100.000	1.106.713
Ruimtelijke kwaliteit	104.539			18.996		123.535
Automatisering	99.597		-99.597			0
Organisatieontwikkeling	233.760		52.941	12.034	77.266	221.469
Flexibele beloning (FPU)	52.941		-52.941			0
Pre-vut			350.000			350.000
Plattelandsontwikkeling	203.913		-203.913			0
Rijwielpaden	32.830		-32.830			0
Wavin gelden	5.745.311		-5.745.311			0
Reserve verkoop aandelen Vitens	1.826.798				152.234	1.674.564
Essent-gelden	3.647.500		-547.500		12.142	3.087.858
Herstructurering openbaar groen	174.218			42.053	34.608	181.662
Kunst en cultuur	183.414			15.430	33.630	165.214
Maatschappelijke duurzaamheid				15.430		15.430
Privatisering zwembaden	121.071		-121.071			0
Maatschappelijke dienstverlening	1.257.748		-1.257.748			0
Bijstandsvorderingen	219.298		-219.298			0
Jeugdvoorzieningen	13.439		-13.439			0
Egalisatie riolering	3.985.642			220.245		4.205.887
Egalisatie reiniging	1.505.405			162.384		1.667.788
Begraafplaats Welsum	161.837		-161.837			0
Stads-dorpsvernieuwing gelden	27.574		-27.574			0
Volkshuisv. overdracht woningbedrijf	5.821.408		-199.663		199.663	5.422.082
Volkshuisvesting	2.746.573		-801.631	514.241	465.450	1.993.733
Egalisatie btw-compensatiefonds	151.507		-151.507			0
Nog te betalen bedragen (knelpunten)	103.388		-103.388			0
Onderwijs :						
Decentralisatie huisvesting onderwijs	186.956		-186.956			0

Grondexploitatie :						
Algemene reserve grondbedrijf	6.111.143	596.694	2.232.837	674.702	388.742	4.760.960
Onbelaste reserve dorpsuitleg	5.822.735			822.725	72.403	6.573.057
Totaal	52.009.893	596.694	3.240.644	2.992.710	5.163.106	53.676.834

Omtrent de aard en de beslaglegging wordt verwezen naar de staat Reserves en Voorzieningen

Voorzieningen

	01-01-2010	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2010	
Voorzieningen voor verplichtingen, etc	1.389.009	440.235		0	150.136	1.679.108
Onderhoudsegalisatie voorzieningen	988.251	166.186		0	167.943	986.494
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	57.038	48.500		0	33.426	72.112
Totaal voorzieningen	2.434.298	654.921		0	351.505	2.737.714

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Het verloop in 2010 van de Voorzieningen wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven.

	Saldo 01-01-2010	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2010	
Wethouderspensionen	562.034	166.235			728.269	
Pensioen gewezen wethouders	826.975	274.000		150.136	950.839	
sub-totaal	1.389.009	440.235		0	150.136	1.679.108
Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	988.251	166.186			167.943	986.494
sub-totaal	988.251	166.186		0	167.943	986.494
Ongevallen personeel/brandweer	57.038				14.844	42.194
Ongevallen personeel/brandweer I	0	48.500			18.582	29.918
sub-totaal	57.038	48.500		0	33.426	72.112
Totaal	2.434.298	654.921		0	351.505	2.737.714

Omtrent de aard en de beslaglegging wordt verwezen naar de staat Reserves en Voorzieningen

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

	2010	2009
Onderhandse leningen:		
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.256.581	6.570.338
	5.256.581	6.570.338

De specificatie luidt als volgt:

	Saldo 01-01-2010	Vermeer- deringen	Aflossingen	Extra Aflossingen	Saldo 31-12-2010
Onderhandse leningen	6.570.338	0	1.313.757	0	5.256.581
	6.570.338	0	1.313.757	0	5.256.581

De totale rentelast voor het jaar 2010 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 306.817.

Vlottende passiva

	2010	2009
Schulden korter dan 1 jaar	4.104.242	4.543.135
Overlopende passiva	5.153.860	2.604.051
	9.258.101	7.147.186

De schulden korter dan 1 jaar kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2010	2009
Bank- en girosaldi	0	0
Overige schulden	4.104.242	4.543.135
	4.104.242	4.543.135

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	2010	2009
Vooruitontvangen bedragen	584.220	286.814
Vooruitontvangen subsidies van derden	4.445.965	2.159.281
Overige overlopende passiva (nog niet vervallen rente leningen o.g.)	123.675	157.956
	5.153.860	2.604.051

Het verloop van de ontvangen overheidssubsidies is als volgt:

	Saldo 01-01-2010	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-2010
Provincie, fietspad Migaweg	102.841		2.452	100.389
Provincie, multiculturele voorzieningen Nieuwleusen	150.000			150.000
Provincie, multiculturele voorzieningen Hoonhorst	150.000			150.000
Provincie, Bertje Blus	6.157			6.157

Min Soza tijdelijke stimulering regeling uitstroom	23.288		23.288
Ministerie Soza Participatiebudget	96.347	94.731	1.616
Min Soza. Wet inburgering	121.683		121.683
Provincie, duurzaam veilig 60 km	33.249	33.249	0
Provincie, invoering VIS2	32.632	26.625	6.007
Gemeente Zwolle, RMC gelden	16.832	16.832	0
Min VWS, uniform	3.202	3.202	0
Min VWS, uniform maatwerk	500	500	0
Provincie, bijdrage sportaccommodaties	132.705	132.705	0
Provincie, gezinscoaching	5.678	5.678	0
Provincie, fietspad Varsen	17.500	566	16.934
Provincie, MFV Oudleusen	150.000	125.000	25.000
Provincie, gebiedsmakelaar/leadercoordinator	17.500	17.500	0
Provincie, water afkoppelen	10.504	10.504	0
Provincie, water stimuleringssubsidie	3.151		3.151
Provincie, Leemcule	4.500	4.500	0
Provincie, pontje Hessum	120.321	3.515	116.806
Provincie, Trefkoele	150.000		150.000
Provincie, Junior college	150.000	-150.000	0
Provincie, Wolthaarsdijk	8.073	8.073	0
Provincie, molen Fakkert	430.057	213.163	216.894
Zwolle, kunstkwartet cultuureducatie	10.134		10.134
Provincie, gebiedsmakelaar/leadercoordinator	10.445		10.445
Provincie, afkoppelen	16.800	6.302	10.498
Provincie, stimuleringssubsidie	2.905		2.905
Provincie, saneren overstorten	126.050		126.050
Min Soza, schuldhulpverlening	11.416	11.416	0
Min Soza, wet inburgering	44.812		44.812
Provincie, Fietspad Vennenbergweg		175.000	175.000
Provincie, gebiedsmakelaar/leadercoordinator		17.500	15.462
Provincie, water afkoppelen		10.504	9.376
Provincie, water stimuleringssubsidie		3.151	2.711
Provincie, MFV Nieuwleusen		150.000	150.000
Provincie, MFV Gerner		150.000	150.000
Provincie, MFV Heidepark		150.000	0
Provincie, MFV Oudleusen		35.000	16.176
Provincie, Cichoreifabriek		300.000	299.870
Provincie, Westermolen		150.000	124.765
Provincie, Vechtvliet		100.000	100.000
Provincie, Passantenhaven		80.000	67.798
Provincie, De Stokte		187.500	186.503
Provincie, Waterbelevingspark		200.000	193.151
Provincie, Uitkijktoren		82.500	80.890
Provincie, Tennet		414.125	414.125
Provincie, Prestatie afspraak wonen		293.700	293.700
Provincie, Wandelnetwerk		80.000	66.943
Provincie, Klimaat-duurzaamheidsbeleid		530.000	360.113
Provincie, Frisse scholen		225.000	225.000
Min OCW, Frisse scholen		212.319	176.888
Min Soza, Schuldhulpverlening		8.458	8.458
Min Soza, Schuldhulpverlening		7.863	7.863
Gemeente Zwolle, Actieplan jeugdwerkloosheid		28.406	28.406
	2.159.281	3.441.026	4.445.965

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Geldnemer	Aard/Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Stichtingen/instellingen	Gewaarborgde geldleningen	63.858.107	100%	51.203.608	50.570.342
Particulieren	Hypotheekgarantie		100%	3.901.290	3.625.995
				55.104.898	54.196.337

In 2010 hebben geen borgbetalingen plaatsgevonden.

Langlopende financiële verplichtingen

Op enkele aangekochte percelen ten behoeve van de grondexploitatie zijn afspraken gemaakt voor bijbetaling als de bestemming wijzigt.

Complex De Griff III

Nabetaling 21.600 m2 bij onherroepelijk worden bestemming industriedoeleinden.

Complex Gronden ten Oosten van Dalfsen

Nabetaling aankoop van ruim 9 ha bij onherroepelijk worden bestemming woningbouw cq bedrijventerrein.

Complex Vechtvlief

Nabetaling aankoop 40.720 m2 bij onherroepelijk worden bestemming woningbouw.

Complex Oosterbouwlonden

Nabetaling aankoop 98.175 m2 bij onherroepelijk worden bestemming woningbouw.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Juridische risico's, claims.

Op 31 december liepen er geen juridische zaken.

Reserves
en
Voorzieningen

Naam reserve / voorziening	Saldo per 01-01-10	Rente toevoeging	Herschikking	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31-12-10
Algemene reserve						
Algemene reserve	5.515.483	2.003.298	-4.018.744	499.963		4.000.000
Algemene reserve vrij besteedbaar			8.339.703	513.061	75.997	8.776.767
Algemene reserve reeds bestemd			7.691.988	75.000	1.692.046	6.074.942
Totaal algemene reserve	5.515.483	2.003.298	12.012.947	1.088.024	1.768.043	18.851.710
Bestemmingsreserves geblokkeerd						
Gemeentehuis bouw	11.050.650	552.533			835.883	10.767.300
Gemeentehuis installaties/inventaris	4.012.000	200.600			646.378	3.566.222
Gemeentehuis meubilair	401.400	20.070			64.670	356.800
Brandweerkazerne en gemeentewerf	1.285.750	64.288			99.038	1.251.000
Kunstgrasvelden	0	0		778.100	51.873	726.227
Totaal bestemmingsres. geblokkeerd	16.749.800	837.490		778.100	1.697.841	16.667.549
Bestemmingsreserves						
Grote projecten	8.357.077	0			2.958.615	5.398.462
Grote projecten de Trefkoele	1.876.711	0				1.876.711
Ziekte- en ongevallenrisico	256.845	0	-256.845			0
Milieu	978.713	0		228.000	100.000	1.106.713
Ruimtelijke kwaliteit	104.539	0		18.996		123.535
Automatisering	99.597	0	-99.597			0
Organisatieontwikkeling	233.760	0	52.941	12.034	77.266	221.469

Naam reserve / voorziening	Toelichting	Beslag
Algemene reserve		
Algemene reserve	voor het afdekken van risico's, uitsluitend in te zetten als daarvoor geen andere (reserve) middelen meer beschikbaar zijn.	
Algemene reserve vrij besteedbaar	voor het doen van onvoorziene of incidentele uitgaven, alsmede voor saldi van de jaarrekening	
Algemene reserve reeds bestemd	voor het afwikkelen van diverse claims (beslagleggingen)	volledig
Totaal algemene reserve		
Bestemmingsreserves geblokkeerd		
Gemeentehuis bouw	gemeentelijke huisvesting	volledig geblokkeerd voor dekking kap.lasten gemeentelijke huisvesting (i.v.m. voorschriften mag een investering niet in 1 x tlv reserve gebracht worden)
Gemeentehuis installaties/inventaris	gemeentelijke huisvesting	idem
Gemeentehuis meubilair	gemeentelijke huisvesting	idem
Brandweerkazerne en gemeentewerf	dekking kapitaallasten brandweerkazerne/gemeentewerf	volledig geblokkeerd voor dekking kap. lasten brandweerkazerne/gemeentewerf
Kunstgrasvelden	dekking kapitaallasten brandweerkazerne/gemeentewerf	volledig geblokkeerd voor dekking kap. lasten kunstgrasvelden
Totaal bestemmingsres. geblokkeerd		
Bestemmingsreserves		
Grote projecten	realiseren van diverse grote projecten	10.4 miljoen voor diverse projecten (voorjaarsnota 2008)
Grote projecten de Trefkoele	realiseren van diverse grote projecten (onderdeel de Trefkoele)	idem
Ziekte- en ongevallenrisico	verv.personeel bij langd.ziekte toev.:2,5% van de salariskosten ontr.: ziektevervanging	met ingang van de begroting 2011 is er een vast bedrag opgenomen in de exploitatie voor vervanging tijdens ziekte.
Milieu	uitgaven milieubeleid toev. egalisatie reserve reiniging. (ged) ontr. notitie duurzaamheidsbeleid	1.107.000: duurzaamheidsbeleid
Ruimtelijke kwaliteit	uitgaven voor ruimtelijke kwaliteitsverbeteringen in het platteland.	geen
Automatisering	vervangen investeringen	naar algemene reserve bestemd
Organisatieontwikkeling	blijven ontwikkelen van de organisatie	221.000: organisatieontwikkeling en arbeidsmarktbeleid

Naam reserve / voorziening	Saldo per 01-01-10	Rente toevoeging	Herschikking	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-10
Pre-vut		0	350.000			350.000
Leefijd bewust personeelsbeleid	52.941	0	-52.941			0
Plattelandsontwikkeling	203.913	0	-203.913			0
Rijwielpaden	32.830	0	-32.830			0
Wavin gelden	5.745.311	0	-5.745.311			0
Aandelen Vitens	1.826.798				152.234	1.674.564
Essent-gelden	3.647.500		-547.500		12.142	3.087.858
Herstructurering openbaar groen	174.218	0		42.053	34.608	181.662
Kunst en cultuur	183.414	0		15.430	33.630	165.214
Maatschappelijke duurzaamheid				15.430		15.430
Privatisering accommodaties	121.071	0	-121.071			0
Maatschappelijke dienstverlening	1.257.748	0	-1.257.748			0
Bijstandsvorderingen	219.298		-219.298			0
Jeugdvoorzieningen	13.439	0	-13.439			0
Egalisatie riolering	3.985.642	0		220.245		4.205.887
Egalisatie reiniging	1.505.404	0		162.384		1.667.788
Begraafplaats Welsum	161.837		-161.837			0
Stads-dorpsvernieuwing gelden	27.574	0	-27.574			0
Volkshuisv. overdracht woningbedrijf	5.821.408				399.327	5.422.081

Naam reserve / voorziening	Toelichting	Beslag
Pre-vut	dekking van werkgeverskosten die gemoed gaan met medewerkers die gebruik maken van pre-vut/ keuzepensioen	volledig
Leeftijd bewust personeelsbeleid		naar reserve organisatieontwikkeling
Plattelandsontwikkeling	duurzame ontwikk. platteland, stimulering experimentele projecten	naar algemene reserve bestemd
Rijwielpaden	uitvoering GVVP voor fietspaden	naar algemene reserve vrij besteedbaar
Wavin gelden	financieren diverse projecten ontr.: vervallen WMO dividend, digitalisering B&m archief, ambulante jongeren werker, fietspaden, speelvoorzieningen	naar algemene reserve bestemd
Aandelen Vitens	genereren van structurele opbrengsten ter dekking van de exploitatie	jaarlijks € 152.233 ter dekking van de exploitatie (t/m 2021)
Essent-gelden	realiseren van project "symfonie aan de Vecht	overeenkomstig het raadbesluit van juni 2010: realiseren project "symfonie aan de Vecht
Herstructurering openbaar groen	renovatie / herstructurering openbaar groen toev.: verkoop groenstroken	volledig
Kunst en cultuur	realiseren bevorderen van kunst toev.: uit grondverkoop ontr.: gerealiseerde kunstwerken	165.000: diverse kunstwerken
Maatschappelijke duurzaamheid	nieuwe reserve voor maatschappelijke duurzaamheid	geen
Privatisering accommodaties	privatiseringsonderzoeken ontr.: onderzoekskosten	51.000 naar alg reserve reeds bestemd 71.071 naar alg reserve vrij besteedbaar
Maatschappelijke dienstverlening	schommelingen uitgaven WWB en WMO opvangen	naar algemene reserve bestemd
Bijstandsvorderingen	vorderingen ABW van voor 2004 ontr.:waardering vordering	naar algemene reserve vrij besteedbaar
Jeugdvoorzieningen	realisatie jeugdvoorzieningen toev.: overschot exploitatiebudget	naar algemene reserve bestemd
Egalisatie riolering	egalisatie voor ink/uitgaven toev.: exploitatie overschot	reserve is onderdeel van gemeentelijk rioleringsplan en verwerkt in tariefsopbouw komende jaren.
Egalisatie reiniging	egalisatie voor ink/uitgaven toev.: exploitatie overschot ontr: reserve milieu	met ingang van de begroting 2011 is er een bedrag van 150.000 per jaar opgenomen ten gunste van de exploitatie.
Begraafplaats Welsum	Investeringen op begraafplaats	bijna volledig naar algemene reserve vrij besteedbaar
Stads-dorpsvernieuwing gelden	projecten bebouwde komgedeelten	naar algemene reserve vrij besteedbaar
Volkshuisv. overdracht woningbedrijf	is papieren reserve, hier staan geldl. van de Vechthorst tegenover ontr.: valt vrij tgv exploitatie en reserve volkshuisvesting.	jaarlijks € 200.000 tgv van exploitatie en € 200.000 tgv res volkshuisvesting

Naam reserve / voorziening	Saldo per 01-01-10	Rente toevoeging	Herschikking	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-10
Volkshuisvesting	2.746.573	0	-1.001.294	713.904	465.450	1.993.733
Egalisatie btw-compensatiefonds (bcf)	151.507	0	-151.507			0
Nog te betalen bedragen (knelpunten)	103.388	0	-103.388			0
Totaal bestemmingsreserves	39.889.058	0	-9.593.152	1.428.476	4.233.272	27.491.110
Onderwijs						
Decentralisatie huisvesting onderwijs	186.956	0	-186.956			0
Totaal onderwijs	186.956	0	-186.956	0	0	0
Grondexploitatie						
Algemene reserve grondbedrijf	6.111.143	596.694	-2.232.837	674.702	388.742	4.760.960
Bovenwijkse voorzieningen	5.822.735	0		822.725	72.403	6.573.057
Totaal grondexploitatie	11.933.878	596.694	-2.232.837	1.497.427	461.145	11.334.017
Voorzieningen						
Groot onderhoud gem. gebouwen	988.251			166.186	167.943	986.494
Wethouderspensioenen	562.034			166.235		728.269
Pensioen gewezen wethouders	826.975			274.000	150.136	950.839
Ongevallen personeel/brandweer	57.038				14.844	42.194
Ongevallen personeel/brandweer I				48.500	18.582	29.918
Totaal voorzieningen	2.434.298	0	0	654.921	351.505	2.737.714
Voorziening dubieuze debiteuren						
Dubieuze debiteuren	28.706				28.706	0
Voorziening Dubieuze debiteuren bij Overige vorderingen						
TOTAAL GENERAAL	76.738.180	3.437.482	0	5.446.948	8.540.512	77.082.098

Naam reserve / voorziening	Toelichting	Beslag
Volkshuisvesting	voor volkshuisvesting in brede zin toev.: aflossing geldlening ontr.: herinr. woonomgeving, bestemmingsplannen	1.994.000: opwaarderen woonomgeving, renovatie verlichting, bestemmingsplannen.
Egalisatie btw-compensatiefonds (bcf)	nadelige effecten btw-compfds.afd. ontr.: tgv exploitatie	naar algemene reserve bestemd
Nog te betalen bedragen (knelpunten)	incidentele knelpunten	naar algemene reserve vrij besteedbaar
Totaal bestemmingsreserves		
Onderwijs		
Decentralisatie huisvesting onderwijs	invest. voor huisvesting onderwijs ontr.: vopstellen vijfjaarlijkse afrekening	naar algemene reserve bestemd
Totaal onderwijs		
Grondexploitatie		
Algemene reserve grondbedrijf	opvangen risico's grondexploitatie toev.: resultaat ontr.: afwaarderingen	
Bovenwijkse voorzieningen	bovenwijkse voorzieningen toev.: vanuit grondverkopen ontr.: herinr. Bellingeweer, aanleg fietspaden	3.049.000: aansluiting N348, duurzaam veilig, fietspaden Dommelerdijk en Jagtlusterallee, verbindingsweg Bouwhuisweg.
Totaal grondexploitatie		
Voorzieningen		
Groot onderhoud gem. gebouwen	groot onderhoud gem. gebouwen	
Wethouderspensionen	tbv pensioenverplichtingen ex wet- houders die nog geen 65 jaar zijn	
Pensioen gewezen wethouders	pensioenen aan gewezen wethouders of hun nabestaanden	
Ongevallen personeel/brandweer		
Ongevallen personeel/brandweer I	inzetten voor kosten personeel	
Totaal voorzieningen		
Voorziening dubieuze debiteuren		
Dubieuze debiteuren	dubieuze debiteuren	
Voorziening Dubieuze debiteuren bij Overige vorderingen		
TOTAAL GENERAAL		

Analyse

Programma 1 Bestuur

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroting 2010 Primitief			Begroting 2010 (Na wijziging)			Realisatie 2010			Verschil Begroting- Realisatie		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
Bestuursorganen	1.251	10	1.241	1.316	10	1.306	1.537	10	1.526	-220	0	-220
Best onderst college B&W	1.537	4	1.534	1.630	4	1.627	1.573	0	1.573	57	3	54
Burgerlijke Stand	82	0	82	82	0	82	108	0	108	-26	0	-26
Gemeentelijke Basis Administr	586	0	586	623	6	617	684	6	678	-61	0	-61
Vastgoed informatievoorz.	344	4	340	343	4	339	292	13	279	51	-9	60
Akten/Naturalisatie/naamswijz	2	43	-42	2	43	-42	2	59	-58	0	-16	16
Documenten en uittreksels	130	379	-250	130	379	-250	143	409	-266	-14	-30	16
Bestuurlijke samenwerking	105	0	105	105	0	105	107	0	107	-2	0	-2
Best onderst raad/rekenkamer	216	8	208	226	8	218	310	13	298	-85	-5	-80
Nutsbedrijven	5	284	-278	5	284	-278	45	310	-265	-39	-26	-13
Overige financiële middelen	4	65	-61	4	101	-97	4	104	-99	0	-3	3
Geldlening/uitzettingen > 1 jr	0	3.320	-3.320	0	3.320	-3.320	0	3.828	-3.828	0	-509	509
Alg uitkering gemeentefonds	6	20.339	-20.333	6	20.159	-20.153	10	20.497	-20.487	-4	-338	333
Algemene baten en lasten	29	0	29	-354	0	-354	18	8	10	-372	-8	-364
Uitvoering Wet WOZ	355	574	-219	345	597	-251	354	599	-245	-9	-3	-6
Baten OZB-eigenaren	0	2.913	-2.913	0	2.936	-2.936	0	2.935	-2.935	0	1	-1
Baten baatbelasting	0	1	-1	0	1	-1	0	1	-1	0	0	0
Baten toeristenbelasting	0	110	-110	0	98	-98	2	88	-87	-2	9	-11
Baten hondenbelasting	0	102	-102	0	117	-117	0	122	-122	0	-5	5
Baten precariobelasting	0	16	-16	0	16	-16	0	16	-16	0	0	0
Lasten heffing/inv gem belast	69	0	69	69	0	69	68	0	68	0	0	0
Saldo van kostenplaatsen	450	1	449	726	16	710	1.687	282	1.405	-961	-266	-695
Saldo baten/lasten voor best.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves functie 0/9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo baten/lasten na best.	2	0	2	-83	0	-83	0	0	0	-83	0	-83
Sub-totaal	5.174	28.172	-22.998	5.175	28.096	-22.921	6.946	29.301	-22.355	-1.771	-1.205	-566
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves	-427	-3.320	2.893	-901	-3.344	2.443	-2.531	-4.107	1.576	1.630	763	867
Totaal	4.747	24.852	-20.105	4.274	24.752	-20.479	4.415	25.194	-20.779	-141	-442	301

Analyse resultaat

De analyse van het voordelige resultaat van € 301.000 op het programma Bestuur is in het onderstaande overzicht weergegeven.

Saldo financiële afwijking tussen begroting en realisatie 2010 (bedragen x € 1.000)			
	lasten	batens	saldo
Directe en indirecte kosten	-310	0	-310
Kapitaallasten	237	0	237
Materiele budgetten	1.844	1.205	639
Totaal reserve	-1.630	-763	-867
Resultaat	141	442	-301

De voornaamste afwijkingen op programmaniveau zijn:

Lasten

Het resultaat op de (in)directe kosten en kapitaallasten wordt separaat toegelicht, omdat dit een verrekening betreft over alle programma's. Hiervoor wordt verwezen naar de analyse op de programmaoverstijgende budgetten.

De voornaamste afwijking op materiële budgetten en reserve is: € 228.000 voordeel

Algemene uitkering gemeentefonds

Het voordeel op de algemene uitkering gemeentefonds voorgaande jaren (2008 en 2009) bedraagt € 153.000 ten opzichte van de begroting. Bij de najaarsnota werd een nadeel van € 155.000 verwacht. In werkelijkheid is dit uitgekomen op een nadeel van € 2.000. Het grote verschil wordt vooral veroorzaakt door het definitief worden van gegevens zoals oppervlakte bebouwing in ha. (€ 106.000)

Voor 2010 bedraagt het voordeel € 240.000 ten opzichte van de begroting. De grootste oorzaak is het definitief worden van het klantenpotentieel (€ 113.000). Verder hebben we de prognose voor 2010 aangepast nadat diverse gegevens 2009 definitief zijn geworden zoals de oppervlakte bebouwing in ha. (€ 88.000) en een aanvulling WMO van € 12.700. In totaal is er sprake van een incidenteel voordeel van € 390.000.

Algemene baten en lasten

Op deze post zijn in de begroting enkele stelposten opgenomen. Deze zijn in 2010 niet volledig aangesproken.

Voor onvoorzien bedraagt het voordeel € 32.000 en voor de stelpost AWBZ pakket € 78.000. In totaal dus € 110.000.

Bestuursorganen

De voorzieningen wethouderspensionen moest i.v.m. 2 nieuwe deelnemers en actualisering op peil worden gebracht. € 342.000

Programma 2 Openbare orde en veiligheid

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroting 2010 Primitief			Begroting 2010 (Na wijziging)			Realisatie 2010			Verschil Begroting- Realisatie		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Brandweer	1.745	58	1.687	1.747	7	1.740	1.748	16	1.731	0	-9	9
Rampenbestrijding	78	0	78	78	0	78	61	0	61	17	0	17
Openbare orde en veiligheid	429	32	397	439	32	407	418	42	376	21	-10	31
Sub-totaal	2.252	90	2.162	2.264	39	2.225	2.227	58	2.168	37	-20	57
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves	0	-6	6	0	-6	6	0	0	0	0	-6	6
Totaal	2.252	83	2.168	2.264	33	2.231	2.227	58	2.168	37	-26	63

Analyse resultaat

De analyse van het voordelige resultaat van € 63.000 op het programma Openbare orde en veiligheid is in het onderstaande overzicht weergegeven.

Saldo financiële afwijking tussen begroting en realisatie 2010 (bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	saldo
Directe en indirecte kosten	17	0	17
Kapitaallasten	-42	0	-42
Materiele budgetten	-13	20	-33
Totaal reserve		6	-6
Resultaat	-37	26	-63

De voornaamste afwijkingen op programmaniveau zijn:

Lasten

Het resultaat op de (in)directe kosten en kapitaallasten wordt separaat toegelicht, omdat dit een verrekening betreft over alle programma's. Hiervoor wordt verwezen naar de analyse op de programmaoverstijgende budgetten.

De voornaamste afwijking op de materiële budgetten en reserves is: € 39.000 voordeel

Openbare orde en veiligheid: er zijn extra leges ontvangen in het kader van de APV (€ 8.500). Het schoonmaken van het wegdek, ivm bijvoorbeeld een oliespoor, wordt, als de veroorzaker bekend is, doorberekend.

Er is een subsidie ontvangen voor extern veiligheidsbeleid, deze is gebruikt voor de ambtelijke uren en niet voor aanschaf materiële zaken waardoor er een overschot van € 13.000 is ontstaan.

Programma 3 Beheer openbare ruimte

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroting 2010 Primitief			Begroting 2010 (Na wijziging)			Realisatie 2010			Verschil Begroting- Realisatie		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
Wegen	6.184	45	6.140	7.894	45	7.850	3.351	52	3.299	4.544	-7	4.551
Verkeersmaatregelen te land	228	12	216	228	12	216	245	25	221	-17	-13	-5
Coll. vraagafhankelijk vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waterkering/afwatering e.d.	90	0	90	90	0	90	66	0	66	24	0	24
Openbaar groen	1.593	7	1.586	1.693	7	1.686	1.628	55	1.573	65	-48	113
Openluchtrecreatie	40	9	32	120	9	112	35	9	27	85	0	85
Kinderspeelplaatsen	104	0	104	104	0	104	130	0	130	-25	0	-25
Sub-totaal	8.240	73	8.168	10.130	73	10.058	5.455	141	5.314	4.675	-68	4.744
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves												
	-3.155	0	-3.155	-5.035	0	-5.035	-488	-64	-424	-4.547	64	-4.610
Totaal	5.085	73	5.013	5.095	73	5.023	4.967	77	4.890	129	-4	133

Analyse resultaat

De analyse van het voordelige resultaat van € 133.000 op het programma Beheer openbare ruimte is in het onderstaande overzicht weergegeven.

Saldo financiële afwijking tussen begroting en realisatie 2010 (bedragen x € 1.000)			
	lasten	batens	saldo
Directe en indirecte kosten	51	0	51
Kapitaallasten	-139	0	-139
Materiële budgetten	-4.588	68	-4.656
Totaal reserve	4.547	-64	4.611
Resultaat	-128	4	-133

De voornaamste afwijkingen op programmaniveau zijn:

Lasten

Het resultaat op de (in)directe kosten en kapitaallasten wordt separaat toegelicht, omdat dit een verrekening betreft over alle programma's. Hiervoor wordt verwezen naar de analyse op de programmaoverstijgende budgetten.

De voornaamste afwijking op de materiële budgetten en reserves is: € 45.000 voordeel

Openbare verlichting: In de begroting was een bedrag van € 34.000 geraamd voor het ondergronds netwerk netbeheer. Deze kosten vallen nu onder Energie en waren ook daar opgenomen.

Programma 4 Economische zaken

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroting 2010 Primitief			Begroting 2010 (Na wijziging)			Realisatie 2010 1			Verschil Begroting- Realisatie		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
Markten	7	0	7	7	0	7	13	0	13	-6	0	-6
Economische ontw en beleid	63	6	57	63	6	57	35	8	27	27	-3	30
Marktgelden	0	7	-7	0	7	-7	0	7	-7	0	0	0
Industrie	563	563	0	563	563	0	4	685	-682	559	-122	682
Sub-totaal	633	576	57	633	576	57	52	700	-649	581	-125	706
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0	-4	-685	682	4	685	-682
Totaal	633	576	57	633	576	57	48	15	33	584	560	24

Analyse resultaat

De analyse van het voordelige resultaat van € 24.000 op het programma Economische zaken is in het onderstaande overzicht weergegeven.

Saldo financiële afwijking tussen begroting en realisatie 2010 (bedragen x € 1.000)			
	lasten	batens	saldo
Directe en indirecte kosten	-19	0	-19
Kapitaallasten	0	0	0
Materiele budgetten	-562	125	-687
Totaal reserve	-4	-685	681
Resultaat	-585	-560	-24

De voornaamste afwijkingen op programmaniveau zijn:

Lasten

Het resultaat op de (in)directe kosten en kapitaallasten wordt separaat toegelicht, omdat dit een verrekening betreft over alle programma's. Hiervoor wordt verwezen naar de analyse op de programmaoverstijgende budgetten.

De voornaamste afwijking op de materiële budgetten en reserves is: € 6.000 voordeel

Geen verdere toelichting.

Programma 5 Onderwijs

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroting 2010 Primitief			Begroting 2010 (Na wijziging)			Realisatie 2010			Verschil Begroting- Realisatie		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Openb basisonderw excl huisv	31	0	31	26	0	26	26	0	26	-1	0	-1
Op basis onderw	348	0	348	580	0	580	306	0	306	273	0	273
Bijz basisonderw excl huisv	69	0	69	71	0	71	71	0	71	0	0	0
Bijz basisonderw huisvesting	815	0	815	815	0	815	762	0	762	53	0	53
Bijz voortgezet onderw excl hv	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1
Bijz voortgezet onderw huisv	7	0	7	7	0	7	7	0	7	0	0	0
Gem. baten/lasten vh onderwijs	951	44	907	951	44	907	965	70	895	-14	-27	12
Volwasseneneducatie	0	0	0	41	0	41	42	0	42	-1	0	-1
Sub-totaal	2.222	44	2.178	2.491	44	2.448	2.180	70	2.109	312	-27	338
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0	-231	0	-231	-12	0	-12	-220	0	-220
Totaal	2.222	44	2.178	2.260	44	2.216	2.168	70	2.098	92	-27	119

Analyse resultaat

De analyse van het voordelige resultaat van € 119.000 op het programma Onderwijs is in het onderstaande overzicht weergegeven.

Saldo financiële afwijking tussen begroting en realisatie 2010 (bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	saldo
Directe en indirecte kosten	-34	0	-34
Kapitaallasten	-127	0	-127
Materiele budgetten	-150	27	-177
Totaal reserve	220	0	220
Resultaat	-92	27	-119

De voornaamste afwijkingen op programmaniveau zijn:

Lasten

Het resultaat op de (in)directe kosten en kapitaallasten wordt separaat toegelicht, omdat dit een verrekening betreft over alle programma's. Hiervoor wordt verwezen naar de analyse op de programmaoverstijgende budgetten.

De voornaamste afwijking op de materiële budgetten en reserves is: € 43.000 nadeel

Het leerlingenvervoer laat een overschrijding zien van € 55.000. Het leerlingenvervoer is een open einde regeling.

De afgelopen jaren is het aantal leerlingen dat een beroep op de regeling doet gestaag gestegen.

Daarnaast was het in 2010 nodig om op de rit Nieuwleusen-Ommen structurele begeleiding in te zetten.

Programma 6 Cultuur, sport en recreatie

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroting 2010 Primitief			Begroting 2010 (Na wijziging)			Realisatie 2010			Verschil Begroting- Realisatie		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
Openbaar bibliotheekwerk	658	0	658	658	0	658	657	0	657	1	0	1
Vormings- en ontwikkelingswerk	188	0	188	188	0	188	195	0	195	-7	0	-7
Zwembad Gerner	286	71	215	286	71	215	334	48	286	-48	22	-71
Zwembad Heidepark	15	0	15	15	0	15	17	0	17	-2	0	-2
Zwembad De Meule	260	62	198	260	62	198	247	58	189	13	5	9
Gymnastieklokaal Molendijk	59	25	35	59	25	35	57	24	33	3	1	2
Gymnastieklokaal Lemelerveld	50	23	27	50	23	27	38	22	16	13	2	11
Gymnastieklokaal Hoonhorst	43	10	33	43	10	33	31	9	22	12	0	11
Sporthal De Schakel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sporthallen derden	477	0	477	477	0	477	670	0	670	-193	0	-193
Sport: subsidies / sportraad	162	0	162	268	0	268	167	4	163	101	-3	105
Sportpark Gerner	112	5	108	112	5	108	140	5	135	-27	0	-27
Sportpark De Potkamp	29	2	28	29	2	28	36	2	35	-7	0	-7
Sportpark Heidepark	61	3	58	-379	53	-432	1.081	-105	1.186	-1.460	158	-1.618
Sportpark Nieuwleusen	146	5	141	2.064	126	1.938	968	5	963	1.096	121	975
Kunst	97	0	97	144	0	144	103	0	103	42	0	42
Oudheidkunde en musea	150	2	148	600	2	598	210	14	196	390	-12	402
Overige openluchtrecreatie	222	0	222	995	248	747	422	270	152	573	-22	595
Multi-funct accommodaties	24	0	24	976	60	916	698	0	698	278	60	218
Sub-totaal	3.040	207	2.832	6.846	686	6.160	6.069	355	5.715	777	332	445
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves	-148	0	-148	-3585	-231	-3.354	-2.449	0	-2.449	-1.136	-231	-905
Totaal	2.892	207	2.684	3.261	455	2.805	3.620	355	3.265	-359	101	-460

Analyse resultaat

De analyse van het nadelige resultaat van € 460.000 op het programma Cultuur, sport en recreatie is in het onderstaande overzicht weergegeven.

Saldo financiële afwijking tussen begroting en realisatie 2010 (bedragen x € 1.000)			
	lasten	batens	saldo
Directe en indirecte kosten	354	0	354
Kapitaallasten	57	0	57
Materiele budgetten	-1.188	-332	-856
Totaal reserve	1.136	231	905
Resultaat	359	-101	460

De voornaamste afwijkingen op programmaniveau zijn:

Lasten

Het resultaat op de (in)directe kosten en kapitaallasten wordt separaat toegelicht, omdat dit een verrekening betreft over alle programma's. Hiervoor wordt verwezen naar de analyse op de programmaoverstijgende budgetten.

De voornaamste afwijking op de materiële budgetten en reserves is: € 49.000 nadeel

Het verschil is niet groot en wordt veroorzaakt door allerlei kleine posten.

Op de post onderhoud roerende en onroerende zaken samen met de exploitatie kosten is een voordeel van € 35.000

Programma 7 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverl.

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroting 2010 Primitief			Begroting 2010 (Na wijziging)			Realisatie 2010			Verschil Begroting- Realisatie		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
Bijstandsverlening	1.818	1.361	457	1.847	1.361	486	2.133	1.481	652	-286	-120	-166
Werkgelegenheid	3.830	3.700	130	3.875	3.700	175	4.276	3.874	402	-401	-174	-227
Inkomensvoorzieningen	179	171	8	179	171	8	166	160	6	13	11	2
Gemeentelijk minimabeleid	488	100	388	604	112	493	529	152	377	76	-41	116
Maatsch begeleiding en advies	503	0	503	503	0	503	510	0	510	-8	0	-8
Ouderenbeleid	268	0	268	268	0	268	263	0	263	5	0	5
Gehandicaptenbeleid	405	0	405	405	0	405	397	0	397	8	0	8
Vreemdelingen	0	0	0	0	0	0	1	0	1	-1	0	-1
Huish verzorging (Wmo)	2.041	230	1.811	2.514	316	2.198	2.331	293	2.038	184	23	161
Participatiebudget	899	707	192	899	804	95	841	753	88	58	51	7
Overig sociaal cultureel werk	322	0	322	322	0	322	321	0	321	1	0	1
Jeugdbeleid	215	0	215	215	0	215	176	9	167	39	-9	48
Kinderdagopvang	279	0	279	396	0	396	391	24	367	5	-24	29
Voorzieningen gehandicapten	845	0	845	1.082	10	1.072	1.054	14	1.041	28	-4	32
Sub-totaal	12.093	6.269	5.824	13.110	6.473	6.637	13.389	6.760	6.629	-279	-287	8
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves												
	-121	0	-121	-685	16	-701	-698	0	-698	13	16	-3
Totaal	11.972	6.269	5.704	12.425	6.489	5.936	12.691	6.760	5.931	-266	-271	5

Analyse resultaat

De analyse van het voordelige resultaat van € 5.000 op het programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening is in het onderstaande overzicht weergegeven.

Saldo financiële afwijking tussen begroting en realisatie 2010 (bedragen x € 1.000)			
	lasten	batens	saldo
Directe en indirecte kosten	44		44
Kapitaallasten	-2		-2
Materiele budgetten	237	287	-50
Totaal reserve	-13	-16	3
Resultaat	265	271	-5

De voornaamste afwijkingen op programmaniveau zijn:

Lasten

Het resultaat op de (in)directe kosten en kapitaallasten wordt separaat toegelicht, omdat dit een verrekening betreft over alle programma's. Hiervoor wordt verwezen naar de analyse op de programmaoverstijgende budgetten.

De voornaamste afwijking op de materiële budgetten en reserves is: € 47.000 voordeel

Van het Rijk is een afrekening ontvangen voor de oude Wet inburgering nieuwkomers van € 97.000 (voordeel). Daarnaast is het budget Wet Inburgering in 2010 met € 50.000 overschreden.

Huishoudelijke verzorging (Wmo)

De volledigheid van de eigen bijdragen hebben wij niet kunnen vaststellen aangezien deze door CAK geïnd worden en de gemeente geen zicht heeft op de volledigheid.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroting 2010 Primitief			Begroting 2010 (Na wijziging)			Realisatie 2010			Verschil Begroting- Realisatie		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Openbare gezondheidszorg	427	0	427	427	0	427	408	0	408	19	0	19
Jeugdgezondheidszorg uniform	381	343	38	381	343	38	388	336	52	-7	7	-14
Jeugdgezondheidszorg maatwerk	171	99	72	156	99	57	139	140	-1	18	-41	58
Afvalverwijdering/verwerking	1.881	195	1.686	1.881	195	1.686	2.064	587	1.477	-183	-392	209
Riolering en waterzuivering	1.238	116	1.122	1.235	116	1.120	946	13	933	289	103	186
Milieubeheer	1.100	0	1.100	1.075	0	1.075	865	0	865	210	0	210
Lijkbezorging	322	217	105	322	217	105	373	236	137	-51	-19	-32
Baten reinigingsrechten/afval	0	2.002	-2.002	0	2.002	-2.002	0	1.992	-1.992	0	10	-10
Baten rioolrechten	0	1.181	-1.181	0	1.181	-1.181	0	1.196	-1.196	0	-15	15
Sub-totaal	5.521	4.153	1.368	5.478	4.153	1.325	5.184	4.500	684	294	-347	642
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves	-335	0	-335	-335	0	-335	-6	-433	427	-329	433	-762
Totaal	5.186	4.153	1.033	5.143	4.153	990	5.178	4.067	1.111	-35	86	-121

Analyse resultaat

De analyse van het nadelige resultaat van € 121.000 op het programma Volksgezondheid en milieu is in het onderstaande overzicht weergegeven.

Saldo financiële afwijking tussen begroting en realisatie 2010 (bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	saldo
Directe en indirecte kosten	87	0	87
Kapitaallasten	23	0	23
Materiele budgetten	-404	347	-751
Totaal reserve	329	-433	762
Resultaat	35	-86	121

De voornaamste afwijkingen op programmaniveau zijn:

Lasten

Het resultaat op de (in)directe kosten en kapitaallasten wordt separaat toegelicht, omdat dit een verrekening betreft over alle programma's. Hiervoor wordt verwezen naar de analyse op de programmaoverstijgende budgetten.

De voornaamste afwijking op de materiële budgetten en reserves is: € 11.000 nadeel

Geen verdere toelichting

Programma 9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroting 2010 Primitief			Begroting 2010 (Na wijziging)			Realisatie 2010			Verschil Begroting- Realisatie		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Natuurbescherming	85	1	84	85	1	84	59	2	57	26	0	27
Ruimtelijke ordening	1.243	55	1.188	1.193	55	1.138	990	82	908	202	-27	229
Woning-exploitatie/woningbouw	20	22	-3	20	22	-3	5	9	-4	15	13	1
Stads- en dorpsvernieuwing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Volkshuisvesting	1.288	21	1.266	1.288	171	1.116	1.359	237	1.122	-71	-65	-6
Baten bouwvergunningen		763	-763	0	763	-763	0	814	-814	0	-51	51
Bougrondexpl part woningbouw	1.267	1.267	0	1.267	1.267	0	385	960	-575	881	306	575
Sub-totaal	3.903	2.130	1.773	3.852	2.280	1.572	2.798	2.104	695	1.054	176	878
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves												
	-504	0	-504	-504	-150	-354	-674	-1.142	468	170	992	-822
Totaal	3.399	2.130	1.269	3.348	2.130	1.219	2.124	962	1.163	1.224	1.168	56

Analyse resultaat

De analyse van het voordelige resultaat van € 56.000 op het programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting is in het onderstaande overzicht weergegeven.

Saldo financiële afwijking tussen begroting en realisatie 2010 (bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	saldo
Directe en indirecte kosten	-200	0	-200
Kapitaallasten	-4	0	-4
Materiele budgetten	-850	-176	-674
Totaal reserve	-170	-992	822
Resultaat	-1.224	-1.168	-56

De voornaamste afwijkingen op programmaniveau zijn:

Lasten

Het resultaat op de (in)directe kosten en kapitaallasten wordt separaat toegelicht, omdat dit een verrekening betreft over alle programma's. Hiervoor wordt verwezen naar de analyse op de programmaoverstijgende budgetten.

De voornaamste afwijking op de materiële budgetten en reserves is: € 148.000

Leges bouw- en sloopvergunningen

De geraamde bouwleges zijn in verband met de crisis verlaagd met € 100.000. De werkelijke leges blijken echter mee te vallen. Voordeel van € 65.000.

Bestemmingsplannen

Via de kwartaalrapportages RO is al gerapporteerd dat de actualisering en digitalisering van een aantal plannen meer tijd in beslag neemt dan was voorzien. Dit heeft er toe geleid dat werkzaamheden voor 2010 ook zijn doorgeschoven en daarmee ook minder beslag is gelegd op de gereserveerde middelen. Voordeel van € 34.000

Handhaving en advieskosten bouwvergunningen 21.000

Voor handhaving bij bouw- en woningtoezicht wordt soms externe hulp ingeschakeld. Voor 2010 was dit minder nodig. Voordeel van € 37.000.

Directe en indirecte kosten

Saldo financiële afwijking tussen begroting en realisatie 2010 (bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	saldo
Directe en indirecte kosten	-10		-10
Resultaat	-10	0	-10

De voornaamste afwijking op de directe en indirecte kosten is:
Gezien het geringe bedrag verder geen toelichting.

Kapitaallasten

Saldo financiële afwijking tussen begroting en realisatie 2010 (bedragen x € 1.000)			
	lasten	baten	saldo
Kapitaallasten	3		3
Resultaat	3	0	3

De voornaamste afwijking op de kapitaallasten is:
Gezien het geringe bedrag verder geen toelichting.

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten	Begroting 2010 Primair	Begroting 2010 na wijziging	Rekening 2010	Toelichting
Programma 1 921.0 Algemene uitkering	55.000	-155.000	-1.851	Min BZK, afrekening 2008/2009
Programma 7 611.0 Werkgelegenheid 614.0 Gemeentelijk minimabeleid 623.0 Participatiebudget		97.000	9.985 27.985 101.151	Min Soza, afrekening 2008 Min Soza, afrekening 2009 Afrek. WIN 2006/2007/2008
Totaal incidentele baten	55.000	-58.000	137.270	

Incidentele lasten	Begroting 2010 Primair	Begroting 2010 na wijziging	Rekening 2010	Toelichting
Programma 7 622.0 Huish verzorging (WMO)		24.000	24.625	Afrekening 2009
Totaal incidentele lasten		24.000	24.625	

Bedragen x € 1.

ONVOORZIEN

Gebruik onvoorzien	begroting 2010 primair	wijziging	begroting 2010 na wijz.
<p>Primaire begroting</p> <p>De raming is gebaseerd op een bedrag van € 3,00 per inwoner 27.233 inwoners x € 3,00</p>	81.700		
<p>Wijziging nr.25</p> <p>Najaarsnota, aframing</p>		-50.000	31.700
			31.700

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

De financiële uitkomsten kunnen in het volgende overzicht worden gepresenteerd

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2010 voor wijziging	Begroting 2010 na wijziging	Rekening 2010
Lokale middelen, waarvan de besteding niet gebonden is	5.205.385	5.195.885	5.380.328
Algemene uitkering	20.284.312	20.314.312	20.498.925
Dividend	330.156	366.256	395.892
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	-142.455
Compensabele BTW versus uitkering uit BTW compensatiefonds	106.484	106.484	106.484
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Totaal	25.926.337	25.982.937	26.239.173

Aldus vastgesteld door de
raad van de gemeente Dalfsen
in zijn openbare vergadering
van 27 juni 2011.

de voorzitter
drs. H.C.P. Noten

de griffier,
N.A. IJnema MSc

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Dalfsen
te Dalfsen

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2010 van de gemeente Dalfsen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de programmarekening over 2010 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven, en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder gemeentelijke verordeningen.

Het college van burgemeester en wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en het door het Presidium van de gemeenteraad d.d. 24 november 2010 vastgestelde controleprotocol. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Deze financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het normenkader door het Presidium van de gemeenteraad op 24 november 2010 en de operationalisering van het normenkader voor rechtmatigheid in de beheersorganisatie van de gemeente. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Dalfsen een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2010 als van de activa en passiva per 31 december 2010 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2010 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Zwolle, 30 mei 2011

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: J. Hofmeijer RA

Bijlagen

KERNGEGEVENS

Rekening 2009 Begroting 2010 Rekening 2010

Sociale structuur

Aantal inwoners:	27.044	27.238	27.259
waarvan			
<20 jaar	7.240	7.218	7.230
>64 jaar	4.233	4.358	4.395
75-85	1.395	1.444	1.455
Eenouderhuishoudens	419	415	422
Lage inkomens	2.530	2.280	2.390
Totaal aantal bijstandsonvangers	98	107	136

Fysieke structuur

Oppervlakte Gemeente in hectare:	16.512	16.512	16.512
waarvan binnenwater	138	138	138
Aantal woonruimten	10.501	10.943	10.632

Financiële structuur per inwoner

Algemene uitkering gemeentefonds	744	728	754
Opbrengst belastingen	124	136	138
(excl. Rioolrecht/reinigingsheffing/leges			
Vaste schuld	292	241	241

Investeren met Gemeenten

	Beschikking- nummer provincie	Project afgerond / eindverantwoording Ja-nee	In de verlenings- beschikking opgenomen subsidie voor dit project	Besteed tlv provinciale middelen jaar X (conform baten/lasten- stelsel)	Besteed tlv gemeentelijke middelen jaar X (conform baten/lasten- stelsel)	Cumulatief besteed tlv provinciale middelen t/m jaar X (conform baten/lastenstelsel)	Cumulatief besteed tlv gemeentelijke middelen t/m jaar X (conform baten/lasten- stelsel)	Geplande einddatum	Optionele toelichting op één van de voorgaande kolommen
Aard controle	D1	D1	R	R	R	R	R	D1	D1
Waterbelevingspark	2010/0169527	Nee	200.000	6.849		6.849		31-12-11	
Passantenhaven	2010/0169527	Nee	80.000	12.202		12.202		31-12-11	
Vechtvliet	2010/0169527	Nee	100.000	0		0		31-12-11	
Westermolen	2010/0169527	Nee	150.000	25.235		25.235		31-12-11	
De Stokte	2010/0169527	Nee	187.500	997		997		31-12-11	
Uitkijktoren	2010/0169527	Nee	82.500	1.610		1.610		31-12-11	
Invulling cichoreifabriek	2010/0169527	Nee	300.000	130		130		31-12-11	
I.M.G. algemeen					11.361		11.361		
Totaal			1.100.000	47.023	11.361	47.023	11.361		

Rek.nr.	Omschrijving	Budget houder	Begr.wijz. Jr./nr.	Begroot bedrag	Restant Krediet 2009	Krediet 2010	Werkelijk 2010	over schrijding	onder schrijding	+	Restant Krediet 2010	Toelichting 2010
0210112	Aansluiting N348 Lemelerveld	Nijkamp	2007/2 2008/2 2009/2 2010/2	100.000,00 100.000,00 100.000,00 2.800.000,00	288.047,34	3.088.047,34	787,71				3.087.259,63	Planvorming, doorlopend
0210113	Planvorming N340 Hessenweg	van Oenen	2009/2 2010/2	10.000,00 10.000,00	2.552,00	2.552,00	34.861,00	22.309,00				Planvorming, doorlopend
0210114	Duurzaam veilig 2009	van Oenen	2009/2	15.000,00	12.806,36	12.806,36	3.746,69				9.059,67	Afronding in 2011
0210115	Schrijver veegmachine	Westhuis	2009/2	10.000,00	10.000,00	10.000,00	3.000,00		7.000,00			
0210116	Verbindingsweg Bouwhuisweg	Nijkamp	2009/2	1.900.000,00	1.900.000,00	1.900.000,00	2.918,44				1.897.081,56	Uitvoering 2011 en verder
0210118	Duurzaam veilig 2010 (60 km)	van Oenen	2010/2	10.000,00		10.000,00	3.766,70				6.233,30	Afronding in 2011
0210119	Brimos actiewagen buitengebied	Westhuis	2010/2	12.000,00		12.000,00	12.000,00					
0210226	Herinr/opw woonomgeving 2008	Nijkamp	2008/2	250.000,00	166.740,85	166.740,85	164.792,86		1.947,99			
0210229	Herinr/opw woonomgeving 2009	Nijkamp	2009/2	250.000,00	247.538,03	247.538,03	177.135,32				70.402,71	tlv reserve volkshuisvesting, doorlopend
0210227	GVVP 2008	Nijkamp	2008/2	400.000,00	329.527,22	329.527,22	1.041,33				328.485,89	Realisatie in 2011 en verdere jaren
0210230	GVVP 2009	van Oenen	2009/2	400.000,00	392.434,46	392.434,46	102,92				392.331,54	Realisatie in 2011 en verdere jaren
0210228	Realisatie Halteplan	Nijkamp	2009/2 2010	160.000,00 160.000,00	107.825,78	267.825,78	104.281,53				163.544,25	Realisatie in 2011 en verdere jaren
0210231	Herinr/opw woonomgeving 2010	Nijkamp	2010/2	200.000,00		200.000,00	21.489,36				178.510,64	tlv reserve volkshuisvesting, doorlopend
0210232	GVVP 2010	van Oenen	2010/14	400.000,00		400.000,00	17.331,02				382.668,98	Realisatie in 2011 en verdere jaren
0210234	Rotonde N758 Jagtlusterallee	Willemsen					19.293,28	19.293,28				tzt tlv GVVP
0210250	Inr openbaar gebied Waterfront	Goeree	2010/15	4.000.000,00		4.000.000,00	781,20				3.999.218,80	Project IMG uitvoering 2011 en verder
0210412	Fietspad Dommelerdijk	Nijkamp	2007/2 2008/2	215.000,00 909.000,00	269.271,04	269.271,04	12.877,44		256.393,60			In 2010 afgerond
0210413	Fietspad Jagtlusterallee	Nijkamp	2007/2 2008/2	215.000,00 625.000,00	116.959,08	116.959,08	6.114,78				11.917,22	Afronding in 2011
0210500	Fietsbrug van Marleweg	Westhuis	2010/2	20.000,00		20.000,00	- 98.927,08				20.000,00	Uitvoering in 2011
0210624	Renovatie verlichting 2010	Stokvis	2010/2	120.000,00		120.000,00					120.000,00	Uitstel tot 2011 zie najaarsnota
0210702	Aanhangstrooier 2010	Westhuis	2010/2	30.000,00		30.000,00	27.100,00		2.900,00			
0211032	Duurzaam Veilig 2007	van Oenen	2007/2	30.000,00	24.760,86	24.760,86	24.760,86					
0211033	Duurzaam veilig 2008 60 km	van Oenen	2008/2	26.250,00	59.499,24	59.499,24	59.499,24					
0240001	Actualiseren baggerplannen	Nijkamp	2010/2	8.000,00		8.000,00					8.000,00	Uitvoering in 2011 zie najaarsnota
ECONOMISCHE ZAKEN												
0310106	Uitv prog econ beleid 2009	Lautenbach					17,15	17,15				
0310107	Uitv prog econ beleid 2010	Lautenbach	2010/2	21.000,00		21.000,00	18.870,68		2.129,32			
ONDERWIJS												
Schakel												
0423005	Nieuwbouw Schakel/Kleine Veer	van Assem	2009/12	2.000.000,00	1.925.657,19	1.925.657,19	202.504,53				1.723.152,66	Nieuwbouw start in 2011
Hartschool												
0421151	Uitbreiding 2 groepen	Zeelt	2009/9	218.500,00	80.650,47	80.650,47					80.650,47	Afronding in 2011
0421152	Dakbedekking	van Assem	2010/2	918,00		918,00					918,00	Afronding in 2011
0421153	Goten/HWA	van Assem	2010/2	700,00		700,00					700,00	Afronding in 2011
Tweemaster												
0421950	Nieuwbouw	van Assem	2010/2	575.675,00		575.675,00	46.744,23				528.930,77	Afronding in 2011
0421951	Onderwijsleerpakket	van Assem	2010/2	37.617,00		37.617,00					37.617,00	Afronding in 2011
De Uitleg												
0423402	Goten / HWA	van Assem	2010/2	3.272,00		3.272,00					3.272,00	Afronding in 2011
Polhaar												
0423053	Draagconstructie	van Assem	2006/2	7.335,00	7.335,00	7.335,00					7.335,00	Afronding in 2011
0423054	MOP 2007	Zeelt	2007/2	46.517,00	11.567,70	11.567,70					11.567,70	Afronding in 2011
0423055	Uitbreiding 2009	van Assem	2009/5	255.697,00	147.824,50	147.824,50	147.824,50					

Rek.nr.	Omschrijving	Budget houder	Begr.wijz. Jr./nr.	Begroot bedrag	Restant Krediet 2009	Krediet 2010	Werkelijk 2010	over schrijding	onder schrijding	+	Restant Krediet 2010	Toelichting 2010
0423056	1e inrichting	van Assem	2009/5	12.311,00	12.311,00	12.311,00					12.311,00	Afronding in 2011
	De Zaaijer											
0423606	Dakbedekking / ramen	van Assem	2007/2	42.807,00	42.647,94	42.647,94					42.647,94	Afronding in 2011
0423607	MOP 2008	van Assem	2008/4	7.572,00	7.572,00	7.572,00					7.572,00	Afronding in 2011
0423608	Dakbedekking / ramen	van Assem	2010/2	481,00		481,00					481,00	Afronding in 2011
0423609	Kozijnen / ramen	van Assem	2010/2	45.778,00		45.778,00	45.778,00					
	De Meele											
0423654	Dakbedekking / ramen	van Assem	2010/2	19.554,00		19.554,00					19.554,00	Afronding in 2011
0423655	CV leidingen	van Assem	2010/2	11.298,00		11.298,00					11.298,00	Afronding in 2011
	De Wegwijzer											
0423707	Dakbedekking	van Assem	2007/2	28.168,00	5.724,60	5.724,60	2.632,56		3.092,04			
0423708	Uitbreiding 2008	van Assem	2008/4	347.990,00	12.578,99	12.578,99			12.578,99			
0423713	Dakbedekking / ramen	van Assem	2010/2	19.748,00		19.748,00					19.748,00	Afronding in 2011
	Cazemier											
0423750	Kozijnen	van Assem	2010/2	185.825,00		185.825,00	27.471,15				158.353,85	Afronding in 2011
0423751	Radiatoren	van Assem	2010/2	59.143,00		59.143,00					59.143,00	Afronding in 2011
	Dedemschool											
0423800	Kozijnen	van Assem	2010/2	43.080,00		43.080,00					43.080,00	Afronding in 2011
0423801	Radiatoren	van Assem	2010/2	36.569,00		36.569,00					36.569,00	Afronding in 2011
	Diversen											
0480120	Frisse scholen	van Assem	2010/5	900.000,00	- 23.439,00	876.561,00	11.992,50			35.431,50	900.000,00	Afronding in 2011
	CULTUUR EN RECREATIE											
	Diverse accommodaties											
0530550	Sportstimulering	van Assem	2007/22	10.000,00	45.748,66	29.000,00					29.000,00	Invoer andere kernen
0530551	Meersportenplein	Zeelt	2008/24	2.950,00	2.950,00	2.950,00					2.950,00	Uitvoering in 2011
			2009/2	75.000,00	75.000,00	75.000,00	74.647,34		352,66			
0530552	Combinatiefuncties	van Assem	2010/32	106.000,00		106.000,00					106.000,00	Loopt t/m 2012
	Zwembad Gerner											
0530508	Hijsvoorzieningen	Barkel	2009/2	8.500,00	8.500,00	8.500,00					8.500,00	Uitvoering in 2011
0530509	Chloor- zwavelzuuropslag	Barkel	2009/2	8.500,00	8.500,00	8.500,00					8.500,00	Uitvoering in 2011
0530510	Sign systeem installatiekelder	Barkel	2010/2	5.000,00		5.000,00					5.000,00	Uitvoering in 2011
	Gymlokaal Hoonhorst											
0530753	Verv gymtoestellen 2004	Zeelt	2004/2	2.500,00	2.500,00	2.500,00	1.302,88				1.197,12	Uitvoering 2011 afh van beleidsdiscussie
0530754	Verv gymtoestellen 2006	Zeelt	2006/2	2.000,00	2.000,00	2.000,00					2.000,00	Uitvoering 2011 afh van beleidsdiscussie
0530755	Gymtoestellen 2010	van Assem	2010/2	20.000,00		20.000,00					20.000,00	Uitvoering 2011 afh van beleidsdiscussie
	Gymlokaal Molendijk											
0530854	Vervanging gymnastiektoestellen	Zeelt	2005/2	3.000,00								
0530855	Zonwering	van Assem	2010/2	5.000,00		5.000,00			5.000,00			
	Gymlokaal Lemelerveld											
0530903	Vervanging gymtoestellen	Zeelt	2003/2	6.800,00	2.870,60	2.870,60					2.870,60	Uitvoering 2011 afh van beleidsdiscussie
0530904	Vervanging gymtoestellen	Zeelt	2005/2	3.500,00	1.498,18	1.498,18					1.498,18	Uitvoering 2011 afh van beleidsdiscussie
0530905	Gymtoestellen 2010	van Assem	2010/2	25.000,00		25.000,00					25.000,00	Uitvoering 2011 afh van beleidsdiscussie
	Diversen											
0531001	Herindeling sport Middengebied	Westhuis	2010/33	1.918.000,00		1.918.000,00	879.356,80				1.038.643,20	Onderdeel van grote projecten, excl uren
0531002	Visieplan sportpark Heidepark	Zeelt	2009/16	1.875.000,00	1.858.336,25	1.434.720,00	994.237,65				440.482,35	Onderdeel van grote projecten, excl uren
0531004	Kunstgras Heidepark	Westhuis	2010/30	332.100,00		332.100,00	332.100,00					
0531005	Kunstgras Middengebied	Westhuis	2010/33	446.000,00		446.000,00	446.000,00					
0540106	Kunstwerk Gerner Marke	De Wilde	2007/17	100.000,00	99.639,54	99.639,54					99.639,54	Lopend project, vervolg in 2011
0540109	Kunstwerk gedreven door water	De Wilde	2008/14	45.000,00	24.500,00	24.500,00	25.095,00	595,00				

Rek.nr.	Omschrijving	Budget houder	Begr.wijz. Jr./nr.	Begroot bedrag	Restant Krediet 2009	Krediet 2010	Werkelijk 2010	over schrijding	onder schrijding	+	Restant Krediet 2010	Toelichting 2010
0540110	Kunstwerk Slingertuig	De Wilde	2010/6	20.000,00		20.000,00					20.000,00	Lopend project, vervolg in 2011
0540111	Kunstwerk Boomstronk/gedicht	De Wilde	2010/21	15.510,00		15.510,00					15.510,00	Lopend project, vervolg in 2011
0540112	Kunstwerk Hessenweg/Dedemsweg	De Wilde	2010/29	4.875,00		4.875,00					4.875,00	Lopend project, vervolg in 2011
0540120	Cichoreifabriek in Waterfront	Goeree	2010/15	600.000,00		600.000,00	130,20				599.869,80	Project IMG uitvoering 2011 en verder
0541004	Restauratie molen Fakkert	Spies	2007/2	867.000,00	857.677,57	857.677,57	211.427,22				646.250,35	Afronding in 2011
0541006	Opw bijgebouwen Westermolen	Stokvis	2010/15	300.000,00		300.000,00	25.235,02				274.764,98	Project IMG uitvoering 2011 en verder
0550005	Landschapontwikkeling	Westhuis	2008/2	10.000,00	6.324,73	6.324,73	5.155,49		1.169,24			
0550011	Uitv landschapsbeleid 2009	Busscher	2009/2	20.000,00	19.837,83	19.837,83					19.837,83	Afronding in 2011
0550012	Uitv landschapsbeleid 2010	Busscher	2010/2	50.000,00		50.000,00	526,71				49.473,29	Afronding in 2011
0550013	Tennet compensatieproject	Lamers	2010/2	177.000,00		177.000,00					177.000,00	Uitvoering in 2011 en verdere jaren
0560018	Uitv groenstructuurplan	Westhuis	2007/2	40.000,00	27.019,14	27.019,14			27.019,14			
0560030	Herinrichting Vechtvliet	Rozendaal	2010/15	200.000,00		200.000,00					200.000,00	Project IMG uitvoering 2011 en verder
0560110	Opwaarderen passantenhaven	Nijkamp	2010/15	160.000,00		160.000,00	12.201,76				147.798,24	Project IMG uitvoering 2011 en verder
0560217	Uitv prog recr/toerisme	Lautenbach	2008/2	20.000,00	11.583,97	11.583,97	11.569,68		14,29			
0560218	Uitv groenstructuurplan	Westhuis	2009/2	40.000,00	40.000,00	40.000,00	34.607,84				5.392,16	Afronding in 2011
0560219	Div recr proj Ov Vechtdal	Lautenbach	2009/2	80.000,00	73.485,24	73.485,24	6.542,30				146.942,94	Afronding in 2011
0560222	Wandelroutenetwerk	Lautenbach	2010/16	80.000,00		80.000,00						
0560220	Div recr proj Ov Vechtdal	Lautenbach	2010/2	4.000,00		4.000,00	1.426,58				2.573,42	Afronding in 2011
0560221	Uitv prog recr/toerisme	Lautenbach	2010/2	25.000,00		25.000,00	3.441,45				21.558,55	Afronding in 2011
0560230	Herinrichting De Stokte	Lamers	2010/15	375.000,00		375.000,00	997,14				374.002,86	Project IMG uitvoering 2011 en verder
0560231	Realisatie waterbelevingspark	Rozendaal	2010/15	400.000,00		400.000,00	6.849,33				393.150,67	Project IMG uitvoering 2011 en verder
0560232	Realisatie uitkijktoren	Lamers	2010/15	165.000,00		165.000,00	1.610,11				163.389,89	Project IMG uitvoering 2011 en verder
0580004	Kulturhusplannen Hoonhorst	Zeelt					13.027,35	13.027,35				Grote projecten 2011, excl uren
0580005	Wiekelaar / SWIEB Oudleusen	Zeelt	4/27-2010	952.500,00		952.500,00	720.840,47			125.000,00	356.659,53	Onderdeel van grote projecten, excl uren
0580100	Speelvoorzieningen 2008	Westhuis	2008/2	70.000,00	38.114,69	38.114,69	16.250,00				21.864,69	Afronding in 2011
0580101	Renovatie speelplaatsen	Westhuis	2009/2	20.000,00	17.423,40	17.423,40					17.423,40	Afronding in 2011
0580102	Onderhoud speelplaatsen 2010	Nieuwland	2010	30.000,00		30.000,00					30.000,00	Afronding in 2011
	SOC VOORZ / MSCH DIENSTVERL											
0620003	Mantelzorgers in beeld	Haverink		59.000,00		59.000,00	20.815,00				38.185,00	Afronding in 2011
	VOLKSGEZONDHEID / MILIEU											
0714003	Invoering VIS2	Goejer					26.625,00			26.625,00		
0721004	Stortplaats De Stokte/Petersweg	Westhuis	2007/2	50.000,00	18.924,33	18.924,33			18.924,33			
0722026	Vuilemissie overstort N'leusen	Nijkamp	2006/2	350.000,00	71.154,19	71.154,19					71.154,19	Project loopt door in 2011
0722027	Opt/vervanging riolering	Nijkamp	2007/2	175.000,00	33.278,08	33.278,08	28.547,36		4.730,72			
0722029	Maatr uitv GRP 2008	Nijkamp	2008/2	407.000,00	340.695,12	340.695,12	230.400,15				110.294,97	Project loopt door in 2011
0722030	Maatr uitv GRP 2008	Nijkamp	2008/2	221.000,00	202.835,86	202.835,86	130.604,66				72.231,20	Project loopt door in 2011
0722031	Maatr uitv GRP 2008	Nijkamp	2008/2	257.000,00	60.763,22	60.763,22	58.524,81				2.238,41	Project loopt door in 2011
0722032	Masterplan 2008	Nijkamp	2008/2	100.000,00	88.723,21	88.723,21	1.763,44				86.959,77	Project loopt door in 2011
0722033	Masterplan 2008	Nijkamp	2008/2	100.000,00	66.093,47	66.093,47	23.054,35				43.039,12	Project loopt door in 2011
0722035	Maatr uitv GRP 2009 (25 jaar)	Nijkamp	2009/2	406.000,00	371.748,18	371.748,18	11.134,25				360.613,93	Project loopt door in 2011
0722036	Maatr uitv GRP 2009 (15 jaar)	Nijkamp	2009/2	262.000,00	250.292,60	250.292,60	85,76				250.206,84	Project loopt door in 2011
0722037	Maatr uitv GRP 2009 (10 jaar)	Nijkamp	2009/2	177.000,00	109.682,70	109.682,70	26.582,52				83.100,18	Project loopt door in 2011
0722038	Waterplan 2009 (25 jaar)	Rozendaal	2009/2	107.500,00	102.816,47	102.816,47	824,46				101.992,01	Project loopt door in 2011
0722039	Waterplan 2009 (10 jaar)	Rozendaal	2009/2	107.500,00	89.583,96	89.583,96	23.339,20				66.244,76	Project loopt door in 2011
0722041	EGEM WION	Nijkamp	2009/9	16.700,00	16.700,00	16.700,00	16.056,52		643,48			
0722042	Maatr uitv GRP 2010 (25 jaar)	Nijkamp	2010/2	273.000,00		273.000,00	70.210,53				202.789,47	Project loopt door in 2011
0722043	Maatr uitv GRP 2010 (15 jaar)	Nijkamp	2010/2	177.000,00		177.000,00	81.965,55				95.034,45	Project loopt door in 2011
0722044	Maatr uitv GRP 2010 (10 jaar)	Nijkamp	2010/2	120.000,00		120.000,00	48.532,28				71.467,72	Project loopt door in 2011
0722045	Waterplan 2010 (25 jaar)	Rozendaal	2010/2	95.000,00		95.000,00	617,49				94.382,51	Project loopt door in 2011
0722046	Waterplan 2010 (10 jaar)	Rozendaal	2010/2	95.000,00		95.000,00	4.391,05				90.608,95	Project loopt door in 2011
0723008	Klimaat- duurzaamheidsbeleid	Webbink	2009/6	400.000,00	574.053,84	574.053,84	169.886,88				404.166,96	Langlopend project

Rek.nr.	Omschrijving	Budget houder	Begr.wijz. Jr./nr.	Begroot bedrag	Restant Krediet 2009	Krediet 2010	Werkelijk 2010	over schrijding	onder schrijding	+	Restant Krediet 2010	Toelichting 2010
0723009	Update bodemkwaliteitskaart	Webbink	2009/13	275.000,00								
0724209	Begraafvakken begrpl Welsum	van Scheepen	2010/2	10.000,00		10.000,00	1.700,82				8.299,18	Afronding in 2011
0724210	Urnenuil begraafpl Nieuwleusen	van Scheepen	2009/2	65.000,00	11.862,23	11.862,23	3.822,28		8.039,95			
			2010/2	14.000,00		14.000,00					14.000,00	Uitvoering in 2011
	RUIMTELIJKE ORD / VOLKSHUISV											
0810000	Bestemmingsplan Buitengebied	Spies				50.000,00	17.783,60				32.216,40	Uitvoering t/m 2014
0810100	Expl overeenk Koesteeg 15/17	Willemsen			36.024,63	36.024,63					36.024,63	Expl bijdr staat op vooruitontv. bedragen
0810102	Expl overeenk Ruitenborghstr 14/18	Willemsen			13.500,00	13.500,00					13.500,00	Expl bijdr staat op vooruitontv. bedragen
0810104	Expl overeenk Brouwersstraat	Willemsen			138.304,49	138.304,49	138.304,49					
0822004	Omgevingsvergunning	Webbink	2008/2	50.000,00	50.000,00	50.000,00	41.811,85				8.188,15	Afronding in 2011
0822005	VROM starterslening	Berkhoff				250.000,00	250.000,00					
0930000	EGEM WOZ registratie	Brouwer			60.000,00	47.969,24	47.969,24				47.969,24	Project loopt door in 2011
	TOTAAL					12.627.683,61	30.510.844,62	7.118.452,79	96.339,79	389.275,96	187.056,50	23.286.512,16

Overzicht specifieke uitkeringen SISA

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN								
BZK	C4	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 tweede tranche	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 tweede tranche	Gemeenten	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. 1 SW01482901	Aantal woningen waarvan de bouw voor 1 juli 2010 is gestart of voortgezet Aard controle D1							
BZK	C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV)	Provinciale beschikking en/of verordening	Project-gemeenten (Si/Sa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Investeringbudget	Besteding 2010 ten laste van provincie	Overige bestedingen 2010	Toelichting afwijking	Eindverantwoording Ja/Nee	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen) Alleen in te vullen na afloop project Afspraak Aard controle D1	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen) Alleen in te vullen na afloop project Realisatie Aard controle D1	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen) Alleen in te vullen na afloop project Toelichting afwijking Aard controle n.v.t.
					1 RWB/2005/2776 Waterfront	€ 0	€ 0	€ 0	subsidie is ingetrokken	Ja	0	0	0
					2 RWB/2005/2776 Gevelisolatie sanering verkeerslawaa	€ 145.000	€ 0	€ 0		Ja	28	4	24
					3 2007/0305180 Oosteinde 5	€ 40.035	€ 36.031	€ 40.035	ontv. Subs. 90% is doorbetaald	Nee			
					4 2009/0132398 ISV2 Geluids sanering	€ 101.200	€ 57.086	€ 0		Ja	8	6	2
					Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R € 0	€ 0	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle n.v.t.						
OCW	D5	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009	Gemeenten	Besteding tot en met 2010 ten laste van rijksmiddelen Aard controle R € 66.851	Eindverantwoording Ja/Nee Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle n.v.t.							

				Alleen invullen bij eindverantwoording: <u>Brinnummer</u>	Alleen invullen bij eindverantwoording: <u>Alle activiteiten afgerond</u> Ja/Nee	Alleen invullen bij eindverantwoording: <u>Toelichting per brinnummer welke activiteit(en) niet zijn afgerond en daarbij het bijbehorende bedrag exclusief 40% cofinanciering noemen</u>				
				<u>Aard controle n.v.t.</u>	<u>Aard controle D2</u>	<u>Aard controle n.v.t.</u>				
				1						
I&M	E9B	Programma Externe Veiligheid (EV)	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Besteding 2010 ten laste van provinciale middelen	Eindverantwoording ja/nee	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt			
					Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R			
					€ 32.040	Ja	€ 0			
				Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Percentage van de verstrekte bijdrage 2010 dat is gebruikt voor het in dienst nemen vast personeel EV	Toelichting afwijking				
				Aard controle n.v.t.	Aard controle D2	Aard controle n.v.t.				
				1	2010/0040524	100,00%				
I&M	E27 B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding 2010 ten laste van provincie	Overige bestedingen 2010	Toelichting afwijking	Eindverantwoording Ja/Nee	
					Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
					1	2008/0047495	€ 93.657	€ 0		Nee
					2	2010/0003358 959694 verkeersveiligheidsprojecten 2010	€ 23.832	€ 9.049		Ja
					3	2010/0164098 N758 rontonde	€ 9.079	€ 9.079		Nee
					4	2010/224491 1316455 P+R station	€ 0	€ 0		Nee
				Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt					
				Zie Nota baten-lastenstelsel	Zie Nota baten-lastenstelsel					
				Aard controle R	Aard controle R					
				Aard controle R						
				€ 0	€ 0					

SZW	G1C	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Gemeente die uitvoering geheel of gedeeltelijk heeft uitbesteed aan Openbaar lichaam o.g.v. Wgr	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2010, exclusief deel openbaar lichaam Aard controle R	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren, exclusief deel openbaar lichaam			
					2,00	0,00			
	G1C-2				Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren inclusief deel openbare lichamen in te vullen in SiSa 2011 Aard controle R	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren inclusief deel openbare lichamen in te vullen in SiSa 2011 Aard controle R			
SZW	G2	Gebundelde uitkering (WWB+WIJ+IOAW+IOAZ+levensonderhoud beginnende zelfstandigen Bbz 2004+WWIK)	Wet werk en bijstand (WWB)	Gemeenten	Besteding 2010 WWB-inkomensdeel Aard controle n.v.t.	Baten 2010 WWB-inkomensdeel (excl. Rijk) Aard controle n.v.t.	Bestedingen WWB-inkomensdeel van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven WWB-inkomensdeel van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	
					€ 1.465.098	€ 61.462	€ 0	€ 0	
			Wet investeren in jongeren (WIJ)	Gemeenten	Besteding 2010 WIJ Aard controle n.v.t.	Baten 2010 WIJ (excl. Rijk) Aard controle n.v.t.	Bestedingen WIJ van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven WIJ van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	
					€ 106.928	€ 214	€ 0	€ 0	

		Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeenten	Besteding 2010 IOAW Aard controle n.v.t.	Baten 2010 IOAW (excl. Rijk) Aard controle n.v.t.	Bestedingen IOAW van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven IOAW van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R						
				€ 110.517	€ 0	€ 0	€ 0						
		Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte en gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeenten	Besteding 2010 IOAZ Aard controle n.v.t.	Baten 2010 IOAZ (excl. Rijk) Aard controle n.v.t.	Bestedingen IOAZ van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven IOAZ van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R						
				€ 49.162	€ 0	€ 0	€ 0						
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen (Bbz 2004)	Gemeenten	Besteding 2010 Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Aard controle n.v.t.	Baten 2010 Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Aard controle n.v.t.	Bestedingen Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R						
				€ 3.666	€ 11.126	€ 0	€ 0						
		Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeenten	Besteding 2010 WWIK Aard controle n.v.t.	Baten 2010 WWIK (excl. Rijk) Aard controle n.v.t.	Bestedingen WWIK van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Aard controle R	Uitgaven WWIK van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Aard controle R						
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0						
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	Gemeenten	Besteding 2010 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) Aard controle R	Besteding 2010 kapitaalverstrekking (excl. Bob) Aard controle R	Baten 2010 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) (excl. Rijk) Aard controle R	Baten 2010 kapitaalverstrekking (excl. Bob) (excl. Rijk) Aard controle R	Besteding 2010 aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (excl. Bob) Aard controle R	Besteding 2010 Bob Aard controle R	Baten 2010 Bob (excl. Rijk) Aard controle R	Besteding 2010 aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R
				€ 42.270	€ 58.376	€ 1.110	€ 71.637	€ 22.666	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G4	Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV)	Gemeenten	Baten 2010 Aard controle R									
				€ 0									

SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB)	Wet participatiebudget (WPB)	Gemeenten	Besteding 2010 participatiebudget	Waarvan besteding 2010 van educatie bij roc's	Baten 2010 (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten 2010 van educatie bij roc's	Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2010 naar 2011	Terug te betalen aan rijk	Het aantal in 2010 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk van inactieven	Besteding 2010 Regelluw
					Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Omvang van het in het jaar 2010 niet-bestede bedrag dat wordt gereserveerd voor het participatiebudget van 2011. Dit bedrag is exclusief het bedrag dat een gemeente ten onrechte niet heeft besteed aan educatie bij een roc; hiervoor geldt geen reserveringsregeling (het ten onrechte niet-bestede wordt teruggevorderd door het rijk).	Omvang van het aan het rijk terug te betalen bedrag, dat wil zeggen het in het jaar 2010 niet-bestede bedrag voor zover dat de reserveringsregeling overschrijdt, alsmede het in het jaar 2010 ten onrechte niet-bestede bedrag aan educatie bij roc's	Dit onderdeel moet door alle gemeenten worden ingevuld. Indien ingevuld met een nul, dan bestaat er voor 2011 geen recht op regelluwe bestedingsruimte	Dit onderdeel dient uitsluitend ingevuld te worden door de gemeenten die in 2009 duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk.
									of Omvang van het in het jaar 2010 rechtmatig bestede bedrag participatiebudget als voorschot op het participatiebudget van 2011	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
					€ 687.725	€ 205.860	€ 4.320	€ 0	(bij overheveling van een tekort wordt een negatief getal ingevuld)			
									Aard controle R			
					Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2010 een inburgeringsvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een inburgeringsvoorziening is overeengekomen	Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2010 een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening is overeengekomen	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het elektronisch praktijkexamen, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit inburgering, heeft behaald	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 de toets gesproken Nederlands, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit inburgering, heeft behaald	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het examen in de kennis van de Nederlandse samenleving, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit inburgering, heeft behaald	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het praktijkdeel van het inburgeringsexamen, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit inburgering, heeft behaald	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het staatsexamen NT2 I of II heeft behaald	
					Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1		Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1
					16	8	5	11		9	2	
Bovenstaande indicatoren verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI)												

SZW	G6	Schuldhelpverlening	Kaderwet SZW-subsidies	Gemeenten	Besteding 2010		
					Aard controle R		
					€ 11.416		
VWS	H10	Brede doeluitkering Centra voor jeugd en gezin (BDU CJG)	Tijdelijke regeling CJG	Gemeenten	Besteding 2010 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt
					Aard controle R	Zie Nota baten-lastenstelsel	Zie Nota baten-lastenstelsel
					€ 466.788	€ 0	€ 0